

Tartalomjegyzék

89/2013. (III. 28.) Korm. rendelet	Egyes kormányrendeleteknek a szociális alapszolgáltatások finanszírozásával és a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekkel összefüggő módosításáról	6499
90/2013. (III. 28.) Korm. rendelet	Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságról szóló 289/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról	6501
91/2013. (III. 28.) Korm. rendelet	A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet, valamint a korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a balettművészeti életjáradék és az átmeneti bányászjáradék eljárási szabályairól, valamint egyes kapcsolódó kormányrendeletek módosításáról szóló 333/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet módosításáról	6502
92/2013. (III. 28.) Korm. rendelet	A vis maior támogatás felhasználásának részletes szabályairól szóló 9/2011. (II. 15.) Korm. rendelet módosításáról	6505
7/2013. (III. 28.) BM rendelet	A telekalakításról szóló 85/2000. (XI. 8.) FVM rendelet módosításáról	6526
12/2013. (III. 28.) NGM rendelet	A nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról, valamint egyes, szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló miniszteri rendeletek hatályon kívül helyezéséről	6527
17/2013. (III. 28.) OGY határozat	Az Alkotmánybíróság tagjának megválasztásáról	7536
18/2013. (III. 28.) OGY határozat	A Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról	7536
19/2013. (III. 28.) OGY határozat	A 2009–2010. évi Nemzeti Éghajlatváltozási Programról szóló jelentés elfogadásáról	7593
20/2013. (III. 28.) OGY határozat	Mirkóczki Ádám országgyűlési képviselő mentelmi ügyében	7593
21/2013. (III. 28.) OGY határozat	Simon Gábor országgyűlési képviselő mentelmi ügyében	7593
22/2013. (III. 28.) OGY határozat	Dr. Tiba István országgyűlési képviselő mentelmi ügyében	7594
1156/2013. (III. 28.) Korm. határozat	A Magyarország Kormánya és Ukrajna Miniszteri Kabinetje között a nemzetközi kombinált árufuvarozásról szóló Megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról	7594
1157/2013. (III. 28.) Korm. határozat	Középtávú logisztikai stratégia megalkotásáról	7594
1158/2013. (III. 28.) Korm. határozat	A Pécs megyei jogú város külterületén fekvő, egyes ipari-gazdasági övezetbe tartozó földrészletek beruházási célterületté nyilvánításáról	7595
1159/2013. (III. 28.) Korm. határozat	A központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2013. évi kompenzációjához szükséges előirányzat-átcsoportosításról	7595
1160/2013. (III. 28.) Korm. határozat	A rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról szóló 1617/2012. (XII. 18.) Korm. határozatban meghatározott kedvezményezett személyének változásáról	7609

Tartalomjegyzék

1161/2013. (III. 28.) Korm. határozat	A Magyar Filmlaboratórium Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság és a MAFILM Filmgyártási és Kulturális Szolgáltató Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság részére nyújtott támogatáshoz a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról	7609
1162/2013. (III. 28.) Korm. határozat	A Kutatási és Technológiai Innovációs Alap felhasználási tervének jóváhagyásáról	7611
1163/2013. (III. 28.) Korm. határozat	A GOP-1.2.1-12/B konstrukció keretében megvalósuló egyes projektek támogatásának jóváhagyásáról	7612
1164/2013. (III. 28.) Korm. határozat	A NYDOP-3.1.1/B-2009-0002 azonosító számú („A városközpont értékmegőrző megújítása” című) kiemelt projekt támogatási összeg növelésének jóváhagyásáról	7614
1165/2013. (III. 28.) Korm. határozat	A DAOP-5.2.1/D-12-k-2013-0001 azonosító számú („A Bajai Sugovica magasparti szakaszának megtámasztása, az épített és természeti környezet védelme” című) kiemelt projekt akciótervi nevesítéséről és támogatásának jóváhagyásáról	7616
1166/2013. (III. 28.) Korm. határozat	A TEN-T projektek fejezeti kezelésű előirányzat 2012. évi kötelezettségvállalással terhelt, de meghiúsult maradványa egy részének felhasználásáról	7618
43/2013. (III. 28.) ME határozat	A Magyarország Kormánya és Türkmenisztán Kormánya közötti oktatási, kulturális és tudományos együttműködési egyezmény létrehozására adott felhatalmazásról	7620
44/2013. (III. 28.) ME határozat	Az Országos Statisztikai Tanács tagjának felmentéséről és új tag megbízásáról	7620

III. Kormányrendeletek

A Kormány 89/2013. (III. 28.) Korm. rendelete egyes kormányrendeleteknek a szociális alapszolgáltatások finanszírozásával és a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekkel összefüggő módosításáról

A Kormány

a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 132. § (1) bekezdés p) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 2. alcím tekintetében a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 132. § (1) bekezdés f) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 3. alcím tekintetében az Alaptörvény 15. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 132. § (1) bekezdés x) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 4. alcím tekintetében a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 49. § (1) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. A támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet módosítása

1. § A támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Tkr.) 25. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„25. § A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 2013. első félévi finanszírozására általános pályázatot nem kell kiírni, a 2012. december 31-én érvényes finanszírozási szerződések 2013. június 30-áig meghosszabbodnak.”

2. § A Tkr. a következő 26. §-sal egészül ki:

„26. § A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás után 2013. július 1-jét megelőző időszakra nyújtott működési támogatás elszámolására, ellenőrzésére és visszafizetésére e rendeletnek a 2013. június 30-án hatályos szabályait kell alkalmazni.”

3. § (1) A Tkr.

a) 2. §-át megelőző alcímben, 2. § (1) bekezdésében, 16. § (5) bekezdés a) pontjában, 16. § (5) bekezdés b) pontjában a „támogató szolgáltatás, a közösségi alapellátások és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás” szövegrész helyébe a „támogató szolgáltatás és a közösségi alapellátások” szöveg,

b) 2. § (5) bekezdésében, 11. § (4) bekezdésében, 12. § (1) bekezdésében a „Támogató szolgáltatás, közösségi alapellátások és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás” szövegrész helyébe a „Támogató szolgáltatás és közösségi alapellátások” szöveg,

c) 4. § (5) bekezdés d) pontjában, 7. § (2) bekezdés a) pontjában, 7. § (5) bekezdés c) pont cb) alpontjában, 10. § (6) bekezdés e) pontjában, 15. § (1) bekezdés a) pontjában a „támogató szolgáltatás, közösségi alapellátások és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás” szövegrész helyébe a „támogató szolgáltatás és közösségi alapellátások” szöveg,

d) 5. § (3) bekezdésében a „Támogató szolgáltatás, közösségi alapellátások, illetve jelzőrendszeres házi segítségnyújtás” szövegrész helyébe a „Támogató szolgáltatás és közösségi alapellátások” szöveg,

e) 5. § (3) bekezdésében, 12. § (3) bekezdésében, 19. § (1) bekezdésében, 19. § (2) bekezdésében a „támogató szolgáltatás, közösségi alapellátások, illetve jelzőrendszeres házi segítségnyújtás” szövegrész helyébe a „támogató szolgáltatás és közösségi alapellátások” szöveg

lép.

(2) A Tkr. 1. § (2) bekezdés a) pontjában a „szervezet” szövegrész helyébe a „szervezet, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság kivételével” szöveg lép.

- 4. §** Hatályát veszti a Tkr.
1. § (2) bekezdés b) pont be) alpontja,
  1. § (2) bekezdés c) pont cd) alpontja,
  1. § (2) bekezdés g) pontjában a „jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetén éves átlagban 40 jelzőkészülék,” szövegrész,
  1. § (4) bekezdésében az „a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,” szövegrész,
  2. § (7) bekezdés c) pontja,
  6. § (2) bekezdés d) pontja,
  7. § (3) bekezdésének második mondata.

2. A szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 321/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet módosítása

- 5. §** A szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 321/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet 6. § (3) bekezdésében a „falugondnoki és a tanyagondnoki szolgáltatás” szövegrész helyébe a „falugondnoki és a tanyagondnoki szolgáltatás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás” szöveg lép.

3. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet módosítása

- 6. §** A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet 2. alcíme a következő 4/A. §-sal egészül ki:
„4/A. § A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a Főigazgatóság biztosítja az Szt. 91. § (2) bekezdése szerint.”

4. A közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet módosítása

- 7. §** A közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(*Óvodai, tanulói, hallgatói, jogviszonya alapján az 1. mellékletben meghatározott kedvezményre jogosult:*)
„b) ha az oktatási igazolványokról szóló 362/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet szerinti diákigazolvánnyal vagy az ott meghatározott igazolással (a továbbiakban együtt: diákigazolvány) rendelkezik,
ba) az oktatási intézmények nappali rendszerű iskolai oktatás, nappali oktatás munkarendje és esti oktatás munkarendje szerint folyó oktatásában részt vevő tanulója 18 éves korig, vagy a középiskolai tanulói jogviszonyt igazoló diákigazolvány érvényességének lejártáig:
1. bármely viszonylatban korlátlan számú kedvezményes menetjeggyel,
2. a lakóhely (tartózkodási hely) és az oktatási intézmény között kedvezményes bérlettel,
3. bármely viszonylatban megváltható, viszonylati kötöttségű kedvezményes bérlettel,
bb) az oktatási intézmények levelező oktatás munkarendje szerint folyó oktatásában részt vevő tanulója a lakóhely és az oktatási intézmény között megváltható kedvezményes menetjeggyel,
bc) a felsőoktatási intézmények nappali és esti tanrendben részt vevő hallgatója:
1. bármely viszonylatban korlátlan számú kedvezményes menetjeggyel,
2. a lakóhely (tartózkodási hely) és az oktatási intézmény között, kedvezményes bérlettel,
bd) a felsőoktatási intézmények levelező oktatás munkarendje szerint folyó oktatásában részt vevő hallgatója a lakóhely és az oktatási intézmény között megváltható kedvezményes menetjeggyel;”

5. Záró rendelkezések

- 8. §** (1) Ez a rendelet – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) A 2. §, a 3. § (1) bekezdése és a 4–6. § 2013. július 1-jén lép hatályba.
(3) A 3. § (2) bekezdése 2014. január 1-jén lép hatályba.

A Kormány 90/2013. (III. 28.) Korm. rendelete az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságról szóló 289/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 101/A. § b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, valamint az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságról szóló 289/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Onyfr.) 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
- „2. § (1) Az ONYF központi igazgatási szerve a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság.
- (2) A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság önállóan működő és gazdálkodó, az ONYF-től elkülönült költségvetési szerv, amely az ONYF közvetlen irányítása alatt áll.
- (3) A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság székhelye Budapest, feladat- és hatáskörét az ország egész területére kiterjedő illetékességgel látja el.
- (4) A Nyugdíjfolyósító Igazgatóságot igazgató vezeti. Az igazgatót és annak helyettesét a főigazgató nevezi ki és menti fel, továbbá gyakorolja felettük az egyéb munkáltatói jogköröket. A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság más alkalmazottai felett a munkáltatói jogköröket az igazgató gyakorolja.
- (5) A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság működésének rendjét a főigazgató által jóváhagyott szervezeti és működési szabályzat határozza meg.
- (6) A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság külön jogszabályban meghatározott elsőfokú nyugdíj-megállapítási és nyugdíj-folyósítási feladat- és hatáskörrel rendelkezik.”
- 2. §** (1) Az Onyfr. 5. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(5) A köztársasági elnök jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény szerint megállapított hozzátartozói nyugellátás fedezetét a Köztársasági Elnöki Hivatal, a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény alapján a miniszterelnök hozzátartozója számára megállapított hozzátartozói nyugellátás fedezetét a közigazgatási minőségpolitikáért és személyzetpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium adja át a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság részére.”
- (2) Az Onyfr. 5. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:
- „(6) A juttatás és az (5) bekezdés szerinti hozzátartozói nyugellátás fedezetének átadására vonatkozó eljárási szabályokat a fedezetet átadó szervek és a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság megállapodásban határozzák meg.”
- 3. §** Az Onyfr. a következő 7. §-sal egészül ki:
- „7. § (1) A Központi Nyugdíjnyilvántartó és Informatikai Igazgatóság 2013. március 31-ével az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatósággal mint általános jogutóddal történő egyesítés (beolvasás) révén megszűnik.
- (2) A beolvasást követően az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság mint általános és egyetemes jogutód látja el a beolvasó költségvetési szerv közfeladatait.”
- 4. §** (1) Az Onyfr. 5. § (2) bekezdésében a „Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumhoz” szövegrész helyébe a „közigazgatási minőségpolitikáért és személyzetpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztériumhoz” szöveg lép.
- (2) Az Onyfr.
- a) 3. § (2) bekezdésében a „központi igazgatási szerveket” szövegrész helyébe a „Nyugdíjfolyósító Igazgatóságot” szöveg,
- b) 3. § (4) bekezdésében, 3. § (7) bekezdésében, 4. § (1) bekezdés c)–e) pontjában a „központi igazgatási szervek” szövegrész helyébe a „Nyugdíjfolyósító Igazgatóság” szöveg,
- c) 4. § (2) bekezdés d) pontjában a „feladatainak” szövegrész helyébe a „nyugdíjbiztosítási igazgatási szervek szakmai feladatainak” szöveg
- lép.
- 5. §** Hatályát veszti az Onyfr. 4. § (2) bekezdés e) pontjában az „ideértve a Magyar Honvédség és az Információs Hivatal nyugdíj-megállapítási tevékenységét is,” szövegrész.

6. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) Az 1. § és a 4. § (2) bekezdése 2013. április 1-jén lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 91/2013. (III. 28.) Korm. rendelete
a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló
168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet, valamint a korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság,
a balettművészeti életjáradék és az átmeneti bányászjáradék eljárási szabályairól,
valamint egyes kapcsolódó kormányrendeletek módosításáról szóló
333/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány

a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 101. § (1) bekezdés a), c), g), h) és i) pontjában,
a 2. alcím tekintetében a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati
járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény 22. §-ában
kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket
rendeli el:

**1. A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló
168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet módosítása**

1. § A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.)
Korm. rendelet (a továbbiakban: TnyR.) 1. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) A Tny. 22/A. §-a szerinti növelés megállapítására irányuló eljárásban,
a) ha a kérelmező magyarországi lakóhellyel nem rendelkezik, vagy a kérelmezőnek, illetve hozzátartozói nyugellátás
esetén az elhunyt jogszerzőnek a növelés során figyelembevételre kerülő utolsó biztosítással járó jogviszonya
fegyveres szervvel, a Magyar Honvédséggel vagy a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálattal fennállt szolgálati viszony
volt, a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság,
b) az a) pontban nem említett esetben a kérelmező lakóhelye szerint illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatóság
jár el első fokon.”
2. § A TnyR. 68. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„68. § (1) A Tny. 22/A. §-a szerinti növelés esetén a növelést megelőző naptári év előtt elért keresetet, jövedelmet
a 8. számú mellékletben meghatározott valorizációs szorzószámokkal kell a növelést megelőző naptári év kereseti
szintjéhez igazítani.
(2) Ha a korábban megszűnt rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj vagy rehabilitációs járadék mellett szerzett,
a Tny. 22/A. §-a szerinti növelésre való jogosultságot már megállapították, újabb saját jogú nyugellátás megállapítása
esetén a növelés összegét a megállapítását követő emelésekkel együtt, külön határozat hozatala nélkül, az újabb saját
jogú nyugellátással együtt kell folyósítani.”
3. § (1) A TnyR. 2. számú melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
(2) A TnyR. a 2. melléklet szerinti 8. számú melléklettel egészül ki.

- 4. §** A TnyR.
- a) 59/D. § (3) bekezdés b) pontjában a „46. § (2) bekezdésében” szövegrész helyébe a „46. § (2) bekezdésében vagy a Tny. 46. § (3) bekezdés b) pontjában” szöveg,
- b) 76/B. § (1) bekezdésében a „minden év július 31-ig” szövegrész helyébe az „évente” szöveg lép.

- 5. §** Hatályát veszti a TnyR.
- a) 15. § (6) bekezdésében az „(a továbbiakban: valorizációs szorzószámok)” szövegrész,
- b) 66/B. § (2) bekezdése.

2. A korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a balettművészeti életjáradék és az átmeneti bányászjáradék eljárási szabályairól, valamint egyes kapcsolódó kormányrendeletek módosításáról szóló 333/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet módosítása

- 6. §** A korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a balettművészeti életjáradék és az átmeneti bányászjáradék eljárási szabályairól, valamint egyes kapcsolódó kormányrendeletek módosításáról szóló 333/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében a „(3) és a (4) bekezdésben foglalt kivételekkel” szövegrész helyébe a „(4) bekezdésben meghatározott kivétellel” szöveg lép.
- 7. §** Hatályát veszti a korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a balettművészeti életjáradék és az átmeneti bányászjáradék eljárási szabályairól, valamint egyes kapcsolódó kormányrendeletek módosításáról szóló 333/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése.

3. Hatályba léptető rendelkezések

- 8. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.
(2) A 6. § és a 7. § 2013. július 1-jén lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 91/2013. (III. 28.) Korm. rendelethez

„2. számú melléklet a 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelethez

**A keresetek, jövedelmek beszámítása során alkalmazandó valorizációs szorzószámok
2013. január 1-je és december 31-e közötti időponttól megállapításra kerülő nyugellátások esetén**

	A	B
1.	Év	Szorzószám
2.	1950.	220,295
3.	1951.	206,298
4.	1952.	162,348
5.	1953.	152,876
6.	1954.	139,589
7.	1955.	132,764
8.	1956.	122,728
9.	1957.	105,406
10.	1958.	103,078
11.	1959.	98,848
12.	1960.	96,548
13.	1961.	95,255

14.	1962.	92,943
15.	1963.	89,437
16.	1964.	86,585
17.	1965.	86,285
18.	1966.	82,201
19.	1967.	79,659
20.	1968.	77,995
21.	1969.	74,755
22.	1970.	70,155
23.	1971.	67,070
24.	1972.	63,633
25.	1973.	59,304
26.	1974.	55,064
27.	1975.	51,655
28.	1976.	49,289
29.	1977.	45,850
30.	1978.	42,454
31.	1979.	40,356
32.	1980.	38,179
33.	1981.	35,849
34.	1982.	33,661
35.	1983.	32,212
36.	1984.	28,735
37.	1985.	26,290
38.	1986.	24,388
39.	1987.	22,456
40.	1988.	20,452
41.	1989.	17,495
42.	1990.	14,388
43.	1991.	11,464
44.	1992.	9,451
45.	1993.	8,030
46.	1994.	6,308
47.	1995.	5,602
48.	1996.	4,772
49.	1997.	3,845
50.	1998.	3,247
51.	1999.	2,882
52.	2000.	2,587
53.	2001.	2,226
54.	2002.	1,861
55.	2003.	1,628
56.	2004.	1,541
57.	2005.	1,399
58.	2006.	1,300
59.	2007.	1,263
60.	2008.	1,180
61.	2009.	1,159
62.	2010.	1,085
63.	2011.	1,020

2. melléklet a 91/2013. (III. 28.) Korm. rendelethez

„8. számú melléklet a 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelethez

**A keresetek, jövedelmek beszámítása során alkalmazandó valorizációs szorzószám
2013. január 1-je és december 31-e közötti időponttól megállapításra kerülő – a Tny. 22/A. § szerinti –
nyugdíjnövelés esetén**

	A	B
1.	Év	Szorzószám
2.	2011.	1,046

”

**A Kormány 92/2013. (III. 28.) Korm. rendelete
a vis maior támogatás felhasználásának részletes szabályairól szóló
9/2011. (II. 15.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. 109. § (1) bekezdés 37. pontjában, a 8. § (2) bekezdése tekintetében az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (1) bekezdés 16. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következő rendeletet alkotja:

- 1. §** A vis maior támogatás felhasználásának részletes szabályairól szóló 9/2011. (II. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(2) A vis maior támogatás célja az egyes természeti károkból adódó, indokolt és szükséges védekezéssel összefüggő kiadások részbeni vagy teljes megtérítése, a helyi önkormányzati, helyi nemzetiségi önkormányzati tulajdonban lévő építményekben a vis maior események okozta károk helyreállításának és a katasztrófavédelmi szűnyoggyérítéssel összefüggő kiadások részbeni támogatása.”
- 2. §** A Rendelet 2. §-a a következő 15. ponttal egészül ki:
- (E rendelet alkalmazásában):
- „15. katasztrófavédelmi szűnyoggyérítés: a Kormány által kihirdetett veszélyhelyzet időszakában ár- és belvíz által sújtott területet érintő védekezéshez kapcsolódó, a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szerve által – az Országos Tisztifőorvosi Hivatal engedélye alapján – jóváhagyott, légi úton, belterületen az adott költségvetési évben végzett szűnyoggyérítés.”
- 3. §** (1) A Rendelet 3. § (1)–(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
- „(1) A helyi önkormányzat támogatást igényelhet
- a) az előre nem látható természeti vagy más eredetű erők által fenyegető veszély bekövetkezésének lehetősége miatt szükségessé váló, indokolt védekezés kiadásainak részbeni vagy teljes támogatására,
- b) – a biztosításból vagy egyéb módon megtérülő károk figyelembevételével – az önkormányzati, helyi nemzetiségi önkormányzati tulajdonban lévő építményt (kötelező önkormányzati, helyi nemzetiségi önkormányzati feladatok ellátását szolgáló vagy önkormányzat által törvény alapján kötelezően működtetett épületet, utat, hidat, kompot, ár- és belvízvédelmi vízi létesítményt, közművet és annak műtárgyait) sújtó, előre nem látható természeti vagy más eredetű erők által okozott károk helyreállításának részbeni támogatására, valamint
- c) – ha a szűnyogok által okozott ártalom óránkénti mértéke a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szervének nyilatkozata szerint csípésszámban kifejezve személyenként meghaladja az 50 csípést – katasztrófavédelmi szűnyoggyérítés többletkiadásainak részbeni támogatására
- [az a)–c) pont a továbbiakban együtt: vis maior esemény].

(2) A támogatás

a) a katasztrófavédelmi szűnyogygyérítés esetében akkor vehető igénybe, ha

aa) a helyi önkormányzat a Kormány által kihirdetett veszélyhelyzet időszakában és területén ár- és belvízi védekezéssel kapcsolatban a költségvetési évben bejelentett és 2. melléklettel igazolt vis maior pályázattal rendelkezik és

ab) a katasztrófavédelmi szűnyogygyérítés legkésőbb a költségvetési év augusztus 31-éig lezárul,

b) belvízi védekezés esetében akkor vehető igénybe, ha a legalább másodfokú védekezési fokozat elrendelése megtörtént,

c) utak, hidak, kompok esetében akkor vehető igénybe, ha a károsodás a helyi közlekedés biztonságát veszélyezteti.

(3) A helyi önkormányzat

a) az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben a védekezés megkezdésétől számított 7 napon belül az 1. melléklet A) része szerinti adatlapnak,

b) az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a kár bekövetkezésétől számított 7 napon belül az 1. melléklet A) része szerinti adatlapnak,

c) az (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben a katasztrófavédelmi szűnyogygyérítés befejezésétől számított 7 napon belül a 9. melléklet szerinti adatlapnak

a helyi önkormányzatokért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által működtetett ebr42 rendszerben (a továbbiakban: ebr42 rendszer) elektronikus úton történő kitöltésével és faxon történő jelzéssel bejelenti a vis maior eseményt. A bejelentés időpontja az ebr42 rendszerben elektronikusan kitöltött adatlap lezárásának dátuma. A bejelentésre nyitva álló határidő elmulasztása jogvesztő.

(4) Ha a védekezés nem fejeződik be a pályázat a 4. § (1) bekezdésében meghatározott benyújtásának időpontjáig, a helyi önkormányzat új bejelentést tehet a védekezést megszüntető határozat időpontjáig felmerülő újabb védekezési költségek részbeni vagy teljes támogatása érdekében."

(2) A Rendelet 3. §-a a következő (8a) bekezdéssel egészül ki:

„(8a) Katasztrófavédelmi szűnyogygyérítés esetében a bejelentést követően haladéktalanul, de legkésőbb 30 napon belül a helyi önkormányzat székhelye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szerve – az ebr42 rendszerben – kiállítja a 10. melléklet szerinti nyilatkozatot.”

(3) A Rendelet 3. §-a a következő (12a) bekezdéssel egészül ki:

„(12a) A katasztrófavédelmi szűnyogygyérítéshez előleg nem igényelhető.”

(4) A Rendelet 3. §-a a következő (14) bekezdéssel egészül ki:

„(14) A miniszter jogosult az előleg folyósítását felfüggeszteni, ha a folyósítás időpontjáig ismertté válik, hogy a helyi önkormányzat a 4. § (1) bekezdése szerinti jogvesztő határidőig a pályázatot nem nyújtotta be, vagy a pályázat kincstári elutasításáról született döntés, és így fennáll a jogosulatlan igénybevétel feltétele.”

4. § (1) A Rendelet 4. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A helyi önkormányzat

a) a 3. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott esetben az 5. melléklet,

b) a 3. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott esetben a 11. melléklet

szerinti adatlapon rögzített és lezárt támogatási kérelmét – a (3) bekezdés szerinti kötelező mellékletek csatolásával – a 3. § (3) bekezdése szerinti bejelentést követő 40 napon belül nyújtja be papír alapon egy eredeti és két másolati példányban a kincstárnak, továbbá egy másolati példányban a helyi önkormányzat székhelye szerint területileg illetékes fővárosi és megyei kormányhivatalnak. A pályázat benyújtási időpontja postai kézbesítés esetén a postára adás napja, személyes kézbesítés esetén a pályázat kincstár általi átvételének napja. A benyújtási határidő elmulasztása jogvesztő.”

(2) A Rendelet 4. § (3) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A támogatási kérelem kötelező mellékletei:)

„a) az ebr42 rendszerben elektronikusan rögzített, kitöltött és lezárást követően kinyomtatott pályázati adatlap, továbbá ha a helyi önkormányzat már elvégzett védekezési munkálatokhoz, katasztrófavédelmi szűnyogygyérítéshez vagy helyreállítási munkálatokhoz igényel támogatást,

aa) a vis maior eseményhez kapcsolódó költségeket alátámasztó, a számvitelről szóló törvénynek alakilag és tartalmilag megfelelő, a helyi önkormányzat nevére és címére kiállított számlák, számviteli bizonylatok, – katasztrófavédelmi szűnyogygyérítés esetén a gyérített terület nagyságának, a gyérítés egységköltségének és időpontjának megjelölésével ellátott – vállalkozói vagy megbízási szerződések, megrendelések hiteles másolata,

ab) a helyi önkormányzat belső szabályzatában meghatározott módon igazolt teljesítésigazolások hiteles másolata,
 ac) a vis maior eseményhez kapcsolódóan elvégzett munkálatok esetén a számlához, számviteli bizonylathoz kapcsolódó, a munkálatok elvégzéstől számított 24 órán belül kiállított gépjármű menetlevél, fuvarlevél, mázsajegy, gépüzemnapló, szállítólevél vagy más alapbizonylat másolata,
 ad) egyéni vállalkozó által személyi jellegű kiadásra vonatkozóan kiállított számla, számviteli bizonylat esetében a bér és járulékok számfejtését vagy kifizetését igazoló bizonylatok, munkanapló, jelenléti ív, óranyilvántartó lap másolata,
 ae) a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló kormányrendelet alapján előírt védekezési napló hiteles másolata és a védekezési költségek elszámolására – így különösen a védekezésnél dolgozók munkájának, a védekezéshez igénybe vett gépek, felszerelések és anyagok felhasználásának folyamatos nyilvántartására – vonatkozó adatok, ezek hiányában a helyi önkormányzat által vezetett védekezési napló másolata,
 af) védelmi készülség elrendeléséről és megszüntetéséről szóló határozat hiteles másolata,
 ag) az elvégzett munkatételeket tartalmazó számlaösszesítő,
 ah) a település, településrész térképe helyrajzi számmal és a vis maior eseménnyel érintett helyszín feltüntetésével,
 ai) katasztrófavédelmi szűnyoggyérítés esetében a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szerve által – az Országos Tisztifőorvosi Hivatal engedélye alapján – kiállított jóváhagyó dokumentum a szűnyoggyérítés engedélyezéséről,”

- (3) A Rendelet 4. § (3) bekezdése a következő o) ponttal egészül ki:

(A támogatási kérelem kötelező mellékletei:)

„o) katasztrófavédelmi szűnyoggyérítés esetében

oa) a helyi önkormányzat székhelye szerint területileg illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szerve által kiállított 10. melléklet szerinti nyilatkozat és

ob) a helyi önkormányzat nyilatkozata arról, hogy a szűnyoggyérítés megkezdését megelőzően bejelentett és 2. melléklettel igazolt ár- és belvízi védekezésre irányuló pályázattal rendelkezik.”

- (4) A Rendelet 4. §-a következő (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A védekezési költségek elszámolásával kapcsolatos kérelmek esetén – kizárólag a védekezési költségek vonatkozásában – a (3) bekezdés b) pontjában, c) pont ca)–ce) alpontjában, d), h) és o) pontjában, a katasztrófavédelmi szűnyoggyérítés költségeinek elszámolásával kapcsolatos pályázathoz a (3) bekezdés a) pont ae) és af) alpontjában, b) pontjában, c) pont ca)–ce) alpontjában, d)–j) pontjában meghatározott dokumentumokat nem kell csatolni. A kincstár részére megküldött másolati példányokhoz kizárólag a (3) bekezdés a)–e), h), l) és o) pontjában megjelölt dokumentumok csatolása szükséges.”

- 5. §** (1) A Rendelet 5. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A védekezéssel összefüggő, elismerhető költségekhez a helyi önkormányzat részére 100%-os támogatás nyújtható, ha azok a Kormány által kihirdetett veszélyhelyzet időszakában keletkeztek. A megyei önkormányzat tulajdonában lévő, kötelező feladatot ellátó épületet ért károk helyreállítására 100%-os támogatás adható. A helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény melléklete szerinti kötelező feladatot ellátó, önkormányzati tulajdonú építmények helyreállításához és a védekezéssel összefüggő, elismerhető költségekhez 100%-os támogatás nyújtható, ha a helyi önkormányzat a vis maior esemény időpontjában adósságrendezési eljárás alatt áll.”

- (2) A Rendelet 5. § (5) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A költségek között nem számolhatók el:)

„d) – a katasztrófavédelmi szűnyoggyérítés kivételével – a rovar- és kártevőirtás költségei,”

- (3) A Rendelet 5. §-a a következő (6a) bekezdéssel egészül ki:

„(6a) Az érintett helyi önkormányzat részére katasztrófavédelmi szűnyoggyérítésre a költségvetési évben legfeljebb két alkalommal nyújtható támogatás.”

- 6. §** A Rendelet 6. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A helyi önkormányzat székhelye szerint területileg illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal a pályázati adatlapon a 3. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott esetben – a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ véleményének figyelembevételével – a szakértői nyilatkozatok alapján a pályázat benyújtását követő 14 napon belül észrevételt tesz a vis maior eseménnyel kapcsolatos költségek és az igényelt támogatás segítségével megvalósítandó feladatok megalapozottságáról.”

- 7. §** (1) A Rendelet 7. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(1) A pályázatról a miniszter a pályázat beérkezésétől – tartalmi hiányosság esetén a 4. § (3) bekezdés m) pontja szerint megküldött dokumentumtól – számított 90 napon belül dönt, a fővárosi és megyei kormányhivatal 6. § szerinti véleményének figyelembevételével, az államháztartásért felelős miniszter véleményének, valamint indokolt esetben a kéreseményhez kapcsolódó közfeladatokért felelős fejezetet irányító szerv vezetője szakmai javaslatának kikérésével. A támogatott tevékenységre vonatkozóan a miniszter támogatói okiratot ad ki. A 3. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti esetben a 6. melléklet szerinti döntési adatlap, a katasztrófavédelmi szűnyogyérintés esetében a 12. melléklet szerinti döntési adatlap a támogatói okirat mellékletét képezi.”
- (2) A Rendelet 7. § (4) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A helyreállításhoz kapcsolódó támogatást a kincstár folyósítja azzal, hogy)
 „c) a támogatást a kincstár a miniszter utalványozása alapján utalja át a Támogatott fizetési számlájára,”
- (3) A Rendelet 7. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(6) Ha a Támogatottnak a korábbi támogatási kérelméhez kapcsolódóan, ugyanarra a költségvetési évre vonatkozó támogatási döntésből eredően visszafizetési kötelezettsége áll fenn, a visszafizetési kötelezettség teljesítéséig az újonnan megítélt támogatás folyósítása felfüggesztésre kerül. A miniszter a pályázat elbírálását felfüggesztheti, ha a pályázatban szereplő védekezési vagy helyreállítási munkálatokkal kapcsolatban valamely hatóság szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt hatáskörében eljárást indít.”
- 8. §** (1) A Rendelet 8. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
 „8. § (1) A Támogatott a támogatás felhasználásáról – legkésőbb a miniszteri döntést követő 12 hónapon belül, a 3. § (10) bekezdés szerinti esetben a Kormány által meghatározott időpontig – a 8. melléklet szerinti adatlap, továbbá
 a) a helyreállításhoz, védekezéshez és a katasztrófavédelmi szűnyogyérintéshez kapcsolódó, Támogatott nevére és címére kiállított számlák, számlát helyettesítő egyéb bizonylatok, az elvégzett munkatételeket tartalmazó számlarészletezők,
 b) a helyreállításhoz, védekezéshez kapcsolódó személyi jellegű ráfordítások esetén a bér és járulékok kifizetését igazoló bizonylatok, munkanapló, jelenléti ív,
 c) a helyreállításhoz, védekezéshez kapcsolódó saját kivitelezésben végzett helyreállítás esetén belső bizonylat és kimutatás a felmerült költségekről (pl. géphasználat, üzemanyag),
 d) a helyreállításhoz, védekezéshez és a katasztrófavédelmi szűnyogyérintéshez kapcsolódó vállalkozói szerződések, megbízási szerződések, megrendelők, árajánlatok,
 e) a műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv (építéssel történő helyreállítás esetén),
 f) építmény helyreállításához nem kapcsolódó vis maior esemény esetén teljesítésigazolás a munka teljesítéséről,
 g) építési napló (építéssel történő helyreállítás esetén),
 h) az egyéb forrásból kapott támogatás összegéről szóló bankbizonylatok,
 i) készpénzes fizetés esetén kinyomtatott pénztárnapló vagy a bankszámlakivonat hitelesített másolata a pénzfelvitelről, valamint a bevételi és kiadási pénztárbizonylat,
 j) kinyomtatott banknapló és főkönyvi kivonat a kapott támogatás, a számlák, valamint azok kiegyenlítésének lekönyveléséről,
 k) építmény esetén tárgyi eszköz katon,
 l) helyreállítás, védekezés befejezése utáni fotódokumentáció (elektronikusan CD lemezen vagy színes nyomtatásként),
 m) biztosítással, kártérítéssel kapcsolatos dokumentumok hitelesített másolatai (amennyiben az igénylés során nem csatolta, vagy az igénylés benyújtása óta új körülmények merültek fel),
 n) a közbeszerzési törvény hatálya alá tartozó beszerzések esetében az eljárás lefolytatását igazoló iratok, továbbá
 o) az építési engedély-köteles helyreállítások esetén az építési engedély és használatbavételi engedély.
 Támogatott által hitelesített másolatának becsatolásával köteles a kincstár és a helyi önkormányzat székhelye szerint területileg illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal felé – papír alapon és a 8. melléklet szerinti adatlapon elektronikus úton is az ebr42 rendszerben – elszámolni.
 (2) Az elszámolás benyújtásának időpontja postai kézbesítés esetén a postára adás napja, személyes átvétel esetén az elszámolás kincstár általi átvételének napja. Az elszámolási határidő elmulasztása esetén igazolási kérelemnek nincs helye. A kincstár az elszámolási határidő elmulasztása esetén – az annak lejártát követő 15 napon belül – a 8/A. § (3) bekezdése szerinti végzésben kötelezi a Támogatottat a támogatásnak az Áht. 57/A. § (1) bekezdés d) pontja szerinti jogosulatlanul igénybe vétele miatti visszafizetésére.

(3) Az elszámolásra meghatározott határidő módosítására egy alkalommal, legfeljebb az elszámolási határidő 24 hónapra történő megváltoztatásával van lehetőség, ha a határidő betartását időjárási körülmények vagy az államháztartás alrendszerébe nem tartozó szervezet tevékenysége akadályozza. A kérelmet az elszámolási határidő lejártáig lehet benyújtani a kincstárnak.

(4) A (3) bekezdés szerinti kérelemhez csatolni kell a határidő módosítás indokoltságát alátámasztó dokumentumokat, továbbá a polgármester nyilatkozatát, melyben megjelöli a munkálatok megkezdését, a helyreállítás befejezésének várható új időpontját, és részletezi az elszámolást akadályozó körülményeket. Hiányosság esetén a kincstár a helyi önkormányzatot hiánypótlásra szólítja fel. A hiányt a helyi önkormányzat – a felszólítás kézhezvételétől számított 7 napon belül – pótolja. A hiánypótlás nem vagy hiányos teljesítése esetén, a kincstár a kérelmet nem továbbítja a miniszter részére, és erről tájékoztatja a minisztert és a helyi önkormányzatot.

(5) A (3) bekezdés szerinti kérelemről – a kincstár javaslatának figyelembevételével – a miniszter dönt. A kérelem benyújtására nyitva álló határidő elmulasztásával szemben igazolási kérelemnek nincs helye, az ilyen kérelmek esetében az (1) bekezdésben meghatározott elszámolási határidőt kell figyelembe venni. A határidő lejártáig benyújtott, de elutasított kérelmek esetében az új elszámolási határidő a döntés kézhezvételét követő hetedik nap.”

(2) A Rendelet 5. alcíme a következő 8/A. §-sal egészül ki:

„8/A. § (1) Az elszámolás elbírálására és a visszafizetési kötelezettség előírására az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ávr.) 101. §-át, 103. §-át, 104. § (2)–(4) és (7) bekezdését, 105. §-át és 107. § (2) bekezdését, 110. § (1) bekezdését és 111. §-át nem kell alkalmazni.

(2) A kincstár az elszámolási határidő lejártát megelőző 30 napon belül írásban felszólítja a Támogatottat az elszámolás határidőben történő benyújtására. A határidőben benyújtott és tartalmilag hiányos elszámolás hiányosságainak pótlására a kincstár – határidő kitézésével – írásban hívja fel a Támogatottat, az elszámolás benyújtását követő 10 napon belül.

(3) Az elszámolás elfogadásáról a kincstár az elszámolás hiánytalan benyújtását követő 15 napon belül írásban tájékoztatja a Támogatottat. A visszafizetési kötelezettség előírásáról (ideértve a támogatás jogosulatlan igénybevételére tekintettel történő visszafizetési kötelezettség előírását is) a kincstár az Áht. 59. § (3) bekezdése szerinti végzésben rendelkezik, a végzésre az Ávr. 110. § (4) bekezdését kell alkalmazni azzal, hogy a támogatásról való lemondás helyett visszafizetési kötelezettséget kell meghatározni. A végzést a kincstár az elszámolás hiánytalan benyújtását követő 15 napon belül hozza meg. A kincstár a visszafizetési kötelezettség előírásáról tájékoztatja a minisztert.

(4) A kincstár Áht. 59. § (3) bekezdése szerinti határozata tartalmazza

a) az eljáró hatóság megnevezését, az ügy számát és ügyintézőjének nevét,

b) a Támogatott nevét és székhelyét,

c) az ügy tárgyának megjelölését,

d) a rendelkező részben

da) a miniszter által megállapított, illetve folyósított támogatás összegét,

db) a kincstár által szabályszerűnek tartott támogatás összegét, a helyi önkormányzat által a támogatásból visszafizetendő összeget,

dc) az Ávr. 106. § (1) bekezdése szerinti kamat mértékét és napi összegét,

dd) a db)–dc) alpontban meghatározott fizetési kötelezettségek teljesítésének határidejét, illetve a kötelezettség teljesítéséhez megjelölt fizetési számlák számát,

de) az eljárás illeték, illetve költségigényét,

df) a jogorvoslat lehetőségéről, benyújtásának helyéről és határidejéről, valamint a jogorvoslati eljárásról való tájékoztatást,

e) az indokolásban

ea) a visszafizetési kötelezettség megállapításának részletes indokát,

eb) a d) pont dc) alpontja szerinti kamat, a d) pont df) alpontja szerinti jogorvoslati szabályok, valamint a kincstár hatáskörének és a határozat meghozatalának jogszabályi alapját.

(5) Az elsőfokú és másodfokú döntés tekintetében az Áht. 60. § (11) bekezdését alkalmazni kell.

(6) A helyi önkormányzat a központi költségvetést megillető összeget a végzés kézhezvételétől számított 15 napon belül köteles megfizetni.

(7) A kincstár a támogatásnak az Áht. 59. § (3) bekezdése szerinti visszavonása során az Áht. 57/A. § (2) bekezdése szerinti beszédési megbízást nyújt be a kötelezett fizetési számlájával szemben, ha a kötelezett a fizetési kötelezettségét a határozat jogerőre emelkedését követő 35 napon belül nem teljesítette.

(8) A 3. § (12) bekezdése szerinti előlegben részesített, kincstár által elutasított támogatási kérelmek, illetve a 4. § (1) bekezdése szerint pályázatot be nem nyújtó helyi önkormányzat esetében a visszafizetési kötelezettség előírásáról a kincstár gondoskodik az Áht. 59. § (3) bekezdésében foglalt szabályok szerint, az elutasítást, illetve a pályázat benyújtásának elmaradását követő 30 napon belül.”

(3) A Rendelet 5. alcíme a következő 8/B. §-sal egészül ki:

„8/B. § (1) A támogatás felhasználását a miniszter, továbbá jogszabályban erre feljogosított egyéb szervek ellenőrizhetik.

(2) A helyi önkormányzat székhelye szerint területileg illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal és a Katasztrófavédelmi Igazgatóság képviselője a helyreállítás során annak befejezéséig a támogatás felhasználását a helyszínen ellenőrizheti.

(3) Helyreállítás esetében az elszámolás elfogadását megelőzően a helyi önkormányzat székhelye szerint területileg illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal, valamint – a káresemény jellegétől függően szükség szerint – a Katasztrófavédelmi Igazgatóság, a helyi önkormányzat székhelye szerint területileg illetékes vízügyi igazgatóság, a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ és a Pince- és Partfalveszély-Elhárítási Szakértői Bizottság képviselőiből álló bizottság – az (1) bekezdés szerinti elszámolás benyújtását követő 30 napon belül – a helyszínen ellenőrzést folytat, amellyről – intézkedési javaslatok megtételével – 7 napon belül értesíti a kincstárt.”

9. § (1) A Rendelet 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

(2) A Rendelet 2. melléklete helyébe a 2. melléklet lép.

(3) A Rendelet 3. melléklete helyébe a 3. melléklet lép.

(4) A Rendelet 5. melléklete helyébe a 4. melléklet lép.

(5) A Rendelet 7. melléklete helyébe az 5. melléklet lép.

(6) A Rendelet 8. melléklete helyébe az 6. melléklet lép.

10. § A Rendelet a 7–10. melléklet szerinti 9–12. melléklettel egészül ki.

11. § A Rendelet

1. 1. § (1) bekezdésében a „vis maior támogatásának” szövegrész helyébe a „vis maior támogatásának (a továbbiakban: támogatás)” szöveg,

2. 1. § (4) bekezdésében az „az önkormányzatnak, többcélú kistérségi társulásnak (a továbbiakban együtt: önkormányzat)” szövegrész helyébe az „a helyi önkormányzatnak” szöveg,

3. 1. § (4) bekezdés a) pontjában a „benyújtott támogatási kérelemben” szövegrész helyébe a „pályázatban” szöveg,

4. 2. § 1. és 3. pontjában a „meghatározott” szövegrész helyébe az „ekként meghatározott” szöveg,

5. 2. § 4. pontjában, 4. § (3) bekezdés j) és l) pontjában és (6) bekezdés a) és b) pontjában, 5. § (2), (9) és (11) bekezdésében az „az önkormányzat” szövegrész helyébe az „a helyi önkormányzat” szöveg,

6. 2. § 14. pontjában az „igazgatási” szövegrész helyébe az „igazgatási, valamint egyéb kötelező” szöveg,

7. 3. alcímének címében a „Támogatási alapelvek” szövegrész helyébe az „A vis maior esemény bejelentése” szöveg,

8. 3. § (5) bekezdésében a „szerinti esetben a minisztérium” szövegrész helyébe a „szerinti esetben a miniszter” szöveg,

9. 3. § (6) bekezdésében a „területileg illetékes” szövegrészek helyébe a „helyi önkormányzat székhelye szerint területileg illetékes” szöveg,

10. 3. § (8) bekezdésében az „az önkormányzatot” szövegrész helyébe az „a helyi önkormányzatot” szöveg,

11. 3. § (10) bekezdésében a „kötelező önkormányzati feladatot szolgáló épület” szövegrész helyébe a „kötelező önkormányzati, helyi nemzetiségi önkormányzati feladatot szolgáló vagy önkormányzat által törvény alapján kötelezően működtetett épület” szöveg,

12. 3. § (10) bekezdésében, 5. § (11) és (12) bekezdésében az „Amennyiben” szövegrész helyébe a „Ha” szöveg,

13. 3. § (11) bekezdésében a „csapás” szövegrész helyébe a „károk” szöveg,

14. 3. § (12) bekezdésében „Kincstár” szövegrész helyébe a „Magyar Államkincstár területileg illetékes szerve (a továbbiakban: kincstár)” szöveg,

15. 5. § (13) bekezdésében, 7. § (2) bekezdés b) pontjában és (3) bekezdésében, 7. § (4) bekezdés nyitó szövegrészeiben és b) pontjában a „Kincstár” szövegrész helyébe a „kincstár” szöveg,

16. 3. § (13) bekezdésében az „Az önkormányzat” szövegrész helyébe az „A helyi önkormányzat” szöveg,
17. 3. § (13) bekezdésében a „minisztérium” szövegrészek helyébe a „miniszter” szöveg,
18. 3. § (13) bekezdésében, 4. § (3) bekezdésében a „támogatási kérelem” szövegrész helyébe a „pályázat” szöveg,
19. 4. § (2) bekezdésében és (3) bekezdés m) pontjában, 7. § (3) bekezdésében a „minisztérium” szövegrész helyébe a „miniszter” szöveg,
20. 4. § (2) bekezdésében az „Az önkormányzatnak” szövegrész helyébe az „A helyi önkormányzatnak” szöveg, a „Kincstár” szövegrészek helyébe a „kincstár” szöveg, a „területileg illetékes” szövegrész helyébe a „helyi önkormányzat székhelye szerint területileg illetékes” szöveg,
21. 4. § (3) bekezdés b) pontjában az „a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium” szövegrész helyébe az „az igazságügyért felelős miniszter” szöveg,
22. 4. § (3) bekezdés d) pont db) pontjában az „amennyiben a kötelező feladatot ellátó épület” szövegrész helyébe a „ha az önkormányzati, helyi nemzetiségi önkormányzati tulajdonban lévő – oktatási, kulturális, szociális, egészségügyi, igazgatási, valamint egyéb kötelező feladatok ellátását szolgáló – épületre” szöveg,
23. 4. § (3) bekezdés h) pontjában és 5. § (11) bekezdésében a „kisebbségi” szövegrész helyébe a „helyi nemzetiségi” szöveg,
24. 4. § (3) bekezdés i) pontjában az „amennyiben az önkormányzat” szövegrész helyébe a „ha a helyi önkormányzat” szöveg,
25. 4. § (3) bekezdés k) pontjában, 4. § (6) bekezdés nyitó szövegrészében, 5. § (12) és (13) bekezdésében az „az önkormányzat” szövegrészek helyébe az „a helyi önkormányzat” szöveg,
26. 5. § (12) bekezdésében a „Kincstár” szövegrészek helyébe a „kincstár” szöveg,
27. 4. § (3) bekezdés l) pontjában a „támogatási igényt” szövegrész helyébe a „pályázatot” szöveg,
28. 4. § (4) bekezdésében az „önkormányzattól” szövegrész helyébe a „helyi önkormányzattól” szöveg,
29. 4. § (6) bekezdésében a „támogatási kérelemhez” szövegrész helyébe a „pályázathoz” szöveg,
30. 4. § (6) bekezdés a) pontjában a „támogatási kérelemben” szövegrész helyébe a „pályázatban” szöveg, az „önkormányzattal” szövegrész helyébe a „helyi önkormányzattal” szöveg,
31. 5. § (1) bekezdésében a „védekezési költségek és” szövegrész helyébe a „védekezési költségek, a katasztrófavédelmi szűnyoggyérítés és” szöveg,
32. 5. § (2) bekezdésében az „Az önkormányzat az (1) bekezdésben meghatározottnál magasabb” szövegrész helyébe az „A helyi önkormányzat – a katasztrófavédelmi szűnyoggyérítést kivéve – az (1) bekezdésben meghatározottnál magasabb” szöveg,
33. 5. § (6) bekezdésében az „amennyiben” szövegrész helyébe a „ha” szöveg,
34. 5. § (8) bekezdésében a „védekezési költségek” szövegrész helyébe a „védekezési, katasztrófavédelmi szűnyoggyérítési költségek” szöveg, az „az önkormányzattól” szövegrész helyébe az „a helyi önkormányzattól” szöveg,
35. 5. § (12) bekezdésében az „A helyi önkormányzatnak a 8. § (1) bekezdése szerinti elszámolással” szövegrész helyébe az „A helyi önkormányzatnak a kötelező feladatot ellátó épület helyreállítása esetében a 8. § (1) bekezdése szerinti elszámolással” szöveg,
36. 5. § (12) bekezdésében a „Kincstárt” szövegrész helyébe a „kincstárt” szöveg,
37. 5. § (12) bekezdésében a „költségvetés” szövegrész helyébe a „központi költségvetés” szöveg,
38. 5. § (13) bekezdésben az „adott kötelező önkormányzati feladatot ellátó épületre” szövegrész helyébe az „önkormányzati, helyi nemzetiségi önkormányzati tulajdonban lévő – oktatási, kulturális, szociális, egészségügyi, igazgatási, valamint egyéb kötelező feladatok ellátását szolgáló – épületre” szöveg,
39. 6. § (1) bekezdésében a „területileg illetékes” szövegrész helyébe a „helyi önkormányzat székhelye szerint területileg illetékes” szöveg,
40. 6. § (3) bekezdésében a „minisztérium szükség szerint” szövegrész helyébe a „miniszter indokolt esetben” szöveg, a „minisztériumnak” szövegrész helyébe a „miniszternek” szöveg,
41. 7. § (2) bekezdés a) pontjában és (3) bekezdésében a „védekezési költségekhez” szövegrész helyébe a „védekezési és katasztrófavédelmi szűnyoggyérítéshez kapcsolódó költségekhez” szöveg,
42. 7. § (3) bekezdésében az „önkormányzat” szövegrész helyébe a „helyi önkormányzat” szöveg, a „támogatási igényhez” szövegrész helyébe a „pályázathoz” szöveg,
43. 7. § (3) bekezdésében és (4) bekezdés a) pontjában a „Kincstárhoz” szövegrész helyébe a „kincstárhoz” szöveg,
44. 7. § (4) bekezdés b) pontjában a „minisztériumnál” szövegrész helyébe a „miniszternél” szöveg,
45. 12. § (1) bekezdésében az „önkormányzatot” szövegrész helyébe a „helyi önkormányzatot” szöveg,

lép.

- 12. §** (1) Hatályát veszti a Rendelet
1. § (3), (6) és (7) bekezdése,
  2. § 11. és 12. pontja,
  4. § (3) bekezdés n) pontja,
  5. § (3) bekezdése,
  10. § (1), (2), (4) bekezdése és
  12. § (2) bekezdése.
- (2) Hatályát veszti a Rendelet
2. § 4. pontjában az „a Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóságok egyéb központi forrásból meg nem térülő túlóraköltsége és” szövegrész
  2. § 10. pontjában a „ , többcélú kistérségi társulás esetén a társulási tanács határozatával” szövegrész,
  3. § (9) bekezdésében az „a vis maior keretből” szövegrész,
  4. § (2) bekezdésében az „A támogatási kérelmek vizsgálatokor a Kincstár az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 64/B. § (3) bekezdése szerint jár el.” szövegrész,
  4. § (3) bekezdés c) pontjában a „vagy társulási tanács” szövegrész
  4. § (3) bekezdés h) pontjában az „és a társulási” szövegrész,
  4. § (6) bekezdés a) pontjában a „társulás vagy együttműködés útján” szövegrész,
  5. § (11) bekezdésében a „vagy a társulási tanács” szövegrész.
- 13. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 92/2013. (III. 28.) Korm. rendelethez

„1. melléklet a 9/2011. (II. 15.) Korm. rendelethez

A) BEJELENTŐ ADATLAP VIS MAIOR ESEMÉNYRŐL

Igénylésazonosító:

1.	Önkormányzat neve:	
2.	Önkormányzat címe:	
3.	Kapcsolattartó neve:	
4.	Telefon:	
5.	E-mail:	
6.	Fax:	
7.	Vis maior esemény megnevezése (több is választható):	(az előre nem látható természeti vagy más eredetű erők által fenyegető veszély bekövetkezésének lehetősége miatt szükségessé váló védekezés, önkormányzati épület helyreállítása, út helyreállítása, híd helyreállítása, komp helyreállítása, ár-, belvízvédelmi vízáteresztőmű helyreállítása, közmű- és műtárgyainak helyreállítása, pince-, partfal helyreállítása, földcsuszamlás helyreállítása)
8.	Vis maior esemény pontos időpontja:	

9.	Vis maior esemény és rövid leírása a helyszín megjelölésével (ingatlan károsodása esetén a pontos cím és helyrajzi szám megjelölése is szükséges):		
10.	Védekezés előzetesen becsült költségigénye:		
11.	Helyreállítás előzetesen becsült költségigénye:		
12.	Becsült költségigény összesen:		
13.	Helyreállítás várható kezdési határideje:		
14.	Helyreállítás várható befejezési határideje:		
15.	Helyreállítás/védekezés várható pénzügyi forrásösszetétele:		
a)	Saját forrás:	Ft	%
b)	Egyéb források:	Ft	%
c)	Előzetesen becsült igény:	Ft	%

A 15. c) szerinti előzetesen becsült igény megegyezik a 12–15. a)–15. b) eredményével.

Kelt: ....., 20 .... év ..... hó ..... nap

P. H.

.....
polgármester/elnök

.....
(kör)jegyző

B) ELŐLEG IRÁNTI KÉRELEM ADATLAPJA

Igénylésazonosító:

1.	Önkormányzat neve:	
2.	Önkormányzat címe:	
3.	Kapcsolattartó neve:	
4.	Telefon:	
5.	E-mail:	
6.	Fax:	
7.	Előzetesen becsült védekezési költségek összesen:	
8.	Előzetesen becsült helyreállítási költségek összesen:	
9.	Ha a 7. és 8. pontban jelzett költségek eltérnek az 1. melléklet A) rész 10. és 11. pontjától, úgy ennek indoklása szükséges:	
10.	Azonnali segítségnyújtásra igényelt előleg (igen/nem):	
a)	Védekezési költségekre igényelt előleg összesen:	
b)	Helyreállítási költségekre igényelt előleg összesen:	
c)	Igényelt előleg összesen:	

Tudomásul veszem, hogy a jogtalanul igénybe vett előleg összeg után a helyi önkormányzat a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű kamatot fizet a jogtalan igénybevétel napjától a visszafizetés napjáig.

Kelt: ....., 20 .... év ..... hó ..... nap

P. H.

.....
polgármester/elnök

.....
(kör)jegyző

C) KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG JAVASLATA AZ ELŐLEG KÉRELEMHEZ

Igénylésazonosító:

1.	Önkormányzat neve:	
2.	Védekezési költségekre igényelt előleg összesen:	
3.	Helyreállítási költségekre igényelt előleg összesen:	
4.	Igényelt előleg összesen:	
5.	Az előleg kérelem megalapozott (igen/nem)	
a)	Indoklása:	
b)	Védekezési költségekre javasolt előleg összesen:	
c)	Helyreállítási költségekre javasolt előleg összesen:	
d)	Javasolt előleg összesen:	

Kelt: ....., 20 .... év ..... hó .... nap

P. H.

.....
Katasztrófavédelmi Igazgatóság részéről:

Név:

Beosztás:

Telefon: " "

2. melléklet a 92/2013. (III. 28.) Korm. rendelethez

„2. melléklet a 9/2011. (II. 15.) Korm. rendelethez

Igénylésazonosító:

ADATLAP**A Katasztrófavédelmi Igazgatóság tájékoztatójához, helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyvéhez**

1.	Önkormányzat neve:	
2.	Bejelentett vis maior esemény megnevezése:	
3.	Katasztrófavédelmi Igazgatóság tájékoztatása a 3. § (5) bekezdés alapján a bejelentés valódiságáról, a vis maior esemény jellegéről és a védekezési munkálatok szükségességéről:	
a)	A bejelentés valódisága:	
b)	A vis maior esemény jellege:	
c)	A védekezési munkálatok szükségessége:	

Helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyve

Helyszíni ellenőrzéssel [kizárólag a 3. § (1) bekezdés a) pontja szerinti védekezés esetében] kapcsolatos adatok:	
Helyszíni ellenőrzés időpontja:	
Helyszíni ellenőrzés megállapításai:	

Kelt: ....., 20 .... év ..... hó .... nap

P. H.

.....
Katasztrófavédelmi Igazgatóság részéről:

Név:

Beosztás:

Telefon:

.....
Önkormányzat részéről:

Név:

Beosztás:

Telefon: " "

3. melléklet a 92/2013. (III. 28.) Korm. rendelethez

„3. melléklet a 9/2011. (II. 15.) Korm. rendelethez

A) ELŐZETES HELYSZÍNI VIZSGÁLAT JEGYZŐKÖNYVE

Igénylésazonosító:

Az ellenőrzés tárgya:	
A jegyzőkönyv felvételének helyszíne:	
A jegyzőkönyv felvételének időpontja:	
Az ellenőrzéshez felhasznált iratok:	

Jelen vannak

Önkormányzat részéről:		A helyi önkormányzat székhelye szerint területileg illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal részéről:	
Beosztás:		Beosztás:	
Telefon:		Telefon:	
Fax:		Fax:	
E-mail:		E-mail:	

P. H.

.....

P. H.

.....

Katasztrófavédelmi Igazgatóság részéről:		Vízügyi Igazgatóság részéről:	
Beosztás:		Beosztás:	
Telefon:		Telefon:	
Fax:		Fax:	
E-mail:		E-mail:	

P. H.

.....

P. H.

.....

Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ részéről:		Pince- és Partfalveszély-Elhárítási Szakértői Bizottság részéről:	
Beosztás:		Beosztás:	
Telefon:		Telefon:	
Fax:		Fax:	
E-mail:		E-mail:	

P. H.

.....

P. H.

.....

Belügyminisztérium részéről:		Egyéb felkért szerv:	
Beosztás:		Beosztás:	
Telefon:		Telefon:	
Fax:		Fax:	
E-mail:		E-mail:	

P. H.

.....

P. H.

.....

Vis maior esemény adatai

Vis maior esemény leírása:		
----------------------------	--	--

Sorszám	Vis maior esemény megnevezése	Település	Utca	Házszám	Hrsz.	Érintett alapterület	Mértékegység (m ² , m ³ , fm)	Megállapítások (károsodás mértéke, tulajdonjogviszony)
1.								
2.								
3.								
4.								

Védekezési fokozat mértéke:	
Védekezési fokozat elrendelésének időpontja:	
Védekezési fokozat megszüntetésének időpontja:	
Védekezés kezdési ideje:	
Védekezés befejezési ideje:	

Megállapítások

A kár önkormányzati tulajdonban keletkezett (igen/nem):	
A káreseményt az önkormányzat időben – 7 napon belül – bejelentette (igen/nem/nem vonatkozik):	
A bejelentett esemény vis maiornak tekinthető-e (igen/nem):	
Indokolás:	
A helyreállítás megvalósításával kapcsolatos egyéb megállapítások:	
Záradék:	

Megjegyzés: A jegyzőkönyvet a helyszíni vizsgálat lefolytatásánál jelenlévő személyeknek kell aláírnia. A jelenlévők az esetleges külön véleményét „A helyreállítás megvalósításával kapcsolatos egyéb megállapítások” rovatban rögzíthetik.

B) VESZÉLYEZTETTSÉGI KATEGÓRIÁBA VALÓ BESOROLÁS ÉS SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS

Igénylésazonosító:

Kategória	Kategória leírása/Szöveges értékelés	Besorolás
1. kategória	A földtani környezet tönkremenetele (beszakadás, omlás, gyors ütemű csuszamlás) a település működését különösen veszélyezteti, hatására a közbiztonság veszélyeztetetté válik; belterületi szakaszt érintő, országos közforgalmú vasutak, közutak, közművek sérültek, forgalomleállítás vált szükségessé, a vízi- és energiaellátás szünetel. Kerülőútként nincs figyelembe vehető szilárd burkolatú, megfelelő teherbírású út.	
2. kategória	Az 1. kategóriában felsoroltak 2. földtani kategóriájú* földmozgásokkal veszélyeztetettek. A földtani környezet tönkremenetele a település érintett részének megközelítését sem a veszélyeztetett úton, sem más irányból nem teszi lehetővé. Az érintett szakaszon működő közművek megsérültek, de kiváltásuk megoldható.	
3. kategória	Az 1. kategóriában felsoroltak 3. földtani kategóriájú földmozgásokkal veszélyeztetettek. 2. földtani kategóriájú mozgások gyűjtőutakat és lakóövezeti utakat, közműveket veszélyeztetnek. 1. földtani kategóriájú mozgások a település élete szempontjából gazdaságilag fontos, külterületre vezető utakat, pince-, illetve pihenőövezetekben lévő gazdasági építményeket, utakat, közműveket veszélyeztetnek.	

4. kategória	4., 5. földtani kategóriájú földmozgások az 1. kategóriában felsoroltakat, 3. földtani kategóriájú mozgások kiszolgáló és lakóövezeti utakat, 2. földtani kategóriájú mozgások a település élete szempontjából gazdaságilag fontos, külterületre vezető utakat, pince-, illetve pihenőövezetekben lévő gazdasági építményeket, utakat, közműveket veszélyeztetnek.	
5. kategória	A helyszín állapota gyors beavatkozást nem igényel, mivel a megvédendő objektumok helyzetéből, távolságából adódóan a további mozgások esetén sem kell azok veszélyeztetésével rövid távon számolni.	
Szakértői vélemény:		

* A Magyar Bányászati és Földtani Hivatal által megállapított földtani veszélyességi kategóriát kell érteni.

Kelt: ....., 20 .... év ..... hó .... nap P. H .....

Pince- és Partfalveszély-Elhárítási Szakértői Bizottság részéről:	
Beosztás:	
Telefon:	
Fax:	
E-mail:	

”

4. melléklet a 92/2013. (III. 28.) Korm. rendelethez

„5. melléklet a 9/2011. (II. 15.) Korm. rendelethez

Igénylésazonosító:

Vis maior pályázati adatlap

A kérelmező önkormányzat adatai:	
1.	Önkormányzat neve:
2.	Önkormányzat címe:
2.a.	Település
2.b.	Irányítószám
2.c.	Utca
2.d.	Házzszám
3.	Kapcsolattartó személy/pályázatkészítő:
3.a.	Telefon
3.b.	Fax
3.c.	E-mail
4.	Kérelemhez kapcsolódó adatok:
4.a.	Káresemény időpontja:
4.b.	A káresemény rövid leírása (maximum 200 karakter):

5. A káresemény helyszínének és mennyiségi mutatóinak ismertetése:
adatok forintban

Sorszám	Vis maior esemény megnevezése (az előre nem látható természeti vagy más eredetű veszély miatt szükségessé váló védekezés, önkormányzati épület, út, híd, komp, ár, belvíz/édelmi vizilésítmény, pince-, partfal stb.)	Rövid leírás	Település	Utca, házszám	Hrsz.	Érintett alapterület (m ² , fm)	A szakértői nyilatkozat szerinti megvalósítandó munkafeladat	Mennyiség	Egységár	Nettó	Bruttó	Számlával eddig aláírástva összesen bruttó	Számla sorszáma	A helyi önkormányzat székhelye szerint területileg illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal észrevétele
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
1.														
2.														
3.														
4.														
5.														
6.														
7.														
8.														
9.														
10.														

A táblázatban maximum 10 sor vehető fel. Azonos vis maior eseményekhez kapcsolódó költségek összevonhatók egy sorba.

6.	Káresemény bejelentésének időpontja:	
7.	A 3. § (6) bek. szerinti előzetes helyszíni vizsgálat időpontja:	
8.	A helyreállítás megkezdésének időpontja:	
9.	A helyreállítás tervezett befejezési időpontja:	
10.	Védekezési fokozat elrendelésének időpontja:	
11.	Védekezési fokozat mértéke:	
12.	Védekezés megszüntetésének időpontja:	
A 10–12. pontok ár- vagy belvíz elleni védekezés esetén töltendő ki		
13.	Az 5. pontban bemutatott költségek részletezése, költségelőirányzata:	
13.a.	Tárgyi eszközökben keletkezett kár helyreállítása:	
13.b.	Védekezési költség:	
14.	Egyéb költségek összesen (a–d. pontok összesen):	
14.a.	szakértői díj:	
14.b.	tervezési költségek:	
14.c.	műszaki ellenőrzési díj:	
14.d.	egyéb költségek:	
A káresemény helyszínének és mennyiségi mutatóinak ismertetése szerinti táblában (5. pont) vis maior eseményenként rögzített költségekből az egyéb költségeket a fenti bontásban szükséges megadni (Az 5. pontban valamennyi egyéb költséget is tartalmaznia kell a költségeknek!)		
15.	Nettó költségek összesen:	
16.	Vissza nem igényelhető áfa:	
17.	Bruttó költségek összesen:	
18.	A helyreállítás/védekezés pénzügyi forrásösszetétele (vis maior támogatás nélkül)	
18.a.	Önerő:	
18.b.	Hitel:	
18.c.	Biztosító kártérítése:	
18.d.	Egyéb támogatás:	
18.e.	Források összesen (vis maior támogatás nélkül):	
19.	Vis maior támogatás igénylésének jogcímei	
20.	Az 5. § (2) bek. a) pontjának megfelelő (igen/nem)	
21.		
22.	Az 5. § (2) bek. c) pontjának megfelelő (igen/nem)	
23.	Az önkormányzat adósságrendezési eljárás alatt áll (igen/nem)	
24.	Védekezési költséghez igényelt támogatás a Kormány által kihirdetett veszélyhelyzet kihirdetése esetén	
25.	Védekezési költséghez igényelt támogatás vészhelyzet kihirdetése nélkül	
26.	Védekezésre igényelt támogatás összesen (24.+25. sorok összege):	
27.	Igényelt támogatás utak, hidak, kompok károsodása esetén:	
28.	Igényelt támogatás pince- vagy partfalomlás, földcsuszamlás esetén:	
29.	Igényelt támogatás oktatási, kulturális, szociális és egészségügyi intézmények épület károsodása esetén:	
30.	Igényelt támogatás igazgatási, valamint egyéb kötelező feladatok ellátását szolgáló intézmények épület károsodása esetén:	
31.	Igényelt támogatás ár- és belvízvédelmi vízállásmentesítések, közmű- és műtárgyai károsodása esetén:	

32.	Helyreállítási költségekhez igényelt támogatás összesen (27.+28.+29.+30.+31. sorok összege):	
33.	Vis maior támogatási igény összesen (26.+32. sorok összege):	

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a pályázatban foglaltak a valóságnak megfelelnek, teljeskörűek és hitelesek. Az adatokban bekövetkezett, a védekezési munkálatok, a tervezett helyreállítási munkálatok megvalósítását akadályozó változásokról a minisztert haladéktalanul értesítem. Tudomásul veszem, hogy a pályázat elfogadása esetén a támogatás tényét a miniszter nyilvánosságra hozza.

Kelt:

P. H.

.....
polgármester/elnök

.....
jegyző

5. melléklet a 92/2013. (III. 28.) Korm. rendelethez

„7. melléklet a 9/2011. (II. 15.) Korm. rendelethez

Igénylésazonosító:

Adatlap a helyreállítási költségekhez kapcsolódó vis maior támogatás lehívásához

1.	Helyreállításra nyújtott támogatás összege vis maior eseményenként	
1.a.	Út, híd, komp esetében (Ft)	
1.b.	Pince-, partfalomlás, földcsuszamlás esetében (Ft)	
1.c.	Oktatási, kulturális, szociális és egészségügyi intézmények épülete esetében (Ft)	
1.d.	Igazgatási, valamint egyéb kötelező feladatok ellátását szolgáló intézmények épülete esetében (Ft)	
1.e.	Ár- és belvízvédelmi vízilétesítmények, közmű és műtárgyai esetében (Ft)	
1.f.	Helyreállításra jóváhagyott támogatás összesen	
2.	Támogatási mérték a helyreállítási költségek esetében vis maior eseményenként	
2.a.	Út, híd, komp esetében (%)	
2.b.	Pince-, partfalomlás, földcsuszamlás esetében (%)	
2.c.	Oktatási, kulturális, szociális és egészségügyi intézmények épülete esetében (%)	
2.d.	Igazgatási, valamint egyéb kötelező feladatok ellátását szolgáló intézmények épülete esetében (%)	
2.e.	Ár- és belvízvédelmi vízilétesítmények, közmű és műtárgyai esetében (%)	
3.	Helyreállítási költségekhez nyújtott támogatásból előlegként utalt támogatás	
4.	Helyreállítási költségekhez nyújtott támogatásból eddig utalt támogatás	
5.	A helyreállítási költségekhez kapcsolódó – le nem hívott – vis maior támogatás összege (1.f.-3.-4.; első lehívást követően: megelőző lehívó adatlap 7. pontja)	

Önkormányzat által benyújtott, támogatás lehívását igazoló – a pályázat alapján vis maior támogatással elismerhető – bizonylatok részletezése

Sorszám	Vis maior esemény megnevezése	Számla sorszáma	Nettó összeg	Bruttó összeg	A számlához kapcsolódó támogatás a támogatási intenzitás alapján
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
Összesen:					

A táblázat újabb sorokkal bővíthető.

6.	Utalandó támogatás	
7.	Utalást követően a helyreállítási költségekhez kapcsolódó – le nem hívott – vis maior támogatás összege (5.–6.)	

„

6. melléklet a 92/2013. (III. 28.) Korm. rendelethez

„8. melléklet a 9/2011. (II. 15.) Korm. rendelethez

Igénylésazonosító:

Adatlap a vis maior támogatás elszámolásához

1.	Támogatott Önkormányzat	
2.	Vis maior esemény rövid leírása	
3.	Tervezett kezdési időpont	
4.	Tervezett befejezési időpont	
5.	Tényleges kezdési időpont	
6.	Tényleges befejezési időpont	
7.	Vis maior esemény bekövetkezésének időpontja	
8.	Miniszteri döntés időpontja	
9.	Folyósított támogatás (9.a.+9.b.+9.c.+9.d.+9.e.+9.f.)	
9.a.	Védekezés esetében	
9.b.	Út, híd, komp esetében	
9.c.	Pince-, partfalomlás, földcsuszamlás esetében	
9.d.	Oktatási, kulturális, szociális és egészségügyi intézmények épülete esetében	
9.e.	Igazgatási, valamint egyéb kötelező feladatok ellátását szolgáló intézmények épülete esetében	
9.f.	Ár- és belvízvédelmi vízilétesítmények, közmű és műtárgyai esetében	
10.	Támogatási mértékek	
10.a.	Védekezés esetében	
10.b.	Út, híd, komp esetében	
10.c.	Pince-, partfalomlás, földcsuszamlás esetében	

10.d.	Oktatási, kulturális, szociális és egészségügyi intézmények épülete esetében	
10.e.	Igazgatási, valamint egyéb kötelező feladatok ellátását szolgáló intézmények épülete esetében	
10.f.	Ár- és belvízvédelmi vízilétesítmények, közmű és műtárgyai esetében	
11.	Védekezés és helyreállítás tényleges nettó költsége vis maior eseményenként	
11.a.	Védekezés esetében	
11.b.	Út, híd, komp esetében	
11.c.	Pince-, partfalomlás, földcsuszamlás esetében	
11.d.	Oktatási, kulturális, szociális és egészségügyi intézmények épülete esetében	
11.e.	Igazgatási, valamint egyéb kötelező feladatok ellátását szolgáló intézmények épülete esetében	
11.f.	Ár- és belvízvédelmi vízilétesítmények, közmű és műtárgyai esetében	
12.	Védekezéshez és helyreállításhoz felhasznált támogatás a nettó költségek és a támogatási mértékek alapján (vis maior eseményenként)	
12.a.	Védekezés esetében	
12.b.	Út, híd, komp esetében	
12.c.	Pince-, partfalomlás, földcsuszamlás esetében	
12.d.	Oktatási, kulturális, szociális és egészségügyi intézmények épülete esetében	
12.e.	Igazgatási, valamint egyéb kötelező feladatok ellátását szolgáló intézmények épülete esetében	
12.f.	Ár- és belvízvédelmi vízilétesítmények, közmű és műtárgyai esetében	
12.g.	Felhasznált támogatás összesen	
13.	Visszafizetendő támogatás (12. és 9. pontok szerinti vis maior eseményenként részletezettek alapján)	

Számlaösszesítő a vis maior támogatás elszámolásához

Sorszám	Vis maior esemény	Számla kiállítója	Számla sorszáma/ egyéb bizonylatok	Számla/egyéb bizonylatok kelte	Teljesítés dátuma	Nettó összeg	Áfa	Bruttó összeg
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								
11.								
12.								
13.								
14.								
15.								
Összesen								

Kelt:

P. H.

.....
polgármester/elnök

P. H.

.....
jegyző

7. melléklet a 92/2013. (III. 28.) Korm. rendelethez

„9. melléklet a 9/2011. (II. 15.) Korm. rendelethez

BEJELENTŐ ADATLAP

a katasztrófavédelmi szúnyoggyérítéshez kapcsolódó vis maior eseményhez

Igénylésazonosító:

1	Önkormányzat neve:		
2	Önkormányzat címe:		
3	Kapcsolattartó neve:		
4	Telefon:		
5	E-mail:		
6	Fax:		
7	A Kormány által kihirdetett veszélyhelyzet időszakában tett vis maior bejelentés időpontja		
8	A Kormány által kihirdetett veszélyhelyzet időszakában tett vis maior bejelentés igénylésazonosító száma		
9	A katasztrófavédelmi szúnyoggyérítés pontos időpontja:		
10	A katasztrófavédelmi szúnyoggyérítés rövid leírása a helyszín megjelölésével:		
11	A katasztrófavédelmi szúnyoggyérítés költségigénye:		
12	A katasztrófavédelmi szúnyoggyérítés várható pénzügyi forrásösszetétele:		
a)	Saját forrás:	Ft	%
b)	Egyéb források:	Ft	%
c)	Előzetesen becsült igény:	Ft	%

A 12. c) szerinti előzetesen becsült igény megegyezik a 11–12. a)–12. b) eredményével.

Kelt: ....., 20.... év ..... hó ..... nap

P. H.

.....
polgármester

.....
jegyző

8. melléklet a 92/2013. (III. 28.) Korm. rendelethez

„10. melléklet a 9/2011. (II. 15.) Korm. rendelethez

NYILATKOZAT

a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szervének a katasztrófavédelmi szúnyoggyérítéshez kapcsolódó megállapításáról

Igénylésazonosító:

1	Önkormányzat neve:	
2	A fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szervének tájékoztatása a 3. § (6) bekezdés alapján a bejelentés valóságáról, a katasztrófavédelmi szúnyoggyérítés szükségességéről:	
a)	a szúnyogártalom óránkénti csípésszámban kifejezett mértéke:	
b)	elviselhetetlen mértéknek történő megfelelés:	
c)	a szúnyogártalom területi kiterjedése:	
d)	a szúnyoggyérítés szükségessége:	

Egyéb szakmai megállapítások:

--

Kelt: ....., 20.... év ..... hó .... nap

P. H.

.....

A fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szerve részéről:

Név:

Beosztás:

Telefon:”

9. melléklet a 92/2013. (III. 28.) Korm. rendelethez

„11. melléklet a 9/2011. (II. 15.) Korm. rendelethez

PÁLYÁZATI ADATLAP**a katasztrófavédelmi szűnyogyérítéshez**

A kérelmező önkormányzat adatai:	
1.	Önkormányzat neve:
2.	Önkormányzat címe:
2.a.	Település
2.b.	Irányítószám
2.c.	Utca
2.d.	Házzszám
3.	Kapcsolattartó személy/pályázkészítő:
3.a.	Telefon
3.b.	Fax
3.c.	E-mail
4.	Kérelemhez kapcsolódó adatok:
4.a.	Katasztrófavédelmi szűnyogyérítés időpontja:
4.b.	A katasztrófavédelmi szűnyogyérítés rövid leírása (maximum 200 karakter):

5. Számlaösszesítő a katasztrófavédelmi szúnyoggyérítésről

Sorszám	Munkafolyamat megnevezése	Számla kiállítója	Számla sorszáma/ egyéb bizonylatok	Számla/ egyéb bizonylatok kelte	Teljesítés dátuma	Nettó összeg (Ft)	Áfa (Ft)	Bruttó összeg (Ft)	A helyi önkormányzat székhelye szerinti területileg illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal észrevétele
1									
2									
3									
4									
5									
Összesen									

6.	A katasztrófavédelmi szúnyoggyérítéshez igényelt támogatás	
----	--	--

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a pályázatban foglaltak a valóságnak megfelelnek, teljeskörűek és hitelesek. Az adatokban bekövetkezett, a katasztrófavédelmi szúnyoggyérítés megvalósítását akadályozó változásokról a minisztert haladéktalanul értesítem. Tudomásul veszem, hogy a pályázat elfogadása esetén a támogatás tényét a miniszter nyilvánosságra hozza.

Kelt:

P. H.

.....
polgármester

.....
jegyző

10 melléklet a 92/2013. (III. 28.) Korm. rendelethez

„12. melléklet a 9/2011. (II. 15.) Korm. rendelethez

DÖNTÉSI ADATLAP
a katasztrófavédelmi szúnyoggyérítéshez

Igénylésazonosító:

1	Támogatott neve:	
2	Katasztrófavédelmi szúnyoggyérítéshez nyújtott támogatás (Ft)	
3	Katasztrófavédelmi szúnyoggyérítéshez nyújtott támogatás mértéke (%)	
4	Katasztrófavédelmi szúnyoggyérítéshez kapcsolódó elismert költségek összesen (Ft)	

Katasztrófavédelmi szúnyoggyérítéshez kapcsolódó elismert költségek

Sorszám	Munkafolyamat megnevezése	Számla kiállítója	Számla sorszáma/egyéb bizonylatok	Elismert bruttó összeg (Ft)
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A belügyminiszter 7/2013. (III. 28.) BM rendelete a telekalakításról szóló 85/2000. (XI. 8.) FVM rendelet módosításáról

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (2) bekezdés 1. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 37. § u) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A telekalakításról szóló 85/2000. (XI. 8.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
- „3. § (1) A telket – a nem építési telek telekegyesítése és telekhatár-rendezése kivételével – úgy kell alakítani, hogy a kialakuló telkek köz- vagy magánútról gépjárművel közvetlenül megközelíthetőek legyenek.
- (2) Meglévő telkek esetében a telekegyesítés, a telekhatár-rendezés abban az esetben is engedélyezhető, ha az új telek, illetve telkek területnagysága, egyéb mérete nem felel meg a területre vonatkozó jogszabályok előírásainak. Ez az előírás telekhatár-rendezés esetén csak akkor alkalmazható, ha a kialakuló telkek méretei a korábbiakhoz képest az építésügyi előírásoknak jobban megfelelnek.
- (3) Magánút céljára szolgáló telek kialakítása esetében a helyi építési szabályzatban előírt építési övezet, övezet szerinti rendeltetés céljára szolgáló telek méretére vonatkozó előírásokat nem kell figyelembe venni.
- (4) A telekalakítás
- a) meglévő, beépített telek vagy
- b) végrehajtható építési engedéllyel érintett telek
- esetében csak akkor engedélyezhető, ha az (1) és (2) bekezdésben foglaltakon túlmenően a kialakuló telkek meglévő és tervezett beépítettsége, valamint a telekalakítással érintett telkeken lévő összes meglévő és tervezett építmény távolsága a tervezett telekhatártól a jogszabályoknak megfelel.
- (5) Ha az építésügyi jogszabályoknak megfelelő telekalakítás a telken álló épületet, melléképítményt részekre osztaná, a telekalakításra engedély csak akkor adható, ha az épületet, melléképítményt elbontják, áthelyezik, vagy ha a kialakuló új telekhatárnak megfelelően határfalakkal, továbbá az épületgépészeti és a villamosenergia-hálózat, a tartószerkezetek, valamint a tetőzet és tetőfedés teljes szétválasztásával és a közműbecsatlakozások külön-külön bekötésével önálló építményekké alakították át.
- (6) Telekalakítással érintett telek esetében a telekalakítás ingatlan-nyilvántartáson történő átvezetéséig a telekre új építmény építésére, meglévő építmény bővítésére építési engedély nem adható.”
- 2. §** Az R. 4. §-a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:
- „(3a) Kettőnél több nyúlványos telek kialakítása csak akkor történhet, ha a telkek nyúlványai nincsenek egymás mellett.”
- 3. §** Hatályát veszti az R.
- a) 4. § (1) bekezdésében a „vagy szabályozási terv”,
- b) 4. § (2) bekezdésében a „, szabályozási tervben” szövegrész.
- 4. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

A nemzetgazdasági miniszter 12/2013. (III. 28.) NGM rendelete a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról, valamint egyes, szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló miniszteri rendeletek hatályon kívül helyezéséről

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 90. § a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 73. § c), e), f), l) és n) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el.

- 1. §**
- (1) A nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet (a továbbiakban: R1.) 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
  - (2) Az R1. 2. melléklete helyébe a 2. melléklet lép.
  - (3) Az R1. 3. melléklete a 3. melléklet szerint módosul.
  - (4) Az R1. 4. melléklete helyébe a 4. melléklet lép.
- 2. §**
- (1) Hatályát veszti az egyes szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló 28/2003. (X. 18.) OM rendelet 2. számú mellékletében „A 28/2003. (X. 18.) OM rendelet 1. számú melléklete 41. sorszáma alatt kiadott gyorsítkeztetési eladó szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményei” alcím.
  - (2) Hatályát veszti az önkormányzati és területfejlesztési miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról szóló 25/2008. (IV. 29.) ÖTM rendelet
    - a) 1. mellékletében foglalt táblázatának 3. és 9. sora,
    - b) 4. és 9. melléklete,
    - c) 14. mellékletében foglalt táblázatának 3. és 8. sora.
  - (3) Hatályát veszti a pénzügyminiszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 23/2008. (VIII. 8.) PM rendelet.
  - (4) Hatályát veszti a szociális és munkaügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról szóló 15/2008. (VIII. 13.) SZMM rendelet (a továbbiakban: R2.) 1. számú mellékletében foglalt táblázat 11., 12., 14–17., 19., 20., 24., 25., 27–29., 35., 38., 39., 41–47., 50–52., 54–56., 59–63., 66., 72–74., 76., 77., 80., 81., 83., 86., 91–97., 100–102., 104., 105., 110–113., 116–118., 120., 122–127., 131., 135., 137., 138., 140., 141., 143., 144., 147–149., 152., 156., 158., 159., 162–171., 173., 174., 176., 180., 183–190., 192–199., 201., 204. sora.
  - (5) Hatályát veszti az R2. 2. számú mellékletében
    1. az Atomerőművi gépész,
    2. az Erőművi karbantartó,
    3. a Bányászati gépkezelő,
    4. a CNC forgácsoló,
    5. az Energetikai operátor,
    6. az Energetikus,
    7. az Építő- és anyagmozgató-gépész technikus,
    8. az Építő- és szállítógép-szerelő,
    9. az Erőművi kazángépész,
    10. az Erőművi turbinagépész,
    11. a Felvonószerelő,
    12. a Fémipari megmunkológépsor és berendezés-üzemeltető,
    13. a Finommechanikai gépkarbantartó, gépbeállító,
    14. a Gépipari minőségellenőr,
    15. a Hőkezelő,
    16. a Hőtechnikai berendezés üzemeltető,
    17. az Ipari anyagvizsgáló,
    18. az Ipari nemesfém-megmunkáló,
    19. a Késes, köszörűs, kulcsmásoló,
    20. a Kohászati anyagelőkészítő,
    21. a Kohászati gépkezelő,

22. a Korrózió elleni védőbevonat készítője,
23. a Külszíni bányász,
24. a Műszaki termékminősítő,
25. az Olvasztár,
26. az Optikai műszerész,
27. az Öntészeti mintakészítő,
28. az Öntő,
29. a Robbantómester,
30. a Színesfém-feldolgozó,
31. a Színesfémkohász,
32. az Üzemeltető gépésztechnikus,
33. a Vájár,
34. a Vas- és acélfeldolgozó,
35. az Elektrolakatos és villamossági szerelő,
36. a Kereskedelmi, háztartási és vendéglátóipari gépszerelő,
37. a Kötő- és varrógép műszerész,
38. a Másoló- és irodagép műszerész,
39. az Órás,
40. az Orvosi elektronikai technikus,
41. a Dozimetrikus,
42. a Farmakológus szakasszisztens,
43. a Kőolaj, és vegyipari géprendszer üzemeltetője,
44. a Papírgyártó és –feldolgozó,
45. a Betonelemgyártó,
46. a Burkoló,
47. a Csővezetéképítő,
48. az Építményszerkezet-szerelő,
49. az Építményszigetelő,
50. az Építményszaluzat-szerelő,
51. az Építőanyag-ipari technikus,
52. a Finomkerámiagyártó gép kezelője,
53. az Ingatlanfenntartó, karbantartó,
54. az Ipari alpinista,
55. a Kemencekezelő, -égető,
56. a Korrózióvédelmi technikus,
57. a Mész- és cementterméket gyártó gép kezelője,
58. a Tetőfedő,
59. az Üveges és képkeretező,
60. az Üvegyártó,
61. a Fonó, kötő és nemszőtt-termék gyártó,
62. a Kalapos, sapka- és kesztyűkészítő,
63. a Könnyűipari géprendszer üzemeltetője,
64. a Szabász,
65. a Szíjgyártó és nyerges,
66. a Szövő,
67. a Szűcs, szőrme- és bőrkonfekcionáló,
68. a Textilszínező, -kikészítő,
69. a Tímár, bőrkikészítő,
70. a Vegytisztító, kelmfestő, mosodás,
71. a Kádár, bogsnár,
72. a Nyomdaipari technikus,
73. a Szita-, tampon- és filmnyomó,
74. a Fürdőüzemi gépész,

75. a Munkaerőpiaci szervező, elemző,
76. a Személyügyi gazdálkodó és fejlesztő,
77. az Ellenőrzési és minőségbiztosítási munkatárs,
78. az Idegen nyelvi ügyfélkapcsolati szakügyintéző,
79. a Személyes ügyfélszolgálati asszisztens,
80. a Telefonos és elektronikus ügyfélkapcsolati asszisztens,
81. az Ügyfélkapcsolati vezető,
82. a Becsüs,
83. a Kereskedelmi ügyintéző,
84. a Kereskedő, boltvezető,
85. a Külkereskedelmi üzletkötő,
86. a Marketing- és reklámügyintéző,
87. a Mintabolti értékesítő, szolgáltatásértékesítő,
88. a Műszaki anyag- és alkatrészkereskedő,
89. a Műszakicikk-kereskedő,
90. a Piacfelügyelő,
91. a PR ügyintéző,
92. a Raktáros,
93. a Régiségkereskedő,
94. a Töltőállomás-kezelő,
95. a Vegyesiparicikk-kereskedő,
96. az Élélmezésvezető,
97. a Hostess,
98. a Panziós, falusi vendéglátó,
99. a Szállodai portás, recepciós,
100. az Érdekvégyesítő (lobbi) szakreferens,
101. a Fényképész és fotótermék-kereskedő,
102. a Fodrász,
103. a Grafológus,
104. az Ipari üvegműves,
105. a Kéz- és lábápoló, műkörömépítő,
106. a Kozmetikus,
107. a Köztisztasági munkagép- és járműkezelő,
108. a Munkaelemző,
109. a Munkaügyi, munkavédelmi felügyelő,
110. a Munkavédelmi technikus,
111. a Sportszerjavító,
112. a Szabványügyi menedzser,
113. a Tisztítás-technológiai szakmunkás,
114. az Üvegcsiszoló,
115. a Fogyasztóvédelmi szakasszisztens,
116. az Árnyékolástechnikai szerelő,
117. a Robbanásbiztos berendezés kezelője szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye.

- 3. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő második napon lép hatályba.
(2) A 2. § 2013. szeptember 1-jén lép hatályba.

Varga Mihály s. k.,
nemzetgazdasági miniszter

1. melléklet a 12/2013. (III. 28.) NGM rendelethez

„1. melléklet a 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelethez

**A nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe utalt egyes szakképesítések felsorolása,
amelyek szakmai és vizsgakövetelményei e rendelettel kerülnek kiadásra**

1.	Sor- szám	A			B	C
		Szakképesítés azonosító száma				
2.	1.	34	543	01	Abroncsgyártó	Vegyipar
3.	2.	34	582	01	Ács	Építészet
4.	3.	55	344	01	Adótanácsadó	Közgazdaság
5.	4.	55	344	02	Államháztartási mérlegképes könyvelő	Közgazdaság
6.	5.	31	524	01	Általános laboráns	Vegyipar
7.	6.	34	543	02	Asztalos	Faipar
8.	7.	21	543	01	Asztalosipari szerelő	Faipar
9.	8.	35	522	01	Audio- és vizuáltechnikai műszerész	Elektrotechnika-elektronika
10.	9.	34	521	01	Autógyártó	Gépészet
11.	10.	54	523	01	Automatikai technikus	Elektrotechnika-elektronika
12.	11.	34	582	02	Bádogos	Építészet
13.	12.	51	343	01	Banki, befektetési termékértékesítő	Közgazdaság
14.	13.	54	544	01	Bányaiipari technikus	Gépészet
15.	14.	31	544	01	Bányaművelő	Gépészet
16.	15.	52	341	01	Becsüs	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
17.	16.	51	344	01	Bérügyintéző	Közgazdaság
18.	17.	32	582	01	Betonszerkezet-készítő, betonelem gyártó	Építőipar
19.	18.	31	521	01	Bevontelektrodás kézi ívhegesztő	Gépészet
20.	19.	55	343	01	Biztosítási tanácsadó	Közgazdaság
21.	20.	51	343	02	Biztosításközvetítő (független és független)	Közgazdaság
22.	21.	35	341	01	Boltvezető	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
23.	22.	34	542	01	Bördíszműves	Könnyűipar
24.	23.	54	542	01	Bőrfeldolgozó-ipari technikus	Könnyűipar
25.	24.	31	542	01	Bőrtárgy készítő	Könnyűipar
26.	25.	51	341	01	Bútor- és szőnyegbecsüs	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
27.	26.	31	542	02	Cipőfelsőrész-készítő	Könnyűipar
28.	27.	31	542	03	Cipőgyártó	Könnyűipar
29.	28.	34	542	02	Cipőkészítő	Könnyűipar
30.	29.	35	521	01	CNC gépkészítő	Gépészet
31.	30.	34	811	01	Cukrász	Vendéglátás-turisztika
32.	31.	31	582	01	Csőhálózatszerelő	Gépészet
33.	32.	33	582	01	Díszműbádogos	Építészet
34.	33.	55	524	01	Drog- és toxikológiai technikus	Vegyipar
35.	34.	55	344	03	Egyéb szervezeti mérlegképes könyvelő	Közgazdaság
36.	35.	51	341	02	Ékszerbecsüs	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
37.	36.	34	341	01	Eladó	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció

38.	37.	34	522	01	Elektromechanikai műszerész	Elektrotechnika-elektronika
39.	38.	34	522	02	Elektromos gép- és készülékszerelő	Elektrotechnika-elektronika
40.	39.	31	522	01	Elektronikai gyártósori műszerész	Elektrotechnika-elektronika
41.	40.	34	522	03	Elektronikai műszerész	Elektrotechnika-elektronika
42.	41.	54	523	02	Elektronikai technikus	Elektrotechnika-elektronika
43.	42.	31	341	01	Élelmiszer-, vegyiáru és gyógynövény eladó	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
44.	43.	55	344	04	Ellenőrzési szakelőadó	Közgazdaság
45.	44.	52	582	01	Emelőgép-ügymintéző	Gépészet
46.	45.	31	582	02	Építményszaluzat és fémállvány szerelő	Építészet
47.	46.	55	582	04	Építőanyagipari minőségellenőr	Építészet
48.	47.	34	582	03	Épület- és szerkezetlakatos	Gépészet
49.	48.	54	582	01	Épületgépész technikus	Gépészet
50.	49.	35	522	03	Érintésvédelmi szabványossági felülvizsgáló	Elektrotechnika-elektronika
51.	50.	53	522	01	Erőművi blokkgépész	Gépészet
52.	51.	52	522	01	Erőművi gépész	Gépészet
53.	52.	51	522	01	Erőművi gőzturbina gépész	Gépészet
54.	53.	51	522	02	Erőművi kazángépész	Gépészet
55.	54.	35	522	02	Erősáramú berendezések felülvizsgálója	Elektrotechnika-elektronika
56.	55.	54	522	01	Erősáramú elektrotechnikus	Elektrotechnika-elektronika
57.	56.	21	543	02	Faipari gépkezelő	Faipar
58.	57.	54	543	01	Faipari technikus	Faipar
59.	58.	31	543	01	Famegmunkáló	Faipar
60.	59.	54	863	01	Fegyverműszerész	Gépészet
61.	60.	34	542	03	Fehérnemű-készítő és kötöttáru összeállító	Könnyűipar
62.	61.	31	521	02	Felvonó karbantartó-szerelő	Gépészet
63.	62.	32	521	01	Felvonószerelő	Gépészet
64.	63.	34	542	04	Férfiszabó	Könnyűipar
65.	64.	51	341	03	Festménybecsüs	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
66.	65.	34	582	04	Festő, mázoló, tapétázó	Építészet
67.	66.	34	521	02	Finommechanikai műszerész	Gépészet
68.	67.	31	544	02	Fluidumkitermelő	Gépészet
69.	68.	54	544	02	Fluidumkitermelő technikus	Gépészet
70.	69.	55	815	01	Fodrász	Egyéb szolgáltatások
71.	70.	31	521	03	Fogyóelektródás védőgázos ívhegesztő	Gépészet
72.	71.	31	542	04	Fonó	Könnyűipar
73.	72.	34	543	03	Formacikk-gyártó	Vegyipar
74.	73.	31	521	04	Fröccsöntő	Vegyipar
75.	74.	35	582	01	Gáz- és hőtermelő berendezés-szerelő	Gépészet
76.	75.	31	341	02	Gázcserelelep-kezelő	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
77.	76.	31	521	05	Gázhegesztő	Gépészet
78.	77.	35	582	02	Gázipari műszaki-biztonsági felülvizsgáló	Gépészet
79.	78.	52	522	02	Gázturbina gépész	Gépészet
80.	79.	31	346	01	Gép- és gyorsíró, szövegszerkesztő	Ügyvitel
81.	80.	54	521	03	Gépgyártástechnológiai technikus	Gépészet

82.	81.	34	521	03	Gépi forgácsoló	Gépészet
83.	82.	31	521	06	Gépi kovács	Gépészet
84.	83.	54	543	02	Gumiipari technikus	Vegyipar
85.	84.	31	543	02	Gumikeverék-készítő	Vegyipar
86.	85.	52	815	01	Gyakorló fodrász	Egyéb szolgáltatások
87.	86.	52	815	02	Gyakorló kozmetikus	Egyéb szolgáltatások
88.	87.	34	521	05	Gyártósori gépbeállító	Gépészet
89.	88.	55	524	02	Gyógyszeripari laboratóriumi technikus	Vegyipar
90.	89.	31	524	02	Gyógyszer-készítménygyártó	Vegyipar
91.	90.	31	811	02	Gyorséttermi ételeladó	Vendéglátás-turisztika
92.	91.	34	521	06	Hegesztő	Gépészet
93.	92.	31	521	07	Hengerész	Gépészet
94.	93.	32	582	03	Homlokzatépítő és -szerelő	Építészet
95.	94.	32	522	01	Hűtéstechnikai berendezés üzemeltető	Gépészet
96.	95.	34	582	05	Hűtő- és légtechnikai rendszerszerelő	Gépészet
97.	96.	35	582	03	Hűtő-, klíma- és hőszivattyú berendezés-szerelő	Gépészet
98.	97.	54	812	01	Idegenvezető	Vendéglátás-turisztika
99.	98.	55	347	01	Idegennyelvű ügyfélkapcsolati szakügyintéző	Ügyvitel
100.	99.	55	344	05	IFRS mérlegképes könyvelő	Közgazdaság
101.	100.	53	814	01	Ingyanlankezelő	Egyéb szolgáltatások
102.	101.	52	341	02	Ingyanlanközvetítő	Egyéb szolgáltatások
103.	102.	53	341	01	Ingyanlanvagyon-értékelő és -közvetítő	Egyéb szolgáltatások
104.	103.	32	582	04	Ipari alpinista	Építészet
105.	104.	34	521	04	Ipari gépész	Gépészet
106.	105.	34	543	04	Ipari gumitermék előállító	Vegyipar
107.	106.	31	522	02	Ipari olaj- és gáztüzelő-berendezés kezelő	Gépészet
108.	107.	32	582	05	Ipari szigetelő bádogos	Építészet
109.	108.	32	543	01	Ipari üvegműves	Vegyipar
110.	109.	54	346	01	Irodai asszisztens	Ügyvitel
111.	110.	34	521	07	Járműipari fémalkatrész-gyártó	Gépészet
112.	111.	51	344	07	Jövedéki ügyintéző	Közgazdaság
113.	112.	32	543	02	Kádár, bográn	Faipar
114.	113.	34	582	06	Kályhás	Építészet
115.	114.	34	542	05	Kárpitos	Faipar
116.	115.	33	522	01	Kazángépész (12 t/h felett)	Gépészet
117.	116.	32	522	02	Kazánkezelő (2-12 t/h között)	Gépészet
118.	117.	32	521	02	Kereskedelmi, háztartási és vendéglátóipari gépszerelő	Elektrotechnika-elektronika
119.	118.	54	341	01	Kereskedő	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
120.	119.	31	542	05	Kesztyűs	Könnyűipar
121.	120.	32	815	01	Kézapoló és műkörömépítő	Egyéb szolgáltatások
122.	121.	21	543	03	Kézi könyvkötő	Nyomdaipar
123.	122.	35	522	04	Kisfeszültségű csatlakozó- és közvilágítási FAM szerelő	Elektrotechnika-elektronika
124.	123.	35	522	05	Kisfeszültségű FAM kábelszerelő	Elektrotechnika-elektronika
125.	124.	35	522	06	Kisfeszültségű kábelszerelő	Elektrotechnika-elektronika

126.	125.	35	522	07	Kisfeszültségű szabadvezeték hálózati FAM szerelő	Elektrotechnika-elektronika
127.	126.	31	522	03	Kisteljesítményű kazán fűtő (max. 2 t/h)	Gépészet
128.	127.	54	521	04	Kohászati technikus	Gépészet
129.	128.	21	811	01	Konyhai kisegítő	Vendéglátás-turisztika
130.	129.	55	815	02	Kozmetikus	Egyéb szolgáltatások
131.	130.	34	582	07	Kőfaragó, műköves és épületszobrász	Építészet
132.	131.	34	582	08	Kőműves és hidegburkoló	Építészet
133.	132.	34	543	06	Könyvkötő és nyomtatványfeldolgozó	Nyomdaipar
134.	133.	31	542	06	Kötő	Könnyűipar
135.	134.	35	522	08	Középfeszültségű FAM szerelő	Elektrotechnika-elektronika
136.	135.	35	522	09	Középfeszültségű kábelszerelő	Elektrotechnika-elektronika
137.	136.	34	582	09	Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő	Gépészet
138.	137.	32	544	01	Külszíni bányász	Gépészet
139.	138.	32	815	02	Lábápoló	Egyéb szolgáltatások
140.	139.	54	524	01	Laboratóriumi technikus	Vegyipar
141.	140.	21	542	01	Lakástextil-készítő	Könnyűipar
142.	141.	54	725	01	Látszerész és fotóciikk-kereskedő	Egyéb szolgáltatások
143.	142.	55	582	01	Létesítményi energetikus	Gépészet
144.	143.	54	345	01	Logisztikai ügyintéző	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
145.	144.	54	582	03	Magasépítő technikus	Építészet
146.	145.	54	523	04	Mechatronikai technikus	Gépészet
147.	146.	34	523	01	Mechatronikus-karbantartó	Elektrotechnika-elektronika
148.	147.	54	582	04	Mélyépítő technikus	Építészet
149.	148.	31	544	03	Mélyfúró	Gépészet
150.	149.	33	521	01	Mozgólépcső karbantartó-szerelő	Gépészet
151.	150.	35	542	01	Munkaruha- és védőruha-készítő	Könnyűipar
152.	151.	52	862	01	Munkavédelmi technikus	Egyéb szolgáltatások
153.	152.	31	521	08	Műanyag hegesztő	Vegyipar
154.	153.	34	521	09	Műanyagfeldolgozó	Vegyipar
155.	154.	54	521	06	Műanyagfeldolgozó technikus	Vegyipar
156.	155.	35	543	01	Műbútorasztalos	Faipar
157.	156.	55	582	02	Műemlékfenntartó technikus	Építészet
158.	157.	35	582	04	Műemléki díszítőszobrász	Építészet
159.	158.	35	582	05	Műemléki helyreállító	Építészet
160.	159.	31	341	03	Műszakicikk eladó	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
161.	160.	55	524	03	Műszeres analitikus	Vegyipar
162.	161.	51	341	05	Műtárgybecsüs	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
163.	162.	31	542	07	Nemszött-termék gyártó	Könnyűipar
164.	163.	54	345	02	Nonprofit menedzser	Közgazdaság
165.	164.	34	542	06	Női szabó	Könnyűipar
166.	165.	31	582	03	Nyílászáró és árnyékolástechnikai szerelő	Építészet
167.	166.	32	524	01	Nyomástartóedény-gépész	Gépészet
168.	167.	54	213	04	Nyomdaipari gépmester	Nyomdaipar
169.	168.	55	213	06	Nyomdaipari technikus	Nyomdaipar
170.	169.	62	344	01	Okleveles adóellenőrzési szakértő	Közgazdaság

171.	170.	62	344	02	Okleveles forgalmiadó-szakértő	Közgazdaság
172.	171.	62	344	03	Okleveles jövedelemadó-szakértő	Közgazdaság
173.	172.	62	344	04	Okleveles nemzetköziadó-szakértő	Közgazdaság
174.	173.	32	521	03	Olvasztár és öntő	Gépészet
175.	174.	34	725	01	Optikai üvegcsiszoló	Egyéb szolgáltatások
176.	175.	32	521	04	Órás	Elektrotechnika-elektronika
177.	176.	33	542	01	Ortopédiai cipész	Könnyűipar
178.	177.	55	523	04	Orvosi elektronikai technikus	Elektrotechnika-elektronika
179.	178.	32	521	05	Öntészeti mintakészítő	Gépészet
180.	179.	32	543	03	Papírgyártó és -feldolgozó	Vegyipar
181.	180.	55	524	04	Papíripari technikus	Vegyipar
182.	181.	51	343	03	Pénztárkezelő és valutapénztáros	Közgazdaság
183.	182.	51	344	06	Pénzügyi projektmenedzser-asszisztens	Közgazdaság
184.	183.	55	344	06	Pénzügyi szervezeti mérlegképes könyvelő	Közgazdaság
185.	184.	54	343	01	Pénzügyi termékértékesítő (bank, befektetés, biztosítás)	Közgazdaság
186.	185.	51	344	04	Pénzügyi ügyintéző	Közgazdaság
187.	186.	54	344	01	Pénzügyi-számviteli ügyintéző	Közgazdaság
188.	187.	34	811	03	Pincér	Vendéglátás-turisztika
189.	188.	51	524	01	Pirotechnikai terméküzemeltető	Vegyipar
190.	189.	52	544	01	Pirotechnikus	Vegyipar
191.	190.	51	524	02	Pirotechnikus raktárkezelő	Vegyipar
192.	191.	51	523	01	PLC programozó	Elektrotechnika-elektronika
193.	192.	31	341	04	Raktáros	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
194.	193.	35	582	06	Rekonstrukciós és műemléki festő, mázoló	Építészet
195.	194.	52	522	03	Robbanásbiztos berendezés kezelője	Elektrotechnika-elektronika
196.	195.	54	542	02	Ruhaipari technikus	Könnyűipar
197.	196.	31	582	04	Sírkő és műkőkészítő	Építészet
198.	197.	53	815	01	Speciális lábápoló	Egyéb szolgáltatások
199.	198.	34	811	04	Szakács	Vendéglátás-turisztika
200.	199.	55	343	02	Szakképesített bankreferens	Közgazdaság
201.	200.	35	522	10	Szakszolgálati FAM szerelő	Elektrotechnika-elektronika
202.	201.	52	812	01	Szállodai recepciós	Vendéglátás-turisztika
203.	202.	31	346	02	Számítógépes adatrögzítő	Ügyvitel
204.	203.	51	344	05	Számviteli ügyintéző	Közgazdaság
205.	204.	34	582	10	Szárazépítő	Építészet
206.	205.	34	521	10	Szerszámkészítő	Gépészet
207.	206.	35	542	02	Szjgyártó és nyerges	Könnyűipar
208.	207.	21	582	01	Szobafestő	Építészet
209.	208.	31	542	08	Szövő	Könnyűipar
210.	209.	51	344	02	Társadalombiztosítási ügyintéző	Közgazdaság
211.	210.	52	814	01	Társasházkezelő	Egyéb szolgáltatások
212.	211.	51	344	08	Termékdíj ügyintéző	Közgazdaság
213.	212.	35	582	07	Tetőfedő	Építészet
214.	213.	32	542	01	Textilanyaggyártó	Könnyűipar
215.	214.	54	542	03	Textilipari technikus	Könnyűipar
216.	215.	21	542	02	Textiltermék összeállító	Könnyűipar
217.	216.	32	542	02	Textiltisztító és textilszínező	Könnyűipar
218.	217.	32	853	03	Tisztítás-technológiai szakmunkás	Egyéb szolgáltatások

219.	218.	32	341	01	Töltőállomás-kezelő	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
220.	219.	54	812	03	Turisztikai szervező, értékesítő	Vendéglátás-turisztika
221.	220.	31	582	05	Tűzelőberendezés égéstermék elvezető készítő	Építészet
222.	221.	32	810	01	Uszodamester	Egyéb szolgáltatások
223.	222.	51	812	01	Utazásügyintéző	Vendéglátás-turisztika
224.	223.	54	346	02	Ügyviteli titkár	Ügyvitel
225.	224.	32	543	04	Üvegcsiszoló	Egyéb szolgáltatások
226.	225.	32	543	05	Üveggyártó	Vegyipar
227.	226.	55	863	02	Vadászpuska műves	Gépészet
228.	227.	54	344	02	Vállalkozási és bérügyintéző	Közgazdaság
229.	228.	55	344	07	Vállalkozási mérlegképes könyvelő	Közgazdaság
230.	229.	54	344	03	Vám-, jövedéki- és termékdíj ügyintéző	Közgazdaság
231.	230.	51	344	03	Vámügyintéző	Közgazdaság
232.	231.	32	521	06	Vas- és acélfeldolgozó	Gépészet
233.	232.	31	524	03	Vegyianyaggyártó	Vegyipar
234.	233.	54	524	02	Vegyipari technikus	Vegyipar
235.	234.	54	811	01	Vendéglátásszervező-vendéglős	Vendéglátás-turisztika
236.	235.	34	811	05	Vendéglátó eladó	Vendéglátás-turisztika
237.	236.	35	811	02	Vendéglátó-üzletvezető	Vendéglátás-turisztika
238.	237.	35	522	11	Villamos alállomás kezelő	Elektrotechnika-elektronika
239.	238.	35	522	12	Villamos elosztóhálózat szerelő, üzemeltető	Elektrotechnika-elektronika
240.	239.	35	522	13	Villamos gép és -készülék üzemeltető	Elektrotechnika-elektronika
241.	240.	35	522	14	Villamos hálózat kezelő	Elektrotechnika-elektronika
242.	241.	35	522	15	Villamos távvezeték építő, üzemeltető	Elektrotechnika-elektronika
243.	242.	35	522	16	Villámvédelmi felülvizsgáló	Elektrotechnika-elektronika
244.	243.	34	522	04	Villanyszerelő	Elektrotechnika-elektronika
245.	244.	34	582	12	Víz-, csatorna- és közmű-rendszer-szerelő	Gépészet
246.	245.	55	582	03	Vízépítő technikus	Építészet
247.	246.	35	582	08	Vízgépészeti és technológiai berendezésszerelő	Gépészet
248.	247.	32	582	06	Vízszigetelő, melegburkoló	Építészet
249.	248.	31	521	09	Volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztő	Gépészet
250.	249.	31	582	06	Zsaluzóács	Építészet

"

2. melléklet a 12/2013. (III. 28.) NGM rendelethez*

* Az NGM rendelet 2. melléklete a Magyar Közlöny honlap Melléklet szekciójában az „A 12/2013. (III. 28.) NGM rendelet 2. melléklete” hivatkozás alatt található. A melléklet ezen részei a jelen közlöny 6536-tól 7518-ig oldalait képezik.

3. melléklet a 12/2013. (III. 28.) NGM rendelethez

Az R1. 3. melléklete a következő 10–13. pontokkal egészül ki:

„10. Környezetvédelem-vízgazdálkodás szakmacsoport

	A	B	C
1.	Kompetencia-csoportok		Kompetenciák
2.	Sorszáma	Kompetencia-csoportok megnevezése	
3.	1.	Alapkompetenciák	Kiemeli a lényegét Visszaadja az olvasottakat Megérti az olvasottakat Szöveget leír Felismeri az alapvető összefüggéseket Használja a négy számtani alpműveletet Számológépet használ Mértékegységeket átvált A hibás eredményt felismeri Az eredmény nagyságrendjét megbecsüli
4.	2.	Info-kommunikációs kompetenciák	Kitartóan figyel Megérti a kapott információkat Kérdéseket tesz fel Válaszokat ad Megfogalmazza a véleményét Megérti mások kommunikációját Figyelembe veszi mások véleményét
5.	3.	Szakmai kompetenciák	Egyszerű szöveges vázlatot készít Méréseket végez Felismeri a sík és térbeli alakzatokat Színjelzéseket értelmez Rajzot értelmez

11. Egyéb szolgáltatások szakmacsoport

Kézápoló és műkörömépítő, Lábápoló

	A	B	C
1.	Kompetencia-csoportok		Kompetenciák
2.	Sorszáma	Kompetencia-csoportok megnevezése	
3.	1.	Alap kompetenciák	Megérti az olvasottakat Visszaadja az olvasottakat Szöveget leír Felismeri az alapvető összefüggéseket Használja a négy számtani alpműveletet Számológépet használ A hibás eredményt felismeri Az eredmény nagyságrendjét megbecsüli

4.	2.	Info-kommunikációs kompetenciák	Kitartóan figyel Megérti a kapott információkat Kérdéseket tesz fel Válaszokat ad Megfogalmazza a véleményét Megérti mások kommunikációját Figyelembe veszi mások véleményét
5.	3.	Szakmai kompetenciák	Ápoltan jelenik meg Tapintással érzékel Színeket megkülönböztet Színérzékét használja Szaglással érzékel

12. Egyéb szolgáltatások szakmacsoport

Ipari üvegműves, Üvegcsiszoló

	A	B	C
1.	Kompetencia-csoportok		Kompetenciák
2.	Sorszám	Kompetencia-csoportok megnevezése	
3.	1.	Alap kompetenciák	Kiemeli a lényegét Megérti az olvasottakat Visszaadja az olvasottakat Szöveget leír Felismeri az alapvető összefüggéseket Használja a négy számtani alpműveletet Számológépet használ Mértékegységeket átvált A hibás eredményt felismeri Az eredmény nagyságrendjét megbecsüli
4.	2.	Info-kommunikációs kompetenciák	Kitartóan figyel Megérti a kapott információkat Kérdéseket tesz fel Válaszokat ad Megfogalmazza a véleményét Megérti mások kommunikációját Figyelembe veszi mások véleményét
5.	3.	Szakmai kompetenciák	Rajzos képes vázlatot másol Szöveges, rajzos vázlatot értelmez Alapvető rajzeszközöket használ Mértani alapismeretekkel rendelkezik Térbeli formát sík rajzon felismer Színérzékét használja Biztos kézzel rajzol egyenes vonalat Biztos kézzel rajzol ívelt vonalat Méréseket végez

13. Egyéb szolgáltatások szakmacsoport

Tisztítás-technológiai szakmunkás

	A	B	C
1.		Kompetencia-csoportok	Kompetenciák
2.	Sorszáma	Kompetencia-csoportok megnevezése	
3.	1.	Alap kompetenciák	Kiemeli a lényegét Megérti az olvasottakat Visszaadja az olvasottakat Szöveget leír Felismeri az alapvető összefüggéseket Használja a négy számtani alpműveletet A hibás eredményt felismeri
4.	2.	Info-kommunikációs kompetenciák	Kitartóan figyel Megérti a kapott információkat Kérdéseket tesz fel Válaszokat ad Megfogalmazza a véleményét Megérti mások kommunikációját Figyelembe veszi mások véleményét
5.	3.	Szakmai kompetenciák	Felismeri a sík és térbeli alakzatokat Színjelzéseket megkülönböztet Szöveges, rajzos vázlatot értelmez

"

4. melléklet a 12/2013. (III. 28.) NGM rendelethez

„4. melléklet a 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelethez

**Egyes szakképzések tekintetében megszerzett jogosultságok megfeleltetése
a 37/2003. (XII. 27.) OM rendelettel az 1/2006. (II. 17.) OM rendelettel,
a 133/2010. (IV. 22.) Korm. rendelettel, továbbá a 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelettel kiadott
Országos Képzési Jegyzékben szereplő, a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó
szakképzések között**

1.	Sor- szám	A		B	C	D
		A szakképzés 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendeletben szereplő adatai				
		azonosító szám	megnevezés	A 133/2010. (IV. 22.) Korm. rendelet szerinti szakképzés azonosító száma és megnevezése	Az 1/2006. (II. 17.) OM rendelet szerinti szakképzés azonosító száma és megnevezése	A 37/2003. (XII. 27.) OM rendelet szerinti szakképzés azonosító száma és megnevezése
2.	1.	34 543 01	Abronsgyártó	33 543 02 0010 33 01 Abronsgyártó	52 543 01 0100 31 01 Abronsgyártó 33 543 02 0010 33 01 Abronsgyártó	31 5244 02 Gumigyártó és -feldolgozó
3.	2.	34 582 01	Ács	33 582 01 1000 00 00 Ács, állványozó	33 582 01 1000 00 00 Ács, állványozó	33 5216 01 Ács- állványozó
4.	3.	55 344 01	Adótanácsadó	61 344 01 0000 00 00 Adótanácsadó	61 344 01 0000 00 00 Adótanácsadó	71 3437 01 Adótanácsadó
5.	4.	55 344 02	Államháztartási mérlegképes könyvelő (nem feleltethető meg az 54 344 02 0000 00 00 Mérlegképes könyvelő szakképzéssel)	54 344 02 0001 54 01 Államháztartási mérlegképes könyvelő	54 344 02 0001 54 01 Államháztartási mérlegképes könyvelő	54 3436 03 Mérlegképes könyvelő (államháztartási szakon)
6.	5.	31 524 01	Általános laboráns	54 524 01 0100 31 01 Általános laboráns	54 524 01 0100 31 01 Általános laboráns	51 5282 07 Vegyészlaboráns
7.	6.	34 543 02	Asztalos	33 543 01 1000 00 00 Bútorasztalos 31 582 08 1000 00 00 Épületasztalos	33 543 01 1000 00 00 Bútorasztalos 31 582 08 1000 00 00 Épületasztalos	33 5262 01 Asztalos 33 5262 01 Asztalos
8.	7.	21 543 01	Asztalosipari szerelő	33 543 01 0100 21 01 Asztalosipari szerelő	33 543 01 0100 21 01 Asztalosipari szerelő	31 5262 02 Asztalosipari szerelő
9.	8.	35 522 01	Audio és vizuáltechnikai műszerész	31 522 05 0001 33 01 Audio- és vizuáltechnikai műszerész	-	-
10.	9.	34 521 01	Autógyártó	31 521 08 0010 31 01 Autógyártó	31 521 08 0010 31 01 Autógyártó	33 5241 03 Autógyártó
11.	10.	54 523 01	Automatikai technikus	54 523 04 1000 00 00 Automatikai technikus	52 523 01 0001 54 01 Automatikai technikus	52 5499 01 Automatizálási technikus (a szakirány megjelölésével)
12.	11.	34 582 02	Bádogos	31 582 07 0010 31 01 Épület- és építménybádogos	31 582 07 1000 00 00 Épület- és építménybádogos	31 5216 02 Bádogos és épületbádogos
13.	12.	51 343 01	Banki, befektetési termékértékesítő	52 343 01 0000 00 00 Banki befektetési termékértékesítő	52 343 01 0000 00 00 Banki befektetési termékértékesítő	52 3440 01 Banki ügyintéző/Banki, befektetési termékértékesítő
14.	13.	54 544 01	Bányaiipari technikus	54 544 01 0010 54 011 Geológiai technikus 54 544 01 0010 54 02 Külszíni bányaiipari technikus 54 544 01 0010 54 03 Mélyművelési bányaiipari technikus	54 544 01 0010 54 011 Geológiai technikus 54 544 01 0010 54 02 Külszíni bányaiipari technikus 54 544 01 0010 54 03 Mélyművelési bányaiipari technikus	52 5436 05 Geológus-geofizikus technikus 52 5436 01 Bányagépész-technikus 52 5436 02 Bányaiipari aknásztechnikus
15.	14.	31 544 01	Bányaművelő	31 544 03 0010 31 02 Külfejtéses bányaművelő	31 544 03 0010 31 02 Külfejtéses bányaművelő	31 5211 02 Külfejtéses bányaművelő
16.	15.	52 341 01	Becstűs	52 341 02 0010 52 01 Bútor- és szőnyegbecstűs 52 341 02 0010 52 02 Ékszerbecstűs 52 341 02 0010 52 03 Festménybecstűs 52 341 02 0010 52 04 Műtárgybecstűs 52 341 02 0100 52 01 Drágakő-meghatározó	52 341 02 0010 52 01 Bútor- és szőnyegbecstűs 52 341 02 0010 52 02 Ékszerbecstűs 52 341 02 0010 52 03 Festménybecstűs 52 341 02 0010 52 04 Műtárgybecstűs 52 341 02 0100 52 01 Drágakő-meghatározó	52 3439 01 Becstűs (a szakirány megjelölésével)
17.	16.	51 344 01	Bértügyintéző	54 343 05 0100 52 01 Bértügyintéző	54 343 05 0100 52 01 Bértügyintéző	-
18.	17.	32 582 01	Betonszerkezet-készítő, betonelem gyártó	-	-	-

19.	18.	31 521 01	Bevontelektrodás kézi ívhegesztő	31 521 11 0100 31 01 Bevontelektrodás kézi ívhegesztő	31 521 11 0100 31 01 Bevontelektrodás kézi ívhegesztő	31 5233 01 Eljárás szerinti hegesztő (az eljárás megjelölésével)
20.	19.	55 343 01	Biztosítási tanácsadó	54 343 02 0000 00 00 Biztosítási tanácsadó	54 343 02 0000 00 00 Biztosítási tanácsadó	54 3441 02 Biztosítási tanácsadó
21.	20.	51 343 02	Biztosításközvetítő (független és független)	52 343 02 0010 52 01 Független biztosításközvetítő 52 343 02 0010 52 02 Független biztosításközvetítő	52 343 02 0010 52 01 Független biztosításközvetítő 52 343 02 0010 52 02 Független biztosításközvetítő	52 3440 03 Biztosításközvetítő (Független biztosításközvetítő) 52 3440 03 Biztosításközvetítő (Független biztosításközvetítő)
22.	21.	35 341 01	Boltvezető	33 341 01 0000 00 00 Kereskedő, boltvezető	33 341 02 0000 00 00 Kereskedő, boltvezető 33 341 01 0000 00 00 Kereskedő, boltvezető	32 7862 01 Kereskedő, vállalkozó
23.	22.	34 542 01	Bördíszműves	33 542 01 1000 00 00 Bördíszműves	33 542 01 1000 00 00 Bördíszműves	33 5272 01 Bördíszműves
24.	23.	54 542 01	Bőrfeldolgozó-ipari technikus	54 542 01 0010 54 01 Bőrfeldolgozó-ipari technikus	54 542 01 0010 54 01 Bőrfeldolgozó-ipari technikus	52 5411 01 Bőrkonfekció-ipari technikus
25.	24.	31 542 01	Bőrtárgykészítő	31 542 02 0100 31 01 Bőrtárgykészítő	31 542 02 0100 31 01 Bőrtárgykészítő	21 5272 01 Bőrtárgykészítő
26.	25.	51 341 01	Bútor- és szőnyegbecsüs	52 341 02 0010 52 01 Bútor- és szőnyegbecsüs	52 341 02 0010 52 01 Bútor- és szőnyegbecsüs	52 3439 01 Becsüs (a szakirány megjelölésével)
27.	26.	31 542 02	Cipőfelsőrész-készítő	33 542 02 0100 31 01 Cipőfelsőrész-készítő	33 542 02 0100 31 01 Cipőfelsőrész-készítő	31 5272 04 Cipőkészítő 33 5272 03 Cipőfelsőrész-készítő
28.	27.	31 542 03	Cipőgyártó	33 542 02 0100 21 01 Cipőösszeállító	33 542 02 0100 21 01 Cipőösszeállító	31 5272 04 Cipőkészítő
29.	28.	34 542 02	Cipőkészítő	33 542 02 1000 00 00 Cipész, cipőkészítő, cipőjavító	33 542 02 1000 00 00 Cipész, cipőkészítő, cipőjavító	31 5272 04 Cipőkészítő
30.	29.	35 521 01	CNC gépkészítő	31 521 02 0000 00 00 CNC-forgácsoló	31 521 02 0000 00 00 CNC-forgácsoló	32 5233 02 NC-, CNC-gépkészítő (a technológia feltüntetésével)
31.	30.	34 811 01	Cukrász	33 811 01 1000 00 00 Cukrász	33 811 01 0000 00 00 Cukrász	33 7826 01 Cukrász
32.	31.	31 582 01	Csőhálózatszerelő	31 522 03 0000 00 00 Légtechnikai rendszerszerelő	31 582 09 0100 31 02 Karbantartó, csőszerelő	–
33.	32.	33 582 01	Díszműbádogos	31 582 07 0001 31 01 Díszműbádogos	–	–
34.	33.	55 524 01	Drog- és toxikológiai technikus	54 524 02 0001 54 02 Drog- és toxikológiai technikus	54 524 02 0001 54 02 Drog- és toxikológiai technikus	52 5412 02 Drog- és toxikológiai technikus
35.	34.	55 344 03	Egyéb szervezeti mérlegképes könyvelő (nem feleltethető meg az 54 344 02 0000 00 00 Mérlegképes könyvelő szakképesítéssel)	54 344 02 0001 54 02 Egyéb szervezeti mérlegképes könyvelő	54 344 02 0001 54 02 Egyéb szervezeti mérlegképes könyvelő	54 3436 03 Mérlegképes könyvelő (egyéb szervezeti szakon)
36.	35.	51 341 02	Ékszerbecsüs	52 341 02 0010 52 02 Ékszerbecsüs	52 341 02 0010 52 02 Ékszerbecsüs	52 3439 01 Becsüs (a szakirány megjelölésével)

37.	36.	34 341 01	Eladó	31 341 01 0010 31 01 Bútor- és lakástextil-eladó 31 341 01 0010 31 02 Élelmiszer- és vegyi áru-eladó 31 341 01 0010 31 03 Műszakicikk eladó 31 341 01 0010 31 04 Porcelán- és edényáru-eladó 31 341 01 0010 31 05 Ruházati eladó 31 341 01 0010 31 06 Zöldség-gyümölcs eladó	31 341 01 0010 31 01 Bútor- és lakástextil-eladó 31 341 01 0010 31 02 Élelmiszer- és vegyi áru-eladó 31 341 01 0010 31 03 Műszakicikk eladó 31 341 01 0010 31 04 Porcelán- és edényáru-eladó 31 341 01 0010 31 05 Ruházati eladó 31 341 01 0010 31 06 Zöldség-gyümölcs eladó	31 7862 05 Konfekció, méteráru és lakástextil-eladó 31 7862 01 ABC-eladó 33 7862 01 Élelmiszer- és vegyi áru-kereskedő 33 7862 04 Vas- és műszaki kereskedő 33 7862 04 Vas- és műszaki kereskedő 31 7862 05 Konfekció, méteráru és lakástextil-eladó 33 7862 03 Ruházati kereskedő 31 7862 01 ABC-eladó 33 7862 01 Élelmiszer- és vegyi áru-eladó
38.	37.	34 522 01	Elektromechánikai műszerész	33 521 01 1000 00 00 Elektromechánikai műszerész	33 521 01 0000 00 00 Elektromechánikai műszerész 33 521 01 1000 00 00 Elektromechánikai műszerész	-
39.	38.	34 522 02	Elektromos gép- és készülékszerelő	31 522 01 0000 00 00 Elektromos gép- és készülékszerelő 31 522 01 1000 00 00 Elektromos gép- és készülékszerelő	31 522 01 0000 00 00 Elektromos gép- és készülékszerelő	-
40.	39.	31 522 01	Elektronikai gyártósori műszerész	31 522 05 0100 31 01 Elektronikai gyártósori műszerész	-	-
41.	40.	34 522 03	Elektronikai műszerész	31 522 05 1000 00 00 Elektronikai műszerész	31 522 05 0000 00 00 Elektronikai műszerész	51 5223 01 Elektronikai műszerész
42.	41.	54 523 02	Elektronikai technikus	54 523 01 0000 00 00 Elektronikai technikus	54 523 01 0000 00 00 Elektronikai technikus	52 5423 02 Ipari elektronikai technikus
43.	42.	31 341 01	Élelmiszer-, vegyi áru és gyógynövény eladó	31 341 01 0010 31 02 Élelmiszer- és vegyi áru-eladó	31 341 01 0010 31 02 Élelmiszer- és vegyi áru-eladó	31 7862 01 ABC eladó 33 7862 01 Élelmiszer- és vegyi áru-kereskedő
44.	43.	55 344 04	Ellenőrzési szakelőadó	54 344 01 0010 54 01 Adózási szakellenőr 54 344 01 0010 54 02 Államháztartási szakellenőr 54 344 01 0010 54 04 Pénzügyi szervezeti szakellenőr 54 344 01 0010 54 05 Vállalkozási szakellenőr 54 344 01 0010 54 06 Vám- és jövedéki szakellenőr	54 344 01 0010 54 01 Adózási szakellenőr 54 344 01 0010 54 02 Államháztartási szakellenőr 54 344 01 0010 54 04 Pénzügyi szervezeti szakellenőr 54 344 01 0010 54 05 Vállalkozási szakellenőr 54 344 01 0010 54 06 Vám- és jövedéki szakellenőr	54 3436 04 Pénzügyi és számviteli szakellenőr (szak megjelölésével)
45.	44.	52 582 01	Emelőgép-ügyintéző	54 525 01 0100 52 01 Emelőgép-ügyintéző	54 525 01 0100 52 01 Emelőgép-ügyintéző	53 5483 01 Emelőgép-ügyintéző
46.	45.	31 582 02	Építményszaluzat és fémállvány szerelő	31 582 05 0000 00 00 Építményszaluzat-szerelő	31 582 05 0000 00 00 Építményszaluzat-szerelő	-
47.	46.	55 582 04	Építőanyagipari minőségellenőr	54 543 01 0001 54 01 Építőanyagipari minőségellenőr	54 543 01 0001 54 01 Építőanyagipari minőségellenőr	-
48.	47.	34 582 03	Épület- és szerkezetlakatos	31 582 10 1000 00 00 Épületlakatos 31 521 24 1000 00 00 Szerkezetlakatos	31 582 10 1000 00 00 Épületlakatos 31 521 24 1000 00 00 Szerkezetlakatos	31 5216 16 Szerkezetlakatos 31 5216 16 Szerkezetlakatos
49.	48.	54 582 01	Épületgépész technikus	54 582 06 0010 54 01 Épületgépész technikus 54 582 06 0010 54 02 Hűtő-klíma technikus	54 582 06 0010 54 01 Épületgépész technikus 54 582 06 0010 54 02 Hűtő-klíma technikus	52 5443 03 Épületgépész technikus -
50.	49.	35 522 03	Érintésvédelmi szabványossági felülvizsgáló	33 522 04 0001 33 01 Érintésvédelmi szabványossági felülvizsgáló	33 522 04 0001 33 01 Érintésvédelmi szabványossági felülvizsgáló	34 5222 03 Erősáramú berendezések időszakos felülvizsgálója

51.	50.	53 522 01	Erőművi blokkgépezés	52 522 06 0000 00 00 Erőművi kazánpépezés és 52 522 07 0000 00 00 Erőművi turbinagépezés együttes meglétele!		
52.	51.	52 522 01	Erőművi gépezés	52 522 01 0000 00 00 Atomerőművi gépezés	52 522 01 0000 00 00 Atomerőművi gépezés	32 5252 01 Atomerőművi gépezés (a tevékenység feltüntetésével)
53.	52.	51 522 01	Erőművi gőzturbina gépezés	52 522 02 0010 52 05 Erőművi gőzturbina karbantartó 52 522 01 0001 52 05 Atomerőművi turbinaoperátor	52 522 02 0010 52 05 Erőművi gőzturbina karbantartó 52 522 01 0010 52 06 Atomerőművi turbinagépezés	32 5236 01 Atomerőművi karbantartó (a tevékenység feltüntetésével) 32 5252 01 Atomerőművi gépezés (a tevékenység feltüntetésével)
54.	53.	51 522 02	Erőművi kazánpépezés	52 522 06 0000 00 00 Erőművi kazánpépezés	–	–
55.	54.	35 522 02	Erősáramú berendezések felülvizsgálója	33 522 04 0001 33 01 Erősáramú berendezések felülvizsgálója	33 522 04 0001 33 02 Erősáramú berendezések felülvizsgálója	34 5222 03 Erősáramú berendezések időszakos felülvizsgálója
56.	55.	54 522 01	Erősáramú elektrotechnikus	54 522 01 1000 00 00 Erősáramú elektrotechnikus	54 522 01 0000 00 00 Erősáramú elektrotechnikus	52 5422 02 Erősáramú elektrotechnikus
57.	56.	21 543 02	Faipari gépkezelő	33 543 01 0100 31 03 Asztalosipari gépkezelő	33 543 01 0100 31 03 Asztalosipari gépkezelő	31 5243 02 Faipari gépünkás
58.	57.	54 543 01	Faipari technikus	54 543 02 0010 54 01 Bútoripari technikus 54 543 02 0010 54 02 Fafeldolgozó technikus	54 543 02 0010 54 01 Bútoripari technikus 54 543 02 0010 54 02 Fafeldolgozó technikus	52 5411 10 Faipari technikus 52 5411 05 Fafeldolgozó technikus
59.	58.	31 543 01	Famegmunkáló	33 543 01 0100 21 03 Faipari alapegmunkáló	33 543 01 0100 21 03 Faipari alapegmunkáló	33 5262 04 Faesztergályos
60.	59.	54 863 01	Fegyverműszerész	31 863 01 0000 00 00 Fegyverműszerész	31 863 01 0000 00 00 Fegyverműszerész	–
61.	60.	34 542 03	Fehérnemű-készítő és kötöttáru összeállító	33 542 05 0010 33 04 Fehérnemű-készítő	33 542 05 0010 33 04 Fehérnemű-készítő	33 5276 04 Kötőipari konfekciós- fehérneműkészítő
62.	61.	31 521 02	Felvonó karbantartó- szerelő	33 521 03 0100 31 01 Felvonó karbantartó-szerelő	33 521 03 0100 31 01 Felvonó karbantartó-szerelő	34 5483 01 34 5483 01 Felvonó- és mozgólépcső karbantartó szerelő
63.	62.	32 521 01	Felvonószerelő	33 521 03 0000 00 00 Felvonószerelő	33 521 03 0000 00 00 Felvonószerelő	51 5222 01 Felvonószerelő
64.	63.	34 542 04	Férfiszabó	33 542 05 0010 33 02 Férfiszabó	33 542 05 0010 33 02 Férfiszabó	33 5276 01 Férfiruha- készítő
65.	64.	51 341 03	Festménybecsüs	52 341 02 0010 52 03 Festménybecsüs	52 341 02 0010 52 03 Festménybecsüs	52 3439 01 Becsüs (a szakirány megjelölésével)
66.	65.	34 582 04	Festő, mázólo, tapétázó	33 582 04 1000 00 00 Festő, díszító, mázólo és tapétázó	33 582 04 1000 00 00 Festő, mázoló és tapétázó	31 5216 17 Szobafestő- mázoló és tapétázó
67.	66.	34 521 02	Finommechanikai műszerész	31 521 07 1000 00 00 Finommechanikai műszerész	31 521 07 1000 00 00 Finommechanikai műszerész	33 5237 02 Mechanikai műszerész
68.	67.	31 544 02	Fluidumkitermelő	54 544 02 0100 31 02 Fluidumkitermelő	54 544 02 0100 31 02 Fluidumkitermelő	525483 04 energiatermelő és –hasznosító technikus (a szakirány megjelölésével)
69.	68.	54 544 02	Fluidumkitermelő technikus	54 544 02 0010 54 01 Fluidumkitermelő technikus	54 544 02 0010 54 01 Fluidumkitermelő technikus	52 5483 04 Energiatermelő és –hasznosító technikus (a szakirány megjelölésével)
70.	69.	55 815 01	Fodrász	33 815 01 1000 00 00 Fodrász	33 815 01 1000 00 00 Fodrász	33 7812 01 Fodrász
71.	70.	31 521 03	Fogyóelektrodás védőgázás ívhegesztő	31 521 11 0100 31 03 Fogyóelektrodás védőgázás ívhegesztő	31 521 11 0100 31 03 Fogyóelektrodás védőgázás ívhegesztő	31 5233 01 Eljárás szerinti hegesztő (az eljárás megjelölésével)
72.	71.	31 542 04	Fonó	33 542 03 0100 31 01 Fonó	33 542 03 0100 31 01 Fonó	31 5271 02 Fonó
73.	72.	34 543 03	Formacikk-gyártó	33 543 02 0010 33 02 Formacikk-gyártó	33 543 02 0010 33 02 Formacikk-gyártó	31 5244 02 Gumigyártó és -feldolgozó

74.	73.	31 521 04	Fröccsöntő	52 521 02 0100 31 02 Fröccsöntőgép-kezelő	52 521 02 0100 31 02 Fröccsöntőgép-kezelő	31 5244 08 Műanyag- feldolgozó
75.	74.	35 582 01	Gáz- és hőtermelő berendezés-szerelő	31 582 21 0001 31 02 Gáz- és hőtermelő berendezés- szerelő	52 522 09 0000 00 00 Gáz- és tüzeléstechnikai műszerész	31 5216 10 Gázvezeték- és készülékszerelő
76.	75.	31 341 02	Gázcserelelep-kezelő	31 341 03 0100 31 01 Gázcserelelep-kezelő	31 341 03 0100 31 01 Gázcserelelep-kezelő	31 7862 07 Töltőállomás- kezelő, eladó 31 7899 02 Propánbután- cserelelep-kezelő
77.	76.	31 521 05	Gázhegesztő	31 521 11 0100 31 04 Gázhegesztő	31 521 11 0100 31 04 Gázhegesztő	31 5233 01 Eljárás szerinti hegesztő (az eljárás megjelölésével)
78.	77.	35 582 02	Gázipari műszaki- biztonsági felülvizsgáló	31 582 21 0001 31 03 Gázipari műszaki-biztonsági felülvizsgáló	31 582 21 0001 31 03 Gázipari műszaki-biztonsági felülvizsgáló	53 5483 02 Gáz- és olajtüzelőberendezés- minősítő felülvizsgáló
79.	78.	52 522 02	Gázturbina gépész	52 522 07 0000 00 00 Erőművi turbina gépész	52 522 07 0000 00 00 Erőművi turbina gépész	
80.	79.	31 346 01	Gép- és gyorsíró, szövegszerkesztő	33 346 01 1000 00 00 Irodai asszisztens 33 346 01 0001 52 01 Beszédleíró-gyorsíró 33 346 01 0001 52 02 Jegyzőkönyvvezető	33 346 01 1000 00 00 Irodai asszisztens 33 346 01 0001 52 01 Beszédleíró-gyorsíró 33 346 01 0001 52 02 Jegyzőkönyvvezető	52 3404 05 Irodai asszisztens 52 3404 01 Ügyviteli asszisztens 33 3404 02 Gépiró és szövegszerkesztő 54 3404 03 Beszédíró gyorsíró
81.	80.	54 521 03	Gépjáratástechnológiai technikus	54 521 01 0000 00 00 Gépjáratástechnológiai technikus	54 521 01 0000 00 00 Gépjáratástechnológiai technikus	52 5442 03 Gépjáratástechnológus technikus
82.	81.	34 521 03	Gépi forgácsoló	31 521 09 1000 00 00 Gépi forgácsoló	31 521 09 1000 00 00 Gépi forgácsoló	31 5233 14 Fémforgácsoló
83.	82.	31 521 06	Gépi kovács	31 521 27 0100 31 01 Gépi kovács	31 521 27 0100 31 01 Gépi kovács	31 5233 10 Kovács
84.	83.	54 543 02	Gumiipari technikus	33 543 02 0001 52 01 Gumiipari technikus (a szakirány megjelölésével)	33 543 02 0001 52 01 Gumiipari technikus (a szakirány megjelölésével)	52 5412 03 Gumi- és műanyagipari technikus
85.	84.	31 543 02	Gumikeverék-készítő	33 543 02 0100 31 01 Gumikeverék-készítő	33 543 02 0100 31 01 Gumikeverék-készítő	31 5244 02 Gumigyártó és feldolgozó
86.	85.	52 815 01	Gyakorló fodrász	–	–	–
87.	86.	52 815 02	Gyakorló kozmetikus	–	–	–
88.	87.	34 521 05	Gyártósori gépbeállító	31 521 08 0000 00 00 Gépjáratástechnológiai gépbeállító	31 521 08 0000 00 00 Gépjáratástechnológiai gépbeállító	–
89.	88.	55 524 02	Gyógyszeripari laboratóriumi technikus	54 524 01 0100 54 04 Gyógyszeripari laboratóriumi technikus	54 524 01 0100 54 04 Gyógyszeripari laboratóriumi technikus	–
90.	89.	31 524 02	Gyógyszer- készítménygyártó	54 524 02 0100 33 01 Gyógyszer-készítménygyártó	54 524 02 0100 33 01 Gyógyszer-készítménygyártó	52 5412 01 Általános vegyésztechnikus 31 5244 03 Gyógyszer- és tápszerkészítő
91.	90.	31 811 02	Gyorséttermi ételleladó	33 811 04 0100 33 01 Gyorséttermi ételleladó	33 811 03 0100 31 01 Gyorséttermi- és ételleladó	31 7822 02 Gyorsétkeztetési eladó
92.	91.	34 521 06	Hegesztő	31 521 11 1000 00 00 Hegesztő	31 521 11 0000 00 00 Hegesztő	31 5233 06 Hegesztő
93.	92.	31 521 07	Hengerész	31 521 27 0100 31 02 Hengerész	31 521 27 0100 31 02 Hengerész	31 5246 02 Acélhengerész
94.	93.	32 582 03	Homlokzatépítő és - szerelő	–	–	–
95.	94.	32 522 01	Hűtőtechnikai berendezés üzemeltető	31 522 02 0010 31 02 Hűtőtechnikai berendezéskezelő	31 522 02 0010 31 02 Hűtőtechnikai berendezéskezelő	31 5259 02 Kompresszor-, légtartály- és szivattyúkezelő

96.	95.	34 582 05	Hűtő- és légtechnikai rendszerszerelő	31 582 21 0010 31 01 Hűtő- és légtechnikai rendszerszerelő	33 522 02 0000 00 00 Hűtő- és klímaberendezés-szerelő, karbantartó	31 5236 03 Szellőző- és klímaberendezés-szerelő
97.	96.	35 582 03	Hűtő-, klíma- és hőszivattyú berendezés-szerelő	31 582 21 0001 31 04 Hűtő-, klíma- és hőszivattyú berendezés-szerelő	–	–
98.	97.	54 812 01	Idegenvezető	54 812 01 1000 00 00 Idegenvezető	54 812 01 1000 00 00 Idegenvezető	54 7872 02 Idegenvezető
99.	98.	55 347 01	Idegennyelvű ügyfélkapcsolati szakügyintéző	54 347 01 0000 00 00 Idegen nyelvű ügyfélkapcsolati szakügyintéző	54 347 01 0000 00 00 Idegen nyelvű ügyfélkapcsolati szakügyintéző	
100.	99.	55 344 05	IFRS mérlegképes könyvelő	–	–	–
101.	100.	53 814 01	Ingyanlankezelő	52 814 01 0001 54 01 Ingatlankezelő	52 814 01 0001 54 01 Ingatlankezelő	54 7899 03 Ingatlankezelő
102.	101.	52 341 02	Ingyanlanközvetítő	52 341 03 0000 00 00 Ingatlanlanközvetítő	52 341 03 0000 00 00 Ingatlanlanközvetítő	52 3439 02 Ingatlanlanközvetítő
103.	102.	53 341 01	Ingyanlanvagyon-értékelő és -közvetítő	52 341 03 0001 54 01 Ingatlanlanvagyon-értékelő és -közvetítő	52 341 03 0001 54 01 Ingatlanlanvagyon-értékelő és -közvetítő	54 3439 02 Ingatlanlanvagyon-értékelő és közvetítő
104.	103.	32 582 04	Ipari alpinista	31 582 12 0000 00 00 Ipari alpinista	–	–
105.	104.	34 521 04	Ipari gépész	31 521 10 1000 00 00 Géplakatos	31 521 10 1000 00 00 Géplakatos	31 5233 04 Géplakatos
106.	105.	34 543 04	Ipari gumitermék előállító	33 543 02 0010 33 03 Ipari gumitermék előállító	33 543 02 0010 33 03 Ipari gumitermék előállító	31 5244 02 Gumigyártó és -feldolgozó
107.	106.	31 522 02	Ipari olaj- és gáztüzelő-berendezés kezelő	31 522 02 0100 31 01 Ipari olaj- és gáztüzelő berendezés kezelő	31 522 02 0100 31 01 Ipari olaj- és gáztüzelő berendezés kezelő	31 5252 01 Iparigáz- és olajtüzelőberendezés-kezelő
108.	107.	32 582 05	Ipari szigetelő bádogos	31 582 07 0010 31 02 Ipari szigetelő-bádogos	–	–
109.	108.	32 543 01	Ipari üvegműves	31 543 03 0000 00 00 Ipari üvegműves	31 543 03 0000 00 00 Ipari üvegműves	31 5292 05 Ipari üvegműves
110.	109.	54 346 01	Irodai asszisztens	33 346 01 1000 00 00 Irodai asszisztens	33 346 01 1000 00 00 Irodai asszisztens	52 3404 05 Irodai asszisztens, 52 3404 01 Ügyviteli asszisztens
111.	110.	34 521 07	Járműipari fémalkatrész-gyártó	31 521 28 0000 00 00 Járműipari fémalkatrész-gyártó	–	–
112.	111.	51 344 07	Jövedéki ügyintéző	54 344 05 0010 52 01 Jövedéki ügyintéző	52 343 07 0010 52 01 Jövedéki ügyintéző vagy 52 344 05 0010 52 01 Jövedéki ügyintéző	52 3433 04 Jövedéki ügyintéző
113.	112.	32 543 02	Kádár, Bognár	31 543 04 0010 31 01 Bognár 31 543 04 0010 31 02 Kádár	31 543 04 0010 31 01 Bognár 31 543 04 0010 31 02 Kádár	33 5262 02 Bognár 33 5262 05 Kádár
114.	113.	34 582 06	Kályhás	31 582 13 0000 00 00 Kályhás	31 582 13 0000 00 00 Kályhás	31 5216 04 Cserépkályha- és kandallóépítő

115.	114.	34 542 05	Kárpitos	33 542 04 1000 00 00 Kárpitos	33 542 04 1000 00 00 Kárpitos	33 5262 06 Kárpitos
116.	115.	33 522 01	Kazángépész (12 t/h felett)	31 522 02 0010 31 03 Kazángépész (12 t/h felett)	31 522 02 0010 31 03 Kazángépész (12 t/h felett)	34 5252 01 Kazángépész
117.	116.	32 522 02	Kazánkezelő (2-12 t/h között)	31 522 02 0010 31 04 Kazánkezelő (2-12 t/h között)	31 522 02 0010 31 04 Kazánkezelő (2-12 t/h között)	32 5252 08 Kazánkezelő
118.	117.	32 521 02	Kereskedelmi, háztartási és vendéglátóipari gépszerelő	31 521 14 0100 31 02 Kereskedelmi és vendéglátóipari gépszerelő	31 521 14 0100 31 02 Kereskedelmi és vendéglátóipari gépszerelő	31 5236 01 Ipari- és kereskedelmihűtőgépszerelő
119.	118.	54 341 01	Kereskedő	52 341 05 1000 00 00 Kereskedő	52 341 05 1000 00 00 Kereskedő	52 7862 02 Kereskedelmi technikus
120.	119.	31 542 05	Kesztyűs	31 542 01 0100 31 02 Kesztyűs	31 542 01 0100 31 02 Kesztyűs	33 5272 04 Kesztyűs
121.	120.	32 815 01	Kézápoló és műkörömépítő	33 815 02 0010 33 01 Kézápoló és műkörömépítő	31 815 01 0000 00 00 Kéz- és lábápoló, műkörömépítő	33 7812 02 Kéz- és lábápoló, műkörömépítő
122.	121.	21 543 03	Kézi könyvkötő	31 527 01 0000 00 00 Könyvkötő	31 527 01 0000 00 00 Könyvkötő	51 5278 02 Könyvkötő 31 5278 06 Könyvkötő asszisztens
123.	122.	35 522 04	Kisfeszültségű csatlakozó és közvilágítási FAM szerelő	33 522 04 0001 33 03 FAM szerelő (a feszültség megjelölésével)	33 522 04 0001 33 03 FAM szerelő (a feszültség megjelölésével)	34 5222 04 FAM-szerelő
124.	123.	35 522 05	Kisfeszültségű FAM kábelszerelő	33 522 04 0001 33 03 FAM szerelő (a feszültség megjelölésével) 33 522 04 0001 33 04 Kábelszerelő (a feszültségszint megjelölésével)	33 522 04 0001 33 03 FAM szerelő (a feszültség megjelölésével) 33 522 04 0001 33 04 Kábelszerelő (a feszültségszint megjelölésével)	34 5222 04 FAM-szerelő 34 5222 05 Kábelszerelő (a tevékenység feltüntetésével)
125.	124.	35 522 06	Kisfeszültségű kábelszerelő	33 522 04 0001 33 04 Kábelszerelő (a feszültségszint megjelölésével)	33 522 04 0001 33 04 Kábelszerelő (a feszültségszint megjelölésével)	34 5222 05 Kábelszerelő (a tevékenység feltüntetésével)
126.	125.	35 522 07	Kisfeszültségű szabadvezeték hálózati FAM szerelő	33 522 04 0001 33 03 FAM szerelő (a feszültség megjelölésével)	33 522 04 0001 33 03 FAM szerelő (a feszültség megjelölésével)	34 5222 04 FAM-szerelő
127.	126.	31 522 03	Kisteljesítményű kazán fűtő (max. 2 t/h)	31 522 02 0100 31 02 Kisteljesítményű kazán fűtője (max. 2 tonna)	31 522 02 0100 31 02 Kisteljesítményű kazán fűtője (max. 2 tonna)	31 5252 02 Kisteljesítményű kazánfűtő
128.	127.	54 521 04	Kohászati technikus	54 521 03 0010 54 01 Öntőtechnikus 54 521 03 0010 54 02 Színesfémkohászati technikus 54 521 03 0010 54 03 Vaskohászati technikus	54 521 03 0010 54 01 Öntőtechnikus 54 521 03 0010 54 02 Színesfémkohászati technikus 54 521 03 0010 54 03 Vaskohászati technikus	– – –
129.	128.	21 811 01	Konyhai kisegítő	–	33 811 03 0100 21 01 Konyhai kisegítő	–
130.	129.	55 815 02	Kozmetikus	52 815 01 1000 00 00 Kozmetikus	52 815 01 0000 00 00 Kozmetikus	51 7812 01 Kozmetikus
131.	130.	34 582 07	Kőfaragó, műköves és épületszobrász	31 582 14 0000 00 00 Kőfaragó, műköves és épületszobrász	31 582 14 0000 00 00 Kőfaragó, műköves és épületszobrász	31 5216 08 Épületszobrász

132.	131.	34 582 08	Kőműves és hidegburkoló	31 582 15 1000 0000 Kőműves	31 582 15 1000 0000 Kőműves	31 5216 14 Kőműves
133.	132.	34 543 06	Könyvkötő és nyomtatványfel dolgozó	31 527 01 0000 00 00 Könyvkötő 51 213 02 0000 00 00 Nyomtatványfeldolgozó	31 527 01 0000 00 00 Könyvkötő 51 213 02 0000 00 00 Nyomtatványfeldolgozó	51 5278 02 Könyvkötő, 31 5278 06 Könyvkötő asszisztens 54 5411 03 Nyomtatványfeldolgozó technikus
134.	133.	31 542 06	Kötő	33 542 03 0100 31 02 Kötő	33 542 03 0100 31 02 Kötő	33 5274 01 Kötő
135.	134.	35 522 08	Középfeszültségű FAM szerelő	33 522 04 0001 33 03 FAM szerelő (a feszültség megjelölésével)	33 522 04 0001 33 03 FAM szerelő (a feszültség megjelölésével)	34 5222 04 FAM-szerelő
136.	135.	35 522 09	Középfeszültségű kábelszerelő	33 522 04 0001 33 04 Kábelszerelő (a feszültségszint megjelölésével)	33 522 04 0001 33 04 Kábelszerelő (a feszültségszint megjelölésével)	34 5222 05 Kábelszerelő (a tevékenység feltüntetésével)
137.	136.	34 582 09	Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő	31 582 21 0010 31 02 Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő	31 582 09 0010 31 02 Gázfogyasztó-berendezés és csőhálózat-szerelő, 31 582 09 0010 31 03 Központifűtés- és csőhálózat-szerszerelő	31 5216 20 Vízvezeték- és központi-fűtés-szerelő, 31 5216 10 Gázvezeték- és készülékszerelő
138.	137.	32 544 01	Külszíni bányász	31 544 03 0000 00 00 Külszíni bányász	31 544 03 0000 00 00 Külszíni bányász	31 5211 02 Kulfejtéses bánya-művelő
139.	138.	32 815 02	Lábapoló	33 815 02 0010 33 02 Lábapoló	31 815 01 0000 00 00 Kéz- és lábapoló, műkörömpéítő	33 7812 02 Kéz- és lábapoló, műkörömpéítő
140.	139.	54 524 01	Laboratóriumi technikus	54 524 01 0010 54 03 Élelmiszerminősítő laboratóriumi technikus 54 524 01 0010 31 01 Általános laboráns 54 524 01 0010 31 02 Élelmiszer laboráns 54 524 01 0010 31 03 Élelmiszeripari mikrobiológiai laboráns 54 524 01 0010 54 02 Gombatoxikológus	54 524 01 0010 54 03 Élelmiszerminősítő laboratóriumi technikus 54 524 01 0010 31 01 Általános laboráns 54 524 01 0010 31 02 Élelmiszer laboráns 54 524 01 0010 31 03 Élelmiszeripari mikrobiológiai laboráns 54 524 01 0010 54 02 Gombatoxikológus	52 6222 14 Élelmiszerminősítő technikus 51 5282 07 Vegyészlaboráns 33 5282 01 Élelmiszeripari laboráns 51 5282 02 Élelmiszeripari mikrobiológiai laboráns 52 6249 02 Gombatoxikológus
141.	140.	21 542 01	Lakástextil-készítő	33 542 05 0100 21 02 Lakástextil-készítő	33 542 05 0100 21 02 Lakástextil-készítő	33 5276 10 Lakástextilvarró, -javító
142.	141.	54 725 01	Látszerész és fotóciikk-kereskedő	52 725 01 0000 00 00 Látszerész és fotóciikk-kereskedő	52 725 01 0000 00 00 Látszerész és fotóciikk-kereskedő	52 5286 01 Látszerész és fotóciikk-kereskedő
143.	142.	55 582 01	Létesítményi energetikus	52 522 05 0010 52 01 Létesítmény energetikus és 52 522 05 0010 52 02 Megújuló energia energetikus	52 522 05 0010 52 01 Létesítmény energetikus és 52 522 05 0010 52 02 Megújuló energia energetikus	
144.	143.	54 345 01	Logisztikai ügyintéző	54 345 02 0000 00 00 Logisztikai ügyintéző	54 345 02 0000 00 00 Logisztikai ügyintéző	52 3435 02 Logisztikai ügyintéző, 54 3435 01 Logisztikai szervező, 52 5482 03 Veszélyesáru-/ADR-ügyintéző
145.	144.	54 582 03	Magasépítő technikus	54 582 03 1000 00 00 Magasépítő technikus	54 582 03 0000 00 00 Magasépítő technikus	52 5801 01 Magasépítő technikus
146.	145.	54 523 04	Mechatronikai technikus	54 523 05 1000 00 00 Mechatronikai technikus	52 523 03 0000 00 00 Mechatronikai műszerész	51 5223 06 Mechatronikai műszerész, 52 5423 06 Mechatronikai technikus

147.	146.	34 523 01	Mechatronika-karbantartó	31 523 01 0000 00 00 Mechatronika karbantartó	–	–
148.	147.	54 582 04	Mélyépitő technikus	54 582 04 1000 00 00 Mélyépitő technikus	54 582 04 0000 00 0 0 Mélyépitő technikus	52 5801 02 Mélyépitő technikus
149.	148.	31 544 03	Mélyfűrő	54 544 02 0100 31 03 Mélyfűrő	54 544 02 0100 31 03 Mélyfűrő	53 5211 03 Mélyfűrő
150.	149.	33 521 01	Mozgólépcső karbantartó-szerelő	33 521 03 0000 00 00 Felvonószerelő	33 521 03 0000 00 00 Felvonószerelő	
151.	150.	35 542 01	Munkaruha- és védőruha-készítő	33 542 05 0100 21 03 Munkaruha- és védőruha-készítő	33 542 05 0100 21 03 Munkaruha- és védőruha-készítő	31 5276 03 Varrómunkás
152.	151.	52 862 01	Munkavédelmi technikus	54 862 01 0000 00 00 Munkavédelmi technikus	54 862 01 0000 00 00 Munkavédelmi technikus	53 5499 01 Munkavédelmi technikus
153.	152.	31 521 08	Műanyag hegesztő	52 521 02 0100 31 04 Műanyag hegesztő, hőformázó	52 521 02 0100 31 04 Műanyag hegesztő, hőformázó	31 5244 09 Műanyag-hegesztő (az eljárás feltüntetésével)
154.	153.	34 521 09	Műanyagfeldolgozó	52 521 02 0000 00 00 Műanyag-feldolgozó	52 521 02 0000 00 00 Műanyagfeldolgozó	31 5244 08 Műanyagfeldolgozó
155.	154.	54 521 06	Műanyagfeldolgozó technikus	–	–	–
156.	155.	35 543 01	Műbútorasztalos	33 543 01 0001 33 01 Műbútorasztalos	33 543 01 0001 33 01 Műbútorasztalos	51 5262 01 Műbútorasztalos
157.	156.	55 582 02	Műemlékfenntartó technikus	54 581 02 0000 00 00 Műemlékfenntartó technikus	54 581 02 0000 00 00 Műemlékfenntartó technikus	53 1852 01 Műemlékfenntartó technikus
158.	157.	35 582 04	Műemléki díszítőszobrász	31 582 14 0001 33 01 Műemléki díszítőszobrász	31 582 14 0001 33 01 Műemléki díszítőszobrász	34 1852 01 Műemléki díszítő (a szakirány megjelölésével)
159.	158.	35 582 05	Műemléki helyreállító	31 582 15 0001 33 01 Műemléki helyreállító	31 582 15 0001 33 01 Műemléki helyreállító	34 1852 02 Műemléki helyreállító (a szakirány megjelölésével)
160.	159.	31 341 03	Műszakicikk eladó	31 341 01 0010 31 03 Műszakicikk eladó	31 341 01 0010 31 03 Műszakicikk eladó	33 7862 04 Vas- és műszaki kereskedő
161.	160.	55 524 03	Műszeres analitikus	54 524 01 0010 54 01 Általános vegyipari laboratóriumi technikus	54 524 01 0010 54 01 Általános vegyipari laboratóriumi technikus	–
162.	161.	51 341 05	Műtárgybecsüs	52 341 02 0010 52 04 Műtárgybecsüs	52 341 02 0010 52 04 Műtárgybecsüs	52 3439 01 Becsüs (a szakirány megjelölésével)
163.	162.	31 542 07	Nemszött-termék gyártó	33 542 03 0100 31 03 Nemszött-termék gyártó	33 542 03 0100 31 03 Nemszött-termék gyártó	21 5274 01 Nemszöttfelmegyártó
164.	163.	54 345 02	Nonprofit menedzser	54 345 04 0000 00 00 Nonprofit menedzser 55 345 03 0000 00 00 Közösségi Civil szervező	54 345 04 0000 00 00 Nonprofit menedzser 55 345 03 0000 00 00 Közösségi Civil szervező	54 3434 05 Nonprofit menedzser
165.	164.	34 542 06	Női szabó	33 542 05 0010 33 03 Női szabó	33 542 05 0010 33 03 Női szabó	33 5276 05 Nőruha-készítő

166.	165.	31 582 03	Nyílászáró és árnyékolástechnikai szerelő	31 582 22 0000 00 00 Árnyékolástechnikai szerelő	33 582 02 0100 31 01 Árnyékolástechnikai szerelő	31 5292 01 Redőny-, relaxakészítő, -javító
167.	166.	32 524 01	Nyomástartó-edény gépész	52 524 01 0100 31 01 Nyomástartóedény-gépész	52 524 01 0100 31 01 Nyomástartóedény-gépész	32 5252 04 Nyomástartóedény-gépész
168.	167.	54 213 04	Nyomdaipari gépmester	52 213 03 1000 00 00 Nyomdaipari gépmester	52 213 03 1000 00 00 Nyomdaipari gépmester	51 5243 01 Nyomdaipari gépmester
169.	168.	55 213 06	Nyomdaipari technikus	54 213 05 0000 00 00 Nyomdaipari technikus	54 213 05 0000 00 00 Nyomdaipari technikus	54 5411 01 Nyomdaipari technikus
170.	169.	62 344 01	Okleveles adóellenőrzési szakértő	61 344 03 00110 61 01 Okleveles adóellenőrzési szakértő	61 344 03 00110 61 01 Okleveles adóellenőrzési szakértő	71 3437 04 Okleveles adószakértő (a szakirány megjelölésével)
171.	170.	62 344 02	Okleveles forgalmazó-szakértő	61 344 03 00110 61 02 Okleveles forgalmazó-szakértő	61 344 03 00110 61 02 Okleveles forgalmazó-szakértő	71 3437 04 Okleveles adószakértő (a szakirány megjelölésével)
172.	171.	62 344 03	Okleveles jövedelemadó-szakértő	61 344 03 00110 61 03 Okleveles jövedelemadó-szakértő	61 344 03 00110 61 03 Okleveles jövedelemadó-szakértő	71 3437 04 Okleveles adószakértő (a szakirány megjelölésével)
173.	172.	62 344 04	Okleveles nemzetköziadó-szakértő	61 344 03 00110 61 04 Okleveles nemzetköziadó-szakértő	61 344 03 00110 61 03 Okleveles nemzetköziadó-szakértő	71 3437 04 Okleveles adószakértő (a szakirány megjelölésével)
174.	173.	32 521 03	Olvasztár és öntő	31 521 21 0000 00 00 Olvasztár 31 521 23 0000 00 00 Öntő	31 521 21 0000 00 00 Olvasztár 31 521 23 0000 00 00 Öntő	31 5232 04 Olvasztár
175.	174.	34 725 01	Optikai üvegsziszoló	31 725 01 0000 00 00 Optikai üvegsziszoló	31 725 01 0000 00 00 Optikai üvegsziszoló	33 5286 01 Optikai üvegsziszoló
176.	175.	32 521 04	Órás	33 521 07 0000 00 00 Órás	33 521 07 0000 00 00 Órás	33 5237 03 Órás
177.	176.	33 542 01	Ortopédiai cipész	33 542 02 0001 33 01 Ortopédiai cipész	33 542 02 0001 33 01 Ortopédiai cipész	33 5272 05 Ortopédiai cipész
178.	177.	55 523 04	Orvosi elektronikai technikus	54 523 02 0000 00 00 Orvosi elektronikai technikus	54 523 02 0000 00 00 Orvosi elektronikai technikus	52 5423 08 Orvoselektronikai technikus
179.	178.	32 521 05	Öntészeti mintakészítő	31 521 22 0000 00 00 Öntészeti mintakészítő	31 521 22 0000 00 00 Öntészeti mintakészítő	31 5232 06 Öntőipari mintakészítő
180.	179.	32 543 03	Papírgyártó- és feldolgozó	31 543 07 0000 00 00 Papírgyártó és -feldolgozó	31 543 07 0000 00 00 Papírgyártó és -feldolgozó	31 5243 05 Papírgyártó és -feldolgozó
181.	180.	55 524 04	Papíripari technikus	54 524 02 0001 54 03 Papíripari technikus	54 524 02 0001 54 03 Papíripari technikus	52 5411 07 Papíripari technikus
182.	181.	51 343 03	Pénztárkezelő és valutapénztáros	51 343 04 0000 00 00 Valutapénztáros és valutaüggyintéző	51 343 04 0000 00 00 Valutapénztáros és valutaüggyintéző	51 3440 01 Valutapénztáros és valutaüggyintéző
183.	182.	51 344 06	Pénzügyi projektmenedzser-asszisztens	–	–	–
184.	183.	55 344 06	Pénzügyi szervezeti mérlegképes könyvelő	54 344 02 0001 54 03 Pénzügyi szervezeti mérlegképes könyvelő	54 344 02 0001 54 03 Pénzügyi szervezeti mérlegképes könyvelő	54 3436 03 Mérlegképes könyvelő (pénzügyi szakon)

185.	184.	54 343 01	Pénzügyi termékértékesítő (bank, befektetés, biztosítás)	Csak a következő szakképesítések/szakképesítés-elágazások együttes megléte esetén: 52 343 01 0000 00 00 Banki befektetési termékértékesítő 52 343 02 0010 52 01 Független biztosításközvetítő 52 343 02 0010 52 02 Független biztosításközvetítő 51 343 04 0000 00 00 Valutapénztáros és valutaügyműveztető	Csak a következő szakképesítések/szakképesítés-elágazások együttes megléte esetén: 52 343 01 0000 00 00 Banki befektetési termékértékesítő 52 343 02 0010 52 01 Független biztosításközvetítő 52 343 02 0010 52 02 Független biztosításközvetítő 51 343 04 0000 00 00 Valutapénztáros és valutaügyműveztető	Csak a következő szakképesítések együttes megléte esetén: 52 3440 01 Banki ügyintéző/Banki befektetési termékértékesítő 52 3440 03 Biztosításközvetítő (a szakjelölésével), vagy 52 3440 02 Biztosítási ügyintéző 51 3440 01 Valutapénztáros és valutaügyműveztető
186.	185.	51 344 04	Pénzügyi ügyintéző	–	–	–
187.	186.	54 344 01	Pénzügyi-számviteli ügyintéző	52 344 01 0000 00 00 Pénzügyi-számviteli ügyintéző	52 344 01 0000 00 00 Pénzügyi-számviteli ügyintéző	52 3432 04 Pénzügyi-számviteli ügyintéző
188.	187.	34 811 03	Pincér	33 811 02 1000 00 00 Pincér	33 811 02 1000 00 00 Pincér	33 7822 01 Pincér
189.	188.	51 524 01	Pirotechnikai terméküzemeltető	52 544 01 0100 52 01 Pirotechnikus (a szakirányjelölésével)	52 544 01 0100 52 01 Pirotechnikus (a szakirányjelölésével)	51 5244 03 Pirotechnikus (a szakirányjelölésével)
190.	189.	52 544 01	Pirotechnikus	52 544 01 0100 52 01 Pirotechnikus (a szakirányjelölésével)	52 544 01 0100 52 01 Pirotechnikus (a szakirányjelölésével)	51 5244 03 Pirotechnikus (a szakirányjelölésével)
191.	190.	51 524 02	Pirotechnikus raktárkezelő	52 544 01 0100 52 01 Pirotechnikus (a szakirányjelölésével)	52 544 01 0100 52 01 Pirotechnikus (a szakirányjelölésével)	51 5244 03 Pirotechnikus (a szakirányjelölésével)
192.	191.	51 523 01	PLC programozó	54 523 04 0100 52 01 PLC programozó	54 523 04 0100 52 01 PLC programozó	34 4641 01 PLC-programozó
193.	192.	31 341 04	Raktáros	31 341 02 0000 00 00 Raktáros	31 341 02 0000 00 00 Raktáros	–
194.	193.	35 582 06	Rekonstrukciós és műemléki festő, mázoló	33 582 04 0001 33 01 Műemléki díszítő, festő	33 582 04 0001 33 01 Műemléki díszítő, festő	34 1852 01 Műemléki díszítő (a szakirányjelölésével)
195.	194.	52 522 03	Robbanásbiztos berendezés kezelője	31 522 05 1000 00 00 Robbanásbiztos berendezés kezelője	–	–
196.	195.	54 542 02	Ruhaipari technikus	54 542 01 0010 54 02 Ruhaipari technikus	54 542 01 0010 54 02 Ruhaipari technikus	52 5411 08 Ruhaipari technikus (a szakirányjelölésével)
197.	196.	31 582 04	Sírkő és műkőkészítő	31 582 14 0100 31 03 Sírkőkészítő 31 582 14 0100 31 04 Műkőkészítő	31 582 14 0100 31 03 Sírkőkészítő 31 582 14 0100 31 04 Műkőkészítő	31 5220 04 Vasbeton- és műkőkészítő 31 5216 08 Épületszobrász
198.	197.	53 815 01	Speciális lábapoló	33 815 02 0001 54 01 Speciális lábapoló	–	–
199.	198.	34 811 04	Szakács	33 811 03 1000 00 00 Szakács	33 811 03 1000 00 00 Szakács	33 7826 02 Szakács

200.	199.	55 343 02	Szakképesített bankreferens	54 343 04 0010 54 01 Befektetéskezelési referens 54 343 04 0010 54 02 Lizing referens 54 343 04 0010 54 03 Nemzetközi pénzügyi referens 54 343 04 0010 54 04 Személyes pénzügyi tervezési referens 54 343 04 0010 54 05 Vállalatfinanszírozási és -értékelési referens	54 343 04 0010 54 01 Befektetéskezelési referens 54 343 04 0010 54 02 Lizing referens 54 343 04 0010 54 03 Nemzetközi pénzügyi referens 54 343 04 0010 54 04 Személyes pénzügyi tervezési referens 54 343 04 0010 54 05 Vállalatfinanszírozási és -értékelési referens	54 344 01 Banki tanácsadó/Szakképesített bankreferens
201.	200.	35 522 10	Szakszolgálati FAM szerelő	33 522 04 0001 33 06 Szakszolgálati FAM szerelő	33 522 04 0001 33 06 Szakszolgálati FAM szerelő	34 5222 04 FAM szerelő
202.	201.	52 812 01	Szállodai recepció	54 812 03 0000 00 00 Szállodai portás, recepció	54 812 03 0000 00 00 Szállodai portás, recepció	52 7822 04 Szállodai portás
203.	202.	31 346 02	Számítógépes adatrögzítő	52 347 03 0100 31 01 Számítógépes adatrögzítő	52 347 03 0100 31 01 Számítógépes adatrögzítő	52 3435 08 Integrált ügyfélkapcsolatos asszisztense
204.	203.	51 344 05	Számviteli ügyintéző	–	–	–
205.	204.	34 582 10	Szárazépítő	31 582 23 1000 00 00 Szárazépítő	33 582 02 0000 00 00 Belsőépítési szerkezet- és burkolatszerelő 33 582 02 0100 21 01 Szárazépítő	– 31 5216 22 Szárazépítő
206.	205.	34 521 10	Szerszámkészítő	33 521 08 1000 00 00 Szerszámkészítő	33 521 08 0000 00 00 Szerszámkészítő	33 5233 02 Szerszámkészítő
207.	206.	35 542 02	Szijgyártó és nyerges	31 542 02 1000 00 00 Szijgyártó, nyerges	31 542 02 1000 00 00 Szijgyártó, nyerges	21 5272 04 Szijgyártó-nyerges
208.	207.	21 582 01	Szobafestő	33 582 04 0100 31 01 Szobafestő	33 582 04 0100 31 01 Szobafestő	31 5216 17 Szobafestő
209.	208.	31 542 08	Szövő	33 542 06 0000 00 00 Szövő	33 542 06 0000 00 00 Szövő	33 5274 02 Szövő
210.	209.	51 344 02	Társadalombiztosítási ügyintéző	54 343 05 0100 52 02 Társadalombiztosítási ügyintéző	54 343 05 0100 52 02 Társadalombiztosítási ügyintéző	54 3435 05 Társadalombiztosítási ügyintéző
211.	210.	52 814 01	Társasházkezelő	52 814 01 000 00 00 Társasházkezelő	52 814 01 000 00 00 Társasházkezelő	52 7899 03 Társasházkezelő
212.	211.	51 344 08	Termékdíj ügyintéző	52 344 05 0010 52 03 Termékdíj ügyintéző	52 344 05 0010 52 03 Termékdíj ügyintéző	–
213.	212.	35 582 07	Tetőfedő	31 582 17 0000 00 00 Tetőfedő	31 582 17 0000 00 00 Tetőfedő	31 5216 18 Tetőfedő
214.	213.	32 542 01	Textilanyaggyártó	33 542 03 0000 00 00 Fonó, kötő és nemszőtt-termék gyártó 33 542 06 0000 00 00 Szövő	33 542 03 0000 00 00 Fonó, kötő és nemszőtt-termék gyártó 33 542 06 0000 00 00 Szövő	–
215.	214.	54 542 03	Textilipari technikus	54 542 01 0010 54 03 Textilipari technikus	54 542 01 0010 54 03 Textilipari technikus	52 5411 09 Textiltechnikus, 52 5411 11 Textilipartermék-menedzser
216.	215.	21 542 02	Textiltermék összeállító	33 542 05 0100 21 04 Textiltermék-összeállító	33 542 05 0100 21 04 Textiltermék-összeállító	21 5291 09 Textiltátek-készítő 31 5276 03 Varrómunkás
217.	216.	32 542 02	Textiltisztító és textilszínező	33 814 02 0000 00 00 Vegytisztító, kelmfestő, mosodás 33 542 08 0000 00 00 Textilszínező, -kikészítő	33 814 02 0000 00 00 Vegytisztító, kelmfestő, mosodás 33 542 08 0000 00 00 Textilszínező, -kikészítő	31 7842 01 Kelmefestő és -tisztító
218.	217.	32 853 03	Tisztítás-technológiai szakmunkás	31 853 07 10000 00 00 Tisztítás-technológiai szakmunkás	31 814 01 0000 00 00 Takarító	31 7899 03 Takarító
219.	218.	32 341 01	Töltőállomás-kezelő	31 341 03 0000 00 00 Töltőállomás-kezelő	31 341 03 0000 00 00 Töltőállomás-kezelő	31 7862 07 Töltőállomás-kezelő, eladó
220.	219.	54 812 03	Turisztikai szervező, értékesítő	54 812 02 0010 54 02 Utazásügyintéző	54 812 02 0010 54 02 Utazásügyintéző	–

221.	220.	31 582 05	Tüzelőberendezés égéstermék elvezető készítő	-		
222.	221.	32 810 01	Úszodamester	-		
223.	222.	51 812 01	Utazásügyintéző	54 812 02 0010 54 02 Utazásügyintéző	54 812 02 0010 54 02 Utazásügyintéző	-
224.	223.	54 346 02	Ügyviteli titkár	54 346 01 0010 54 02 Iskolatitkár 54 346 01 0010 54 03 Ügyintézőtitkár	54 346 01 0010 54 02 Iskolatitkár 54 346 01 0010 54 03 Ügyintézőtitkár	52 3462 01 Közoktatási asszisztens 52 3404 04 Ügyintéző titkár
225.	224.	32 543 04	Üvegcsiszoló	31 543 09 0000 00 00 Üvegcsiszoló	31 543 09 0000 00 00 Üvegcsiszoló	31 5292 11 Üvegcsiszoló
226.	225.	32 543 05	Üvegyártó	31 543 10 0000 00 00 Üvegyártó	31 543 10 0000 00 00 Üvegyártó	
227.	226.	55 863 02	Vadászpuska műves	31 863 01 0001 33 01 Vadászpuska műves	31 863 01 0001 33 01 Vadászpuska műves	34 5237 01 Vadászpuskaműves
228.	227.	54 344 02	Vállalkozási és bérügyintéző	Csak a következő szakképesítések/szakképesítés-elágazások együttes megléte esetén: 52 344 02 0000 00 00 Vállalkozási ügyintéző 54 343 05 0000 00 00 Társadalombiztosítási és bérügyi szakelőadó, vagy külön-külön megszerzett részszakképesítés együttese: 54 343 05 0100 52 01 Bérügyintéző, 54 343 05 0100 52 02 Társadalombiztosítási ügyintéző	Csak a következő szakképesítések/szakképesítés-elágazások együttes megléte esetén: 52 344 02 0000 00 00 Vállalkozási ügyintéző 54 343 05 0000 00 00 Társadalombiztosítási és bérügyi szakelőadó, vagy külön-külön megszerzett részszakképesítés együttese: 54 343 05 0100 52 01 Bérügyintéző, 54 343 05 0100 52 02 Társadalombiztosítási ügyintéző	Csak a következő szakképesítések együttes megléte esetén: 52 3432 03 Vállalkozási ügyintéző 54 3435 04 Társadalombiztosítási szakelőadó, vagy 52 3435 05 Társadalombiztosítási ügyintéző
229.	228.	55 344 07	Vállalkozási mérlegképes könyvelő	54 344 02 0000 00 00 Mérlegképes könyvelő	54 344 02 0000 00 00 Mérlegképes könyvelő	54 3436 03 Mérlegképes könyvelő (vállalkozási szakon)
230.	229.	54 344 03	Vám-, jövedéki- és termékdíj ügyintéző	Csak a következő szakképesítés-elágazások együttes megléte esetén: 52 344 05 0010 52 01 Jövedéki ügyintéző 52 344 05 0010 52 02 Vámügyintéző 52 344 05 0010 52 03 Termékdíj ügyintéző	Csak a következő szakképesítés-elágazások együttes megléte esetén: 52 343 07 0010 52 01 vagy 52 344 05 0010 52 01 Jövedéki ügyintéző 52 343 07 0010 52 02 vagy 52 344 05 0010 52 02 Vámügyintéző 52 344 05 0010 52 03 Termékdíj ügyintéző	-
231.	230.	51 344 03	Vámügyintéző	52 344 05 0010 52 02 Vámügyintéző	52 343 07 0010 52 02 Vámügyintéző 52 344 05 0010 52 02 Vámügyintéző	54 3433 04 Vámügyintéző
232.	231.	32 521 06	Vas- és acélfeldolgozó	31 521 17 0000 00 00 Kohászati gépkezelő	31 521 17 0000 00 00 Kohászati gépkezelő	
233.	232.	31 524 03	Vegyianyaggyártó	54 524 02 0100 33 02 Vegyianyaggyártó	54 524 02 0100 33 02 Vegyianyaggyártó	31 5244 14 Vegyianyaggyártó
234.	233.	54 524 02	Vegyipari technikus	54 524 02 1000 00 00 Vegyipari technikus	54 524 02 1000 00 00 Vegyipari technikus	52 5412 01 Általános vegyésztechnikus
235.	234.	54 811 01	Vendéglátásszervező-vendéglős	52 811 02 1000 00 00 Vendéglős	52 811 02 0000 00 00 Vendéglős	31 7822 03 Vendégfogadós 52 7822 02 Vendéglátó technikus

236.	235.	34 811 05	Vendéglátó eladó	33 811 04 1000 00 00 Vendéglátó eladó	52 811 02 0000 00 00 Vendéglős 52 811 02 0100 31 02 Vendéglátó eladó	- 31 7822 03 Vendégfogadós 33 7822 02 Vendéglátó eladó
237.	236.	35 811 02	Vendéglátó-üzletvezető	52 811 01 1000 00 00 Vendéglős 33 811 04 1000 00 00 Vendéglátó eladó	52 811 01 0000 00 00 Vendéglős	31 7822 03 Vendégfogadós 32 7822 01 Vendéglátó vállalkozó 33 7822 02 Vendéglátó eladó
238.	237.	35 522 11	Villamos alállomás kezelő	33 522 04 0001 33 18 Villamos alállomás kezelő	33 522 04 0001 33 08 Villamos hálózat és alállomás üzemeltető	34 5222 10 Villamosmű- kezelő 34 5222 08 Villamos gép- és berendezés kezelő
239.	238.	35 522 12	Villamos elosztóhálózat szerelő, üzemeltető	33 522 04 0001 33 19 Villamos elosztóhálózat szerelő, üzemeltető	33 522 04 0001 33 08 Villamos hálózat és alállomás üzemeltető	34 5222 09 Villamos- hálózat szerelő
240.	239.	35 522 13	Villamos gép és –készülék üzemeltető	33 522 04 0001 33 07 Villamos gép és –készülék üzemeltető	33 522 04 0001 33 07 Villamos gép és –készülék üzemeltető	34 5222 03 Villamosgép- és készülék szerelő
241.	240.	35 522 14	Villamos hálózat kezelő	33 522 04 0001 33 20 Villamos hálózat kezelő	33 522 04 0001 33 09 Villamos hálózatszerelő	34 5222 09 Villamoshálózatszerelő
242.	241.	35 522 15	Villamos távvezeték építő, üzemeltető	33 522 04 0001 33 21 Villamos távvezeték építő, üzemeltető	31 522 04 0100 31 01 Villamos-távvezeték építő, szerelő, karbantartó	34 5222 03 Villamosgép- és készülék szerelő
243.	242.	35 522 16	Villámvédelmi felülvizsgáló	33 522 04 0001 33 10 Villámvédelmi felülvizsgáló	33 522 04 0001 33 10 Villámvédelmi felülvizsgáló	34 5222 13 Villámvédelem felülvizsgálója
244.	243.	34 522 04	Villanyszerelő	33 522 04 1000 00 00 Villanyszerelő	33 522 04 1000 00 00 Villanyszerelő	33 5216 03 Villanyszerelő
245.	244.	34 582 12	Víz-, csatorna- és közmű- rendszer szerelő	31 582 21 0010 31 03 Víz-, csatorna- és közmű- rendszer szerelő	31 582 09 0010 31 04 Vízvezeték- és vízkészülék- szerelő	31 5216 20 Vízvezeték- és központifűtés-szerelő
246.	245.	55 582 03	Vizépitő technikus	54 582 05 0000 00 00 Vizépitő technikus	54 582 05 0000 00 00 Vizépitő technikus	-
247.	246.	35 582 08	Vizgépészeti és technológiai berendezésszerelő	31 582 21 0001 31 05 Vizgépészeti és technológiai berendezésszerelő	-	-
248.	247.	32 582 06	Vízszigetelő, melegburkoló	33 582 03 0100 31 02 Melegburkoló és parkettás	33 582 03 0100 31 02 Melegburkoló	31 5216 03 Burkoló 31 5216 06 Épületburkoló
249.	248.	31 521 09	Volftrámelektródás védőgáz ivhegesztő	31 521 11 0100 31 06 Volftrámelektródás védőgáz ivhegesztő	31 521 11 0100 31 06 Volftrámelektródás hegesztő	31 5233 01 Eljárás szerinti hegesztő (az eljárás megjelölésével)
250.	249.	31 582 06	Zsaluzóács	31 582 05 0100 21 01 Zsaluzóács	31 582 05 0100 21 01 Zsaluzóács	33 5216 01 Acs- állványozó

"

IX. Határozatok Tára

Az Országgyűlés 17/2013. (III. 28.) OGY határozata az Alkotmánybíróság tagjának megválasztásáról*

Az Országgyűlés az Alaptörvény 24. cikkének (4) bekezdése alapján

dr. Juhász Imrét

2013. április 3-ai hatállyal az Alkotmánybíróság tagjává megválasztja.

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Göndör István s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Szűcs Lajos s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 18/2013. (III. 28.) OGY határozata a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiájáról**

Az Országgyűlés

- Magyarország Alaptörvényébe foglalt, a fenntartható fejlődés, a jövő nemzedékek lehetőségeinek védelme és a nemzeti erőforrásainkkal való hosszú távú felelős gazdálkodás követelményeinek érvényesítése érdekében,
- tekintettel a hazai és globális kihívásokra, valamint a fenntartható fejlődésre vonatkozó nemzetközi és közös európai célkitűzésekre,
- figyelemmel a jövő nemzedékek létfeltételeit veszélyeztető állapotokra és folyamatokra vonatkozó szaporodó számú tudományos eredmények és előrejelzések sürgető jelzéseire,
- annak tudatában, hogy a demokratikus politikai intézményrendszert a XXI. század elején érő egyik fő kihívás a döntések hosszú távú, a jövő nemzedékeket érintő hatásainak megfelelő értékelése és kezelése,
- felismerve, hogy a fenntartható társadalom kialakítása összefogást igényel mind a nemzetek között, mind a magyar társadalom különböző szereplői: az egyének, a közösségek, a gazdálkodó szervezetek és a kormányzat között,
- számolva azzal, hogy a fenntarthatóság biztosítása valamennyi nemzeti erőforrás (az emberi, a társadalmi, a természeti és a gazdasági erőforrások) kiegyensúlyozott, egymással összhangban lévő megőrzését, fejlesztését igényli, ezért a fenntartható fejlődés követelményeinek érvényesítése valamennyi szakpolitikai terület számára feladatokat ad,
- figyelembe véve a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács által szervezett széles körű társadalmi párbeszéd tapasztalatait,

a következő határozatot hozza:

* A határozatot az Országgyűlés a 2013. március 25-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2013. március 25-i ülésnapján fogadta el.

1. Az Országgyűlés elfogadja a mellékletben foglalt, „A fenntarthatóság felé való átmenet nemzeti koncepciója” című, Magyarország 2012–2024-es időszakra szóló Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiáját (a továbbiakban: Keretstratégia).
2. Az Országgyűlés megerősíti, hogy
  - a) a Keretstratégiában foglalt, a magyar nemzet hosszú távú sikeres fennmaradását célzó alapelveket és stratégiai célkitűzéseket a jogalkotásban – többek között a költségvetés elfogadásakor és a szakpolitikai stratégia- és programalkotásban folyamatosan érvényre kell juttatni;
  - b) az Országgyűlés és a Kormány döntéseit a Keretstratégia által javasolt intézkedésekre és teendőkre figyelemmel kell meghozni.
3. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy
  - a) hozzon létre a Keretstratégia érvényesítését, megvalósítását elősegítő, a fenntartható fejlődés ügyét érintő kormányzati döntések koordinációjáért felelős államtitkárokból álló testületet;
  - b) dolgozzon ki a fenntartható fejlődést mérő mutatókészletet, és gondoskodjon az e készletbe tartozó mutatók rendszeres megállapításáról és kiszámításáról, értékeléséről és felülvizsgálatáról;
  - c) az ország számára mindenkor rendelkezésre álló fejlesztési források felhasználásának tervezésekor – különösen a 2014–2020 közötti Partnerségi szerződés, a Programok és az Operatív Programok elkészítésekor, valamint a 2007–2013 közötti tervezési időszakban az Európai Unió Kohéziós Alapjából, a Strukturális Alapokból, illetve egyéb nemzetközi és hazai támogatási alapokból még rendelkezésre álló fejlesztési források elosztásakor – érvényesítse a Keretstratégia elveit és javaslatait, és az erre vonatkozó európai uniós jogalkotási javaslatokra tekintettel különítsen el ezen pénzalapokból a fenntarthatóság kialakítását szolgáló pilot-projektekre (fenntartható településmodellek);
  - d) a Keretstratégia megvalósítását szolgáló kormányzati intézkedésekről két évente – a jelen határozat 4. a) pontjában foglalt feladat teljesítését támogatva – adjon összefoglaló tájékoztatást a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanácson keresztül az Országgyűlésnek.
4. Az Országgyűlés felkéri a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanácsot, hogy
  - a) kísérelje figyelemmel a Keretstratégia megvalósítását, járuljon hozzá az eredmények értékeléséhez, és erről két évente tájékoztassa az Országgyűlést;
  - b) koordinálja a Keretstratégia négyévenkénti felülvizsgálatát.
5. A Keretstratégiát négy évente felül kell vizsgálni, és szükség esetén – különösen a nemzeti erőforrások állapotában bekövetkező jelentős változások, a hazai vagy globális folyamatok irányának megváltozása, a fenntartható fejlődésre vonatkozó nemzetközi vagy európai jogi környezet lényeges módosulása, továbbá a tudomány új és jelentős eredményeinek megismerésének következményeképpen – kezdeményezni kell a Keretstratégia megújítását. Új nemzeti fenntartható fejlődési keretstratégia megalkotását a Kormány, a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács vagy az országgyűlési képviselők javaslatára az Országgyűlés kezdeményezheti, elfogadására az Országgyűlés jogosult.
6. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti a Magyarország fenntarthatósági helyzetéről és az abból adódó feladatokról szóló 102/2009. (XII. 18.) OGY határozat.

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Göndör István s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Szűcs Lajos s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Melléklet a 18/2013. (III. 28.) OGY határozathoz

A fenntarthatóság felé való átmenet nemzeti koncepciója

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia 2012–2024

**Elfogadta és az Országgyűlés elé terjesztését javasolta
a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács
2012. május 16-i ülésén**

1. BEVEZETÉS

Miközben az emberi cselekvések általában jelenbeli problémák rövid távú megoldására irányulnak, a célok elérésére választott alternatíva megvalósulásának hosszú távú – egyes esetekben előnyös, számos esetben kedvezőtlen – következményei is vannak. Ezek a nem tervezett hatások nem feltétlenül maradnak egy ország határain belül, s regionális vagy globális hatásokkal is járhatnak. Az ilyen döntések következményei tehát a társadalmi csoportok – nemzetközi keretekben az érintett országok – közötti viszonyokat érintik. Számukra eltérő következményekkel járnak, illetve áthárulnak a következő nemzedékekre.

A jövő nemzedékek terhére történő probléma-megoldásnak vagy gyarapodásnak több formája lehet, mint például a környezeti erőforrások kimerítése, elszennyezése, az eladósodás, a társadalom elöregedésével együtt járó demográfiai deficit vagy a nagyon hosszú távú működésre tervezett infrastrukturális beruházások miatti tehetetlenség (a „bezáródás” problémája). Az adott nemzedéken belüli problémák pedig mindenekelőtt a méltányos életfeltételekhez szükséges környezeti erőforrások hasznosításában való különbségek erősödésében nyilvánulhatnak meg.

A fenntarthatóság felé való átmenet megtalálásában nemzetközi szinten egybehangzó az alapelvek, de nincs egyedüli recept, következésképpen magunknak kell meghatároznunk Magyarország fenntartható fejlődéshez vezető saját útját, ennek stratégiáját. Ennek alapjait jelöli ki a jelen Keretstratégia, melynek közvetlen előzménye a hazai nem fenntartható folyamatokat és állapotokat feltáró, problémaösszegző, az Országgyűlés által 2009-ben megismert, *„Jövőkereső – A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács jelentése a magyar társadalomnak”* című helyzetértékelés.

Különös jelentőséget ad a Keretstratégiának a 2012. január 1-jével hatályba lépett új Alaptörvényünk, amely számos rendelkezésében kötelezettségeket ír elő a fenntarthatóság területén az államadósság korlátozásától a természeti örökségünk védelméig. Az Alaptörvény rögzíti a fenntarthatóság felé való átmenettel kapcsolatos alapvető értékeket, külön is nevesítve a fenntartható fejlődés elvét. Az Alaptörvény szerint:

„Vállaljuk, hogy örökségünket, egyedülálló nyelvünket, a magyar kultúrát, a magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját, a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit. (...) A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.”

Jelen dokumentum a közpolitikai döntéselőkészítő-döntéshozási rendszerben **hosszú távú koncepció**ként funkcionál. Keretet ad, célokat, prioritásokat vázol más döntések előkészítéséhez, hogy a szakpolitikai stratégiákban vagy tervekben olyan cél-eszköz-határidő-pénzügyi forrás rendszert tudjanak megalkotni, ami más szakpolitikai

stratégiákkal vagy tervekkel együtt, azokkal összhangban, érdemben tudja szolgálni a fenntarthatósági átmenetet.

A Keretstratégia célja egyszersmind, hogy **hozzájáruljon egy nemzeti egyetértés kialakulásához a fenntarthatóságról**. A fenntarthatóság ugyanis nem csak politikai és kormányzási kérdés; hanem az egyes személyeknek, családoknak, üzleti vállalkozásoknak, civil szerveződéseknek is olyan célokat, értékeket kell követniük, oly módon kell meghozni mindennapos döntéseiket és olyan kezdeményezésekbe kell belevágniuk, amelyek biztosíthatják a fenntartható társadalom elérését.

2. GLOBÁLIS KIHÍVÁSOK, A NEMZETI FENNTARTHATÓSÁGI ÁTMENET KÜLSŐ FELTÉTELEI

Az elmúlt száz évben a világ népessége megnégyszereződött, a születéskor várható élettartam a világ valamennyi régiójában jelentősen emelkedett, a fosszilis energiahordozók felhasználása tizennégyszer lett nagyobb, míg a világgazdaság kibocsátása huszonkétszeresére nőtt. Az elmúlt négy évtized alatt a világban csökkent a legmélyebb szegénységben élők száma és aránya. A világra vonatkozó átlagos adatok, valamint az egyes régiókban vagy egyes szempontok szerinti pozitív változások azonban elfedik azt, hogy eközben mind a társadalmi, mind a gazdasági mutatókban az egyes régiók, illetve országok közötti különbségek növekedtek is.

A gazdasági-anyagi jólétben való növekedésnek azonban van nemkívánatos ára: növekvő mértékben vettük igénybe a természeti erőforrásokat. Például a különböző előrejelzések szerint a világ hamarosan eléri (vagy már el is érte) a kőolaj-kitermelés csúcspontját, majd a felszínre hozható mennyiség a becslések szerint évi 1-7% közötti ütemben csökkenni fog, miközben a világ népességyarapodása és az életszínvonal emelkedése iránti igény óriási mértékben növeli az energiahordozók keresletét. A könnyen elérhető és olcsó fosszilis energiára alapozott folyamatos, az ipari forradalom óta tartó jólét-növekedési korszak véget érni látszik.

Az ENSZ Millenniumi Ökoszisztéma Értékelési Programja kimutatta, hogy **a világban a 24 jellemző ökoszisztéma-szolgáltatás közül 15 jelentősen sérült** az elmúlt fél évszázadban. Három területen egyértelműen és veszélyes mértékben átléptük a Föld biológiai eltartó-képességének korlátait: a fajok kihalásának sebességében, a nitrogén-körforgás megbontásában és az üvegházhatású gázok kibocsátásában. Az OECD számításai szerint a biodiverzitást érő globális veszteségek és veszélyeztetettségek fő forrása a területhasználat változása: a természetes területek bevonása a mezőgazdaságba, az erdőirtás, az agrotechnikák okozta eróziók, valamint az építkezések és az infrastruktúra fokozott területfoglalása. Fenyegetést jelent a klímaváltozás is, amely az előbb felsorolt kockázatokhoz képest sokkal inkább csak globális együttműködéssel csökkenthető. Globális szinten nyilvánvaló jelei vannak, hogy az emberiség „túlnyújtózkodott

takaróján”, természeti erőforrásait azok regenerálódó képességén és megújulási sebességén túl használja fel, meríti ki.

De nem csak a természeti erőforrások szenvednek a túlhasználattól, erőn felül terheljük meg a társadalmi-gazdasági rendszereinket is. A növekvő globális gazdaság ellenére és a nemzetközivé váló versengés közepette beszűkülő foglalkoztatási lehetőségek teszik kétségessé a jövedelmek szinten tartását és bővítését, mind egyéni, mind közösségi szinten. A munkából kirekesztődöttekről történő gondoskodás a csökkenő közösségi bevételek, a növekvő elvárások, valamint az egyre burjánzó adósságok miatt ellehetetlenül. A gyakran szélesedő jövedelmi szakadékok kulturális téren is megteremtik a társadalmi szélsőségeket, a jövedelemkülönbségek mellett nőnek az ismereti szakadékok, nő az információkhoz, az erőforrásokhoz, a munkához, az egészséghez, az iskolázottsághoz, a művelődéshez való hozzáférés esélyegyenlőtlensége – holott a jó élet feltételeinek a természeti erőforrások mértéktelen kiaknázására alapozott megteremtését éppen most kellene az emberi és társadalmi erőforrások fokozottabb mértékű kihasználásával felváltani, amihez minden emberre szükség lenne.

A természeti erőforrásokat ért globális veszteségben vagy az államok eladósodásának nemzetközi szinten elterjedt gyakorlatában Magyarország is részes. Egyes erőforrások esetében viszont a globális és nemzeti folyamatok irányai eltérőek: míg a világban általában a népesség igen gyors növekedése okoz feszültséget, addig Európa számos országában és magyar nemzetet illetően különösen a népesség gyors fogyása jelent problémát.

A világban számos súlyos következménnyel fenyegető, egyértelműen fenntarthatatlan folyamatot láthatunk. Az emberiség a 20. század második felére olyan gazdálkodási – termelési és fogyasztási – módot alakított ki, amely egyre gyorsuló ütemben éli fel az emberi létezés alapját jelentő természeti környezet elemeit, kipusztítva más fajokat a Föld felszínéről, megváltoztatva az éghajlatot, jelentősen megcsapolva a nem megújuló nyersanyag- és energiaforrásokat. Mára világossá vált, hogy **sem a ma élő hétmilliárdnyi, sem a 2050 környékén várható kilencmilliárdnyi ember számára a jelenleg általánosan használt technológiákkal és jellemző fogyasztási szemlélettel képtelenség kielégíteni a jóléti igényeket** – ehhez a rendelkezésünkre álló Föld nem lenne elegendő.

A társadalmaknak változtatniuk kell eddig követett **értékeiken és céljaikon**: a jólét növelése mellett kiemelten fontos lesz azon feltételek, korlátok megállapítása, melyeket figyelembe kell venni, nem szabad átlépni a jó élet feltételeinek biztosítása vagy kiterjesztése során.

A fenntarthatóság jelentős külső meghatározottsága miatt fel kell készülnünk arra a lehetőségre is, hogy a nemzetközi fenntarthatósági erőfeszítések nem biztos, hogy elérik céljaikat, ezért a mi feladataink súlypontja a megelőzéstől lassan az alkalmazkodás felé tolódhat.

3. A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS ÉRTELMEZÉSE

3.1. A fenntarthatóság a jó élet szolgálatában

A nemzetközi politikában széleskörűen elfogadott, az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottságában („Brundtland-jelentés”, 1987) megadott meghatározás szerint „a fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen generációk szükségleteit anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő generációk szükségleteinek kielégítését”. A Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata (Tokió, 2000) szerint pedig „a fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével egyidejűleg”.

A fenntartható fejlődés fogalmát először a természeti környezet elemeinek emberi felhasználásával kapcsolatban értelmezték, ami szerint a jelen generációk szükségletei kielégítésének korlátot szab, hogy a természeti tőke a jövőben jelentkező igények felől nézve az idő folyamán ne csökkenjen. A fenntarthatóság tehát az emberiség folytonos megújulását, a jövőért érzett felelősség cselekvéseiben testet öltő tudatos érvényesítését, a változó környezethez való alkalmazkodását jelenti, a természeti erőforrások mennyiségi és minőségi megőrzése érdekében. A fejlődés pedig az ebben az alkalmazkodásban bekövetkező javulást jelenti.

Jelen Keretstratégia a fenntartható fejlődés fogalmát ennél általánosabban használja, anélkül azonban, hogy tagadná az ökológiai korlátok elsőrendű fontosságát.

Az emberi társadalom **fejlődése** kapcsán fontos alapelvnek tartjuk, hogy a személyek – bizonyos általános társadalmi normák és nemzeti hagyományok szerinti keretek között – autonóm módon dönthetnek a jó élet számukra való jelentéséről, tartalmáról. Azt is valljuk, hogy az emberek különböző közösségeinek, továbbá a nemzet szintjén is létezik elképzelés a jó életéről (*keşşijö*). Fejlődésen tehát az egyének és a közösségek, a nemzet, továbbá az emberiség számára a jó élet feltételeinek, lehetőségeinek egymástól el nem választható, harmonikus bővülését értjük. Hangsúlyozzuk, hogy a jó életnek nemcsak anyagi dimenziója, hanem szellemi és lelki oldala is van.

Természetesnek tartjuk a nemzet tagjai közötti mérlegelő vitákat arról, hogy melyek a jó élet megélésének értékesebb módjai, melyek azok az értékek, amelyek alapján a társadalomban megfigyelhető változásokat elsősorban értékelni, minősíteni kell, s így a fejlődés iránya és mértéke megítélhető.

Az ökológia megfigyelései szerint az élő rendszerek változása csak addig lehet „fejlődés”, ameddig a rendszer teljesítményének növekedése úgy megy végbe, hogy a rendszer megújulásához szükséges erőforrások a növekedéssel legalább arányos mértékben állnak rendelkezésre. A gazdasági rendszerek törvényszerűségei pedig azt sugallják, hogy az igények sosem elégíthetők ki maradéktalanul, mert az emberi vágyak teljesíthetősége mindig az erőforrások korlátosságába, szűkösségébe ütközik.

Fenntarthatóságon az előbbieken alapján azt értjük, hogy az egyéni jó élet és a közjó biztosításának feltételeit az adott időpillanatban saját jólétét megteremtő generáció nem éli fel, nem meríti ki erőforrásait, hanem megfelelő mennyiségben és minőségben a következő generációk számára is megőrzi, bővíti azokat. A még meg sem születettek, vagyis a szavazati joggal még nem rendelkezők érdekeit úgy lehet megvédeni, hogy a most élők értékrendi, alkotmányos vagy más intézményi korlátokat állítanak önnön mozgásszabadságuk elé. Tisztázzák azokat a határokat, amelyeken túl bizonyos lépéseket nem tesznek, nem tehetnek meg, és hogy a kísértésnek ellen tudjanak állni, előre akadályokat gördítenek maguk elé.

Bár a fenntartható fejlődéssel kapcsolatban leginkább az annak megvalósításához hozzájáruló technológiákat szokás kiemelni (megújuló energiaforrások, újrahásznosítás, stb.), a fenntartható társadalom kialakulása mégis ennél szélesebb körű, elsősorban kulturális probléma. Az alapkérdés az, miként képes az adott emberi közösség folytonosan és eredményesen alkalmazkodni az állandóan változó (gazdasági, társadalmi-humán, természeti, táji és épített) környezetéhez, illetve miként képes belátni önnön igényei korlátozásának szükségességét. A fenntarthatóság tehát új viszonyrendszer az emberek, a társadalmak és a természeti környezet között, ahol az emberi cselekvéseket az értékkövetés határozza meg.

Az emberiség válasza erre a kihívásra a **kulturális adaptáció**: az értékek, az intézmények, a társadalmi-gazdasági szerkezet, a tudományos-technológiai ismeretek szükséges mértékű – a hagyományokra szervesen építkező, az értékeket tisztelő, megőrző, a társadalom szövetét önkényesen fel nem szakító – megváltoztatása, fejlesztése, hozzáigazítása a környezeti kihívások szerinti megfelelő mértékben. Ezt jól segítheti elő, támaszthatja alá a társadalom tagjai hitrendszereinek felerősítése, kibontakoztatása. A kulturális alkalmazkodás természetesen nem azt jelenti, hogy korlátozás nélküli tevékenységeink révén bekövetkező bármilyen környezeti változás megengedett, mert majd úgyis igazodunk hozzá. A kulturális adaptáció része, hogy bizonyos, a későbbi nemzedékek számára külső feltételként jelentkező kedvezőtlen állapot kialakulását megelőzzük. **Egy nemzet fenntartható fejlődési stratégiája ennek a kulturális alkalmazkodásnak a terve, zsinórmértéke.**

3.2. A négy alapvető erőforrás, amelyet fenn kell tartani

A 2005-ös ENSZ Közgyűlésén elfogadott, a 2000. évi Millenniumi Nyilatkozatot megerősítő határozat a fenntartható fejlődés három, egymással szoros kölcsönhatásban és függőségben levő dimenzióját, a gazdaságit, a társadalmi és a környezetit azonosította.

E Keretstratégiában egy olyan fenntarthatóság meghatározást alkalmaztunk, amely a fogalom eredeti meghatározásához visszanyúlva annak mindhárom pillérét fontosnak tartja, és egyenlő mértékben és részletesen tárgyalja a fenti dimenziókat, kiegészítve a társadalmi dimenziót – a Magyarország esetében kiemelt fontosságú – emberi (humán) dimenzióval.

A magyar nemzet közelmúltjából és jelenéből adódó fontos tapasztalat, hogy a jövő generációk szükségleteinek kielégítését nemcsak a természeti erőforrások mennyiségi és minőségi hanyatlása nehezítheti meg, hanem más erőforrások (népesség, gazdasági tőke) szűkössége, felélése is. E megfontolások alapján, s egyben merítve a fenntarthatóságról folyó nemzetközi szintű közös gondolkodás elmúlt 25 évének tapasztalataiból, a Keretstratégia kidolgozásakor abból indultunk ki, hogy **minden nemzedék anyagi, szellemi és lelki jólétének elősegítéséhez szükséges javak** – legyenek azok a piaci koordináció révén előálló termékek és szolgáltatások, illetve az állam vagy más intézmények által biztosított közjavak – **létrehozása nem lehetséges négy alapvető erőforrás: az emberi (humán), a társadalmi, a természeti és a gazdasági erőforrások hiányában.**

Szüksége lesz minden generációnak **emberi erőforrásokra**: megfelelő létszámban és jó egészségi állapotban élő emberekre, tudásukkal, képességeikkel együtt. Nem engedhető meg, hogy a társadalom egy része leszakadjon, s így képességeik elveszzenek a társadalom számára. Bár pontos statisztikai adatunk nincs rá, valószínűsíthető, hogy az emberi tőke gazdasági értéke az ezredforduló környékén meghaladta a dologi tőke nagyságát, **az ember** immár a közgazdasági mérések szerint is **a nemzet legfontosabb erőforrásává** vált.

A jó élet elképzelhetetlen a **természeti erőforrások** megfelelő mennyisége és minőségi állapota nélkül. A természeti erőforrások helyzete szorosan összefügg egyes nemzetstratégiai jelentőségű kérdéskörökkel, többek között az élelmezés-, energia- és környezetbiztonsággal, megőrzésük pedig hosszú távon szolgálhatja a közjót, a gazdasági fejlődést és az életminőség javítását.

A természeti erőforrások által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások a természetes és az ember által módosított ökoszisztémák által a társadalom számára biztosított közvetett és közvetlen hasznokat jelentik. Ilyen hasznok a termeléssel összefüggő szolgáltatások (pl. élelem, takarmány, nyersanyag), a természeti körfolyamatokkal kapcsolatos szabályozó szolgáltatások (pl. klímaszabályozás, beporzás, árvízvédelem), a támogató szolgáltatások (pl. tápanyag-körforgás, talajok keletkezése), és a kulturális szolgáltatások (pl. pihenés-feltöltődés, oktatás, művészeti inspiráció).

A nemzeti erőforrás-gazdálkodás a korlátozó beavatkozások mellett a kimerülő, élettelen természeti erőforrások (ásványkincsek, energiahordozók) esetében magába kell foglalja a távlati erőforrás-ellátottság fenntarthatóságának biztosítására (pl. stratégiai készletek vagy készlet-felhalmozási kapacitások létrehozására, többirányú beszerzési források biztosítására) irányuló lépéseket is.

Az adott társadalom anyagi gyarapodásához pedig a **gazdasági erőforrások** jelentik az alapot: a **fizikai tőke, a pénztőke, mint értékőrző és –közvetítő, a szellemi alkotásokban és know-how-ban testet öltő technológiai tudás, valamint az épített környezet.** A termelőeszközök technikai színvonala, az infrastruktúra minősége, a befektetési-hitelezési intézmények megbízhatósága nemcsak az előállított javak értékét határozzák meg, de a termelés-fogyasztás során igénybe vett természeti tőke nagyságára is hatással vannak. Az emberi erőforrások hasznosítása és kiteljesedése szintén

elképzelhetetlen gazdasági erőforrások nélkül. A gazdaságtól elválaszthatatlan a humántőke egy sajátos formája: a vállalkozói tudást, tapasztalatokat és képességeket felölelő vállalkozói tőke. **A vállalkozók azzal válnak a fenntartható fejlődés mozgatórugóivá, hogy ők tárják fel az értékteremtés még kiaknázatlan formáit, és irányítják az emberi, a természeti és az ember által teremtett fizikai erőforrások nagy részének hasznosítását.** Tudásuk nélkülözhetetlen a közügyeket érintő döntéseknél, a közéletben, valamint meghatározó szerepet töltenek be a civil szféra szervezésében és kiadásainak fedezésében is. A sikeres vállalkozók viselkedése, véleménye a törekvő fiatalok számára is meghatározó mintát jelent.

Az erkölcsi normák és értékek, az egyének közötti kapcsolatok és a bizalom, valamint az egyének alkotta szerveződések, intézmények, továbbá a kulturális tevékenységek és a kulturális örökség alkotják a nemzet **társadalmi erőforrásait**. A társadalmi tőke történeti fejlődés eredménye, ezért annak minőségében fontos szerepet játszik az egyéneknek és szerveződéseknek e történeti fejlődés döntő állomásaihoz (nemzeti történelem), illetve szellemi, valamint tárgyiasult emlékeihez (kulturális örökség) való viszonya. A közös történelem, a közös hagyományok, a közös örökség, valamint az ezek továbbadásáért és a társadalom többi tagjáért, továbbá a jövő nemzedékekért érzett felelősség összetartó erőt képvisel, és alkalmakat teremt az együttműködésre, a nemzeti összetartozás érzésének megélésére, az azonosságtudat erősítésére, továbbá jelentős szerepet tölt be a tudás megalapozásában, fejlesztésében, valamint a felzárkóztatásban is.

A társadalmi erőforrások önmagukban is a jó élet feltételei, de nélkülözhetetlenek ahhoz is, hogy helyes döntések szülessenek a többi erőforrásfajta hasznosításáról. Az emberek gondolkodásmódja, értékei, attitűdjei és kulcskompetenciái nagyban elősegíthetik vagy akadályozhatják a fenntartható fejlődési pálya megtalálását. Így **a takarékoság, a hosszú távra tervezés, az ésszerű kockázatvállalás, a fejlesztő- és újító-képesség értékei a fenntarthatóság alapvető erőforrásai közé tartoznak.** A humán, természeti és gazdasági tőke fenntartása és bővítése gyakorlatilag mindig emberek együttműködését feltételezi. Mivel együttműködés nincs bizalom nélkül, **a bizalmat támogató attitűdök, normák és intézmények nélkül szintén nincs fenntarthatóság.**

A nemzet tagjainak, az egyéneknek a politikai erénye a bölcsességen alapuló politikai intézmények mellett a demokrácia végső garanciája, amely a közösség politikai kultúráján alapul. A politikai kultúra pedig a tág értelemben vett európai kulturális hagyomány, az antik-keresztény-felvilágosult humanizmus örökségéből fakad. Döntéseink rövid és hosszú távú hatásai közötti feszültség enyhítése, ellentmondásainak feloldása, a nemzeti erőforrások megőrzése és gyarapítása érdekében a folyó fogyasztásról való valamilyen arányú lemondás és a jövő érdekében tett befektetések értelmét ebben a kulturális közegben, szűkebben pedig a – határon túli nemzetrészeket is magába foglaló – magyar nemzet, mint politikai közösség keretében kell megtalálnunk.

Az erőforrások fenntartásának követelménye és lehetőségei különböznek a szerint, hogy az emberi társadalom szempontjából külsők (azaz kezdeti készletük az emberi cselekvésektől függetlenül meghatározottak) vagy belsők (azaz az emberiség képes azokat gyarapítani). Külsők a természeti erőforrások: a társadalom és a gazdaság a Föld geokémiai és ökológiai rendszerén belül működik, fizikailag annak részrendszere. **A**

természeti erőforrások kapcsán ezért az eleve adott korlátok tiszteletben tartása az elsődleges feladat. Ezzel szemben az emberi, a társadalmi és gazdasági erőforrásaink gyarapíthatóak, bizonyos korlátok között az elvesztett, felélt tőke helyreállítható. Az erőforrások fenntartása kapcsán ebből a rendszerszintű összefüggésből kell kiindulni. Mindez nem jelenti ugyanakkor, hogy a természeti erőforrások – emberi szempontból vett – értékének növelésére nem kell törekedni, például a védett fajok élőhelyeinek javítása, a természet pihenési, feltöltődési célú hasznosítása vagy korábban elérhetetlen ásványkincsek kitermelését lehetővé tevő technológiai fejlesztések révén.

Emellett fontos azt is figyelembe venni, hogy az országunkon belüli fenntarthatóságnak vannak olyan vonatkozásai, amelyeket magunk szuverén módon befolyásolhatunk, de vannak olyanok is, amelyekre csak kis ráhatásunk lehet. Az előbbiekhöz tartozik például az egészségre kiható életmódunk, az oktatási-nevelési rendszerünk, vagy az ország területéről bányászható földgáz mennyiségének alakulása, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, az utóbbiak közé sorolható viszont többek között az éghajlat változása, a Föld népességének alakulása, s az ebből fakadó vándorlási folyamatok, továbbá az itthon nem előforduló ásványkincsek kimerítésének sebessége. **A Keretstratégia alapvetően az országunkon belüli fenntarthatóság kérdéskörével foglalkozik, a megfogalmazott fenntarthatósági célok ugyanakkor kijelölik azokat a prioritásokat is, amelyeket Magyarországnak a nemzetközi együttműködések keretében követnie érdemes.**

A fenntarthatóság kritériumának érvényesítése azt jelenti, hogy a fejlődést a jövőben nem lehet a természeti erőforrások korlátlan felhasználására (például a véges fosszilis energiahordozók egyre fokozódó kitermelésére vagy a talajok megújuló-képességén túlmenő élelmiszertermelésre) vagy az eladósodásra alapozni, hanem meg kell találni a társadalmi jólét létrehozásának más, újszerű útjait.

A fentieket összefoglalva:

A fenntartható fejlődés az ember boldog és értelmes életvitelének előmozdítását és a közjó kiteljesítését célozza úgy, hogy az emberi tevékenységek a Föld környezeti eltartó-képessége szabta határokon belül maradnak, és a gyarapítható, fejleszthető emberi, társadalmi és gazdasági erőforrások terén gondoskodunk ezek megfelelő mennyiségi és minőségi állapotának fenntartásáról, bővítéséről, illetve javításáról.

A jövő nemzedékekért viselt felelősségünk értelmében **a fenti négy nemzeti erőforrás megfelelő szintű fenntartását, megőrzését és gyarapítását folyamatosan biztosítanunk kell.** Eszerint a fenntarthatósági politika az utódaink erőforrásait bővítő, az ilyen beruházásokat ösztönző, valamint az erőforrásokat felélő döntéseket visszaszorító politikai cselekvések együttese.

3.3. A fenntartható fejlődés útja: az egyéni és a közösségi felelősség egyensúlya

A nemzet erőforrásainak fenntartása és bővítése nap mint nap számtalan egyéni, családi, vállalati, kisközösségi és különböző szintű kormányzati döntés eredményeként valósulhat meg. A tervezettség kudarca világosan megmutatta az erőforrás-felhasználási döntések központosításának korlátait. Az ésszerűség és a jó, értelmes emberi élethez szükséges szabadság egyaránt azt követeli meg, hogy – az esetlegesen rossz, téves egyéni döntéseket felülíró központosított döntéshozatal helyett – **olyan társadalom létrejöttét tűzzük ki célul, amely elismeri és ösztönzi az erőforrások fenntartását, bővítését biztosító egyéni és közösségi döntéseket.**

A fenntarthatóságot támogató társadalmi rend két alapeleme: az értékrend és az intézményi rend. Egyrészt az erőforrásokról döntést hozó személyeknek megfelelő értékeket, személyes célokat, motivációkat kell követniük. Másrészt a társadalmi szabályrendszernek a döntéshozókat megfelelő módon korlátoznia, illetve ösztönöznie kell. Úgy is fogalmazhatunk, hogy a társadalmi tőke bizonyos elemeinek kulcsszerepük van a fenntarthatóság megvalósíthatóságában.

Az intézményi rend kulcskérdése, hogy milyen döntéseket s velük együtt milyen felelősséget utaljunk az egyének, a családok, a vállalkozások, civil kezdeményezések és különböző szintű kormányzatok hatáskörébe. **Csak az egyéni, családi, vállalkozói, civil és kormányzati felelősség megfelelő egyensúlya biztosíthatja az erőforrások fenntartását, bővülését.** A fenntarthatatlanság kétféle zavarból adódhat: (1) az egyes döntéshozói szinteken nem gyakorolják a felelősséget (értékrendi probléma), (2) a felelőségek nem megfelelően vannak elosztva a döntéshozói szintek között (intézményi probléma).

A felelősség felvállalása egyszerre jelenti a hosszú távra tervezést az ezzel járó takarékoskodással, jelenbeli áldozathozattal, és azt, hogy a döntéshozó él a lehetőségeivel: bátran, innovatívan és a jövőben bízva. Az ilyen viselkedést kell támogatnia az értékrendnek és az intézményrendszernek. A politika és a kormányzat természetesen elsősorban az intézményeken keresztül érhet el kedvező változást, az állampolgárok „erényessé tétele” nem lehet közvetlen feladata. A kormányzati programok csak akkor érhetnek célt, ha támogatja őket a társadalom értékrendje, és az utóbbi alakításában az állampolgárok és magánkezdeményezéseik mellett a politikai képviselőknek és állami tisztviselőknek is fontos szerepük van. Másfelől, az intézményrendszer alakítása sem csak a kormányzat feladata, hanem a magánvállalkozásoké, civil kezdeményezéseké, kisebb-nagyobb közösségeké is.

A fenntarthatóságot biztosító felelősségi és döntési rendszernek a szubszidiaritás elvén kell alapulnia. Ez az elv azt mondja ki, hogy a felelősséget és a döntési lehetőséget akkor indokolt az egyes személyektől távolabb, magasabb intézményi szintre telepíteni, ha az alacsonyabb szint nem képes ellátni a feladatait. Más szóval a bizonyítás terhe azon van, aki a felelősséget és döntési jogosultságot nagyobb csoportok, illetve központosítottabb döntéshozatali formák felé akarja ruházni. Alulról haladva négy döntési, és egyben felelősségi szintet érdemes elkülöníteni:

- i. **Egyéni döntések.** Minden sikeres társadalom sarokköve a személyes boldogulásért vállalt elsődleges felelősség. A közösségnek lehetővé kell tenni, el kell várnia és támogatnia kell, hogy mindenki – adottságaival összhangban – maga gazdálkodjon azokkal az erőforrásokkal, amelyek élete során a boldoguláshoz szükségesek. Ehhez a legfontosabb közösségi keret a magántulajdon és a személyiségi jogok rendszere. Azokat az erőforrásokat, amelyek oszthatók és egyes egységeik felhasználása nagyrészt függetlenül történik (magánjavak), érdemes egyének tulajdonába adni. A fenntarthatóság szempontjából az első hozadék, hogy az egyén így erősen érdekeltté válik abban, hogy az erőforrásait a saját hosszú távú boldogulása (a saját jövője) érdekében használja fel. A második hozadék, hogy érdekében áll az erőforrásokat mások számára is megőrizni, ha azt eladhatja vagy örökül hagyhatja. De van egy harmadik hozadék is: a magán-erőforrások hasznosítása általában együttműködés keretében valósul meg, amelynek hasznából az érintettek részesülnek. Így, ha a szabad, önkéntes együttműködés keretei adottak, a tulajdonosok nem csak a maguk, hanem mások javára is gazdálkodnak.
- ii. **Családi döntések.** A személyes boldoguláshoz fontos együttműködési forma a család, ez önmagában is indokolja a támogatását. De ezen túl, az erőforrások generációk közötti átadása szempontjából is fontos – e téren messze a legfontosabb döntési mechanizmus az, hogy a közösség a család keretébe utalja ezt a feladatot. A család döntő szerepe a fenntarthatóság szempontjából aligha vitatható.
- iii. **Nem kormányzati (köztes) intézmények döntései.** Az egyének és családok személyes erőforrásaikat nagyrészt másokkal együttműködve hasznosíthatják. Vannak továbbá olyan közösen használt (nem vagy csak korlátozottan osztható) erőforrások, ahol az egyéni és családi döntési szint az externális hatások miatt nem megfelelő. Mindkét fajta együttműködés fontos keretei az olyan „köztes” intézmények, mint az önszerveződő kisközösségek, civil szervezetek, egyházak és üzleti vállalkozások.
- iv. **Kormányzati döntések.** A kormányzat nélkülözhetetlen szerepet játszik – mindenekelőtt a jogrend fenntartásán keresztül – az egyes személyek, a családok és a köztes intézmények működési kereteinek kijelölésében, a társadalmon belül az erőforrások fenntartását és bővítését célzó együttműködés elősegítésében. Emellett, ha a decentralizált együttműködés akadályokba ütközik, a közvetlen kormányzati részvétel elősegítheti az együttműködést – támogatva, de nem kiváltva az egyéni, családi, illetve köztes intézményi felelősségvállalást. (Erre példa a nyugdíj- és egészségbiztosítási piacok kudarcaira válaszoló kormányzati szerepvállalás.) A kormányzatnak további kiemelten fontos funkciója azoknak a közösen használt erőforrásoknak a fenntartása, amelyek jellemzően sok embert, gyakran az egész nemzetet érintik. Ide tartoznak a nyelv, a kulturális örökség; bizonyos természeti javak; de számos alapvetően magánhasznat hozó erőforrás bizonyos aspektusai is (pl. egészségügy, közoktatás, mint a társadalmi összetartozás (kohézió) és gazdasági növekedés motorja).

Mivel érdekellentét áll fenn a demokratikus politikai döntéshozatali rendszerek túlnyomóan rövid távon optimalizáló gyakorlata és a nemzet hosszú távú erőforrás-felhalmozó és –megőrző érdekei között, **szükség van olyan intézmények** (alkotmányos rendelkezések, automatikus szabályok, kormánytól független korlátozott jogkörű szervezetek) **ésszerű hálózatára, amelyek képesek jelezni a döntéshozók számára a nemzeti erőforrások megfelelő megőrzéséhez elengedhetetlen feltételeket, s bizonyos esetekben a szükséges erőforrás-védelmi intézkedéseket ki tudják kényszeríteni.**

Hangsúlyozzuk azt is, hogy a fenntartható fejlődés biztosítása nem csak ilyen, a kormánytól valamennyire független mechanizmusok és intézmények feladata. Értelmetlen munkamegosztás lenne, ha a választók közvetlen felhatalmazása alapján tevékenykedő kormányzat csak a jelen gondjaival törődne, míg a tőle független ellenőrző mechanizmusok és intézmények kizárólagosan biztosítanák a fenntarthatóságot. A fenntarthatóság felé való átmenet célja olyan politikai kultúra kialakítása, melyben a választók által a képviselőknek adott mandátum valamilyen mértékben eleve tartalmazza a nemzeti erőforrások gondozásának igényét, a közpolitikai döntések pedig releváns módon mindig magukba foglalják a hosszú távú hatások elemzését és mérlegelését is.

A feladatok teljes szétdarabolása, specializálása azért is helytelen lenne, mert bár feladata szerint ez a Keretstratégia hangsúlyosan a jövő felé történő beruházások, felhalmozások és az erőforrás-védelem vizsgálatát állítja előtérbe, de nyilván ugyanilyen fontos a jelenben élők jólétének megteremtése is. Amilyen hiba a jövővel való nemtörődömség okozta erőforrás-felélés, ugyanígy nem igazolható a jövő érdekeinek abszolutizálása és az abból fakadó önsanyargatás. Szükség van tehát arra, hogy a politikai közösség a jelen és jövő érdekei között – a múlt tapasztalatainak fényében – gondosan mérlegeljen, s ennek alapján döntsön tényleges cselekvéseiről.

Végül, a fenntarthatóságot biztosító felelősségi rendszert a politikai közösség tagjainak igazságosnak kell tartaniuk. Ennek egyik fontos feltétele, hogy a társadalom mind szélesebb körei váljanak az egyéni és családi felelősségvállalásra (saját erőforrásaik kiaknázására és bővítésére) képessé. Másik feltétele a közteherviselés, vagyis hogy a közös erőforrások fenntartásához mindenki méltányos arányban járuljon hozzá.

3.4. A fenntartható társadalom víziója: a jövő Magyarországa

Az a nemzet lehet hosszú távon is folyamatosan sikeres, azaz lehet képes állandósítani a jó élet megélésének magas szintű feltételeit és lehetőségeit, amelyeknek értékeiben, mindennapi cselekvéseiben, politikai kultúrájában és intézményeiben megjelenik a hosszú távú hatások mérlegelésének szándéka és képessége, s ennek a mérlegelésnek a nyomán bölcs, kiegyensúlyozott döntéseket hoz.

A fenntarthatóság felé való átmenet végén egy olyan harmonikus, **értékkövető és értékőrző magyar társadalom** sejlik fel, melyben a boldogulás alapja – az anyagi értékek mellett – az értékteremtő munka, az egészség, a tudás, az erkölcs (mely többek között

hiten, bizalmon és tiszteleten alapul), valamint a családi, közösségi és a nemzeti összetartozás, továbbá a globális felelősségvállalás.

A fenntartható társadalom tagjai számára fontosak a **mértékletesség** és a **takarékosság** értékei. A nemzet tagjai között **kölcsönös és erős bizalom** áll fenn. A fenntartható társadalom értékalapú gondolkodása és cselekvése a megértés, az együttérzés, a szeretet, kölcsönös nagylelkűség erkölcsére épít. A siker kulcsa a kitartó **munka**, a találmányosság, a fejlesztésre való készség és a saját és mások hasznára való **értékteremtés**, nem pedig a más által megteremtett, fenntartott javak megszerzése, mások erőfeszítéseinek önző kihasználása családban, közösségben, üzleti életben vagy a politika felhasználásával. A megtakarítás, a vagyongyarapítás fontosabb a fogyasztásnál, a meglévő élvezete az öncélú szerzésnél.

A társadalom intézményei és a kormányzat döntései támogatják a **személyes felelősségvállalást** és boldogulást, ösztönzik az értékteremtő **együttműködést**. A magántulajdont és a személyiségi jogokat mint az egyéni felelősségvállalás és boldogulás feltételeit tiszteletben tartják. A civil kezdeményezések, a vallási közösségek és az üzleti vállalkozások – jellegüknek megfelelően, egymást kiegészítve és támogatva – a társas együttműködés termékeny kereteiként működnek; a kormányzat elismeri és támogatja szerepvállalásukat. A társadalombiztosítási rendszerek – így a nyugdíjrendszer és az egészségügy – az ésszerű egyéni felelősségvállalásra építenek. A kormányzat felelős költségvetési gazdálkodása és a pénz értékállóságát biztosító monetáris politikája kedvező környezetet teremt ahhoz, hogy az egyének és társulásaik felelős módon hosszú távra tudjanak tervezni, és erőfeszítéseik gyümölcseit élvezni tudják.

A szellemi, lelki, érzelmi, fizikai egészség teljességének megőrzéséhez az egyének a társadalomban, **közösségben történő kiteljesedésére** és elismerésére van szüksége. Éppen ezért olyan életpályát, beleértve a foglalkoztatást és jövedelemszerzést is, kell biztosítani a fenntartható társadalom modelljének, amely ezt a kiteljesedést lehetővé teszi.

A fenntarthatóság szempontjából **pozitív értékek megerősítésében** fontos szerepet kapnak a kulturális tevékenységek, az azonosságtudatot erősítő kulturális örökség védelme és érték alapú fejlesztése, valamint a határainkon túl élő magyarokkal való együttműködés.

Az egyének életmódja és a támogató természeti, szűkebb közösségi és tágabb társadalmi környezet megléte elősegíti az **egészség megőrzését**, az emberek kihasználják a folyamatosan bővülő oktatási lehetőségeket és nyitottak az élethosszig tartó tanulásra. A **tudás** a nemzet valamennyi tagja számára megszerzhető, s biztosítja a személyek számára a boldogulás esélyegyenlőségét, a társadalom számára pedig azt, hogy mindenki tehetsége, szorgalma a közjó javára is válik. A tudományos kutatás és a vállalati innováció megbecsült tevékenységek, amelyek gazdasági fejlődésünk is alapszik.

A társadalom intézményei támogatják az erős és tartós párkapcsolatokat, védik a családot, a gyermekeket boldog párkapcsolatban élő szülők nevelik fel. Olyan gazdasági, vállalatvezetési, illetve felsőoktatás-szervezési kultúra alakul ki, amely támogatja a szülők számára a gyermekvállalás és a munka, valamint gyermekvállalás és a felsőfokú tanulmányok összeegyeztetését. Az állam kiterjedt gyermekjóléti intézmény-hálózattal,

kiszámítható családtámogatási rendszerrel segíti ebben a családokat. A jogrend megerősíti a szülők jogait és kötelességeit a gyermeknevelés terén.

A gazdaság az ökológiai korlátain belül működik. A fenntartható fejlődés a természeti erőforrásokkal való olyan tartós, értékvédő gazdálkodást jelent, amely lehetővé teszi az emberek boldogulását anélkül, hogy a gazdasági fejlődés lerombolná a sokféleséget, a komplexitást és az ökoszisztéma-szolgáltatásokat. Az emberek tisztelik a természetet, természeti értékeinket, a helyi közösségek felismerik a rendelkezésükre álló természeti erőforrásokból adódó lehetőségeiket, termelésüket, energiafelhasználásukat és fogyasztásukat erre alapozva szervezik meg. Sokrétű gazdasági kapcsolatok szövik egybe a várost és vidékét, az egymással szomszédos, majd a távolabbi településeket, ez a belső, erős kapcsolati háló biztos alapját adja Magyarország nemzetközi gazdaságba való bekapcsolódásának.

A lokális ökológiai problémákra, kihívásokra a helyi közösségek és alsóbb szintű kormányzatok adnak választ, míg a központi kormányzat kezeli a nemzeti jelentőségű problémákat. A gazdasági, tudományos és intézményi innovációk hathatósan segítik a megoldások megtalálását.

A fenntartható nemzeti erőforrás-gazdálkodás

- hozzájárul a magyar nemzet hosszú távú versenyképességéhez. A jövő nemzedékeinek érdekeiről minden nemzet gondoskodik. Ha más nemzetek jobban gondoskodnak a saját jövő nemzedékeikről, akkor abban a ma még távolinak látszó időpillanatban gazdaságunk ismét kiszolgáltatottá válhat más országok tőketulajdonosainak, technológia-fejlesztőinek, azaz nemzeti érdekérvényesítő lehetőségeink csökkennek.
- a mai generációk számára jobb életet biztosít. Gazdagabb erőforrásokra alapozva a gazdaságilag mért, valamint a pénzben nem számon tartott szolgáltatások és termékek bővebb kínálata állhat rendelkezésre. Az emberi és társadalmi tőke magasabb szintje a jólét nem anyagi vetületeiben biztosít gazdagságot.
- ellenállóbbá teheti a nemzetet a regionális vagy globális, környezeti vagy gazdasági válságok ellen, és segíthet az ellenük folytatott védekezésben.

Magyarország földrajzi és történelmi adottságai miatt a fenntarthatóság feltételeinek megteremtése nem pusztán országhatáron belüli feladat, igényli az anyaországbeli és a határon túli magyarok együttműködését, továbbá különös jelentősége van a szomszédos országokkal való együttműködésnek is.

3.5. A nemzeti fenntarthatósági politika elemei és a keretstratégia logikája

A nemzeti fenntarthatósági politika az alábbi elemekből tevődik össze:

- (1) Folyamatosan nyomon kell követni, s mennyiségi, minőségi mutatókkal mérni, számszerűsíteni kell a nemzeti erőforrások alakulását: fogyását vagy gyarapodását, romlását vagy javulását.
- (2) Az állandóan fejlődő tudományos ismeretekre figyelemmel az időszakonként felülvizsgált mutatók jelzései alapján értékelni kell az erőforrások helyzetét, felismerve: melyek vannak kritikus állapotban, melyek kritikussá válása várható, illetve, hogy a nemzet jólétéhez mely erőforrások fejlesztése járulhat hozzá hosszú távon a leginkább.
- (3) Azonosítani kell azokat az okokat (hajtóerőket), amelyek az egyes erőforrások romlásához vagy gyarapításához hozzájárulnak. A romlást okozó hajtóerők visszafogását vagy a gyarapító hajtóerők támogatását kell célként kitűzni.
- (4) A célkitűzéseket minden kormányzati, regionális vagy helyi döntés – legyen az hosszabb távú ágazati stratégiák megalkotása, jogszabály-alkotás, a költségvetés tervezése vagy egy településrendezési terv – során érvényre kell juttatni.
- (5) Olyan intézményeket, eljárásokat kell létrehozni és működtetni, melyek biztosítják, hogy a különböző szintű közösségi döntések során a nemzeti erőforrások fenntartható használatával kapcsolatos szempontok, információk a döntéshozók tudomására jutnak, azokat a döntések során figyelembe veszik.

A 2007-ben a kormány által elfogadott első hazai Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia elsősorban a fenntarthatósági elsőbbségi célok kidolgozására fókuszált ágazati szemléletben. Jelen, második Keretstratégia középpontjába a nemzeti erőforrásaink állapotának bemutatása, a jövő generációkat „eladósító” folyamatok azonosítása, valamint az erőforrások megfelelő karbantartását segítő intézményrendszer kialakítása áll.

A nemzeti erőforrások terén mutatkozó, nem fenntartható állapotok javítása a folyamatok, ok-okozati kapcsolatok gyökerének, alapvető hajtóerőinek kezelését igényli. A tüneti kezelés – bár a jelenben könnyebben elviselhető helyzetet teremthet – hosszú távon nem segít, a problémák újratermelődnek.

A Keretstratégia szemléletében **a fenntarthatóság felé való átmenet célja a közjó tartós biztosítása**. A jó élet lehetőségének alapjait jelentő **erőforrásaink hosszabb távú megóvása a rövidtávú érdekekkel egyensúlyba hozó kormányzást, szabályozást és gazdálkodást jelent**. **A fenntarthatósági politika középpontjába** pedig – az eddigi ágazati megközelítés helyett – **az embert és a közösségeket kell helyezni**.

4. A NEMZETKÖZI ÉS EURÓPAI UNIÓS PROGRAMOKBÓL, SZAKPOLITIKAI ÉS JOGI ELŐÍRÁSOKBÓL FAKADÓ FELADATOK

4.1. A fenntartható fejlődés megjelenése a nemzetközi programokban és jogi eszközökben

A fenntartható fejlődés környezeti és társadalmi-gazdasági fejlődési vetületeinek és összefüggéseinek figyelembevételével foglalkozó nemzetközi együttműködés programjának és jogi eszközeinek kiindulópontját, illetve alapját az 1972. évi ENSZ-konferencián elfogadott, majd az 1992. évi és a 2002. évi ENSZ-konferenciákon megújított és kibővített dokumentumok jelentik. Ezek egyrészt a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos nemzetközi együttműködés – minden országra is mérvadónak tekintett – alapelveit rögzítik, másrészt tételesen meghatározzák a főbb cselekvési irányokat, teendőket.

A fenntartható fejlődés nemzetközileg meghatározott konkrétabb környezeti követelményeit különböző környezetpolitikai programok és szerződések tartalmazzák. Az ENSZ Környezeti Programjának égisze alatt elfogadott globális feladattervek mellett hazánk számára különös jelentőségű a pán-európai „Környezetet Európának” elnevezésű együttműködési program is. A sokoldalú nemzetközi szerződésekben egyfelől – a fenntartható fejlődés elvének érvényesülését is szem előtt tartva – a szerződő felek közös érdekelttségébe tartozó természeti értékek, környezeti erőforrások (állat- és növényfajok, határzónák stb.) kapcsán e felek közös akarattal biztosítják azok megőrzését, illetve fenntartható használatát. Másfelől nemzetközi szerződések szabályozzák az országhatárokon áttérjedő, illetve globális hatásokkal járó környezetet károsító emberi tevékenységeket (ózonkárosító anyagok, üvegházhatású gázok, a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyezőanyagok stb. kibocsátásának szabályozása, ipari balesetek káros hatásainak megelőzése, mérséklése stb.). Magyarország számos ilyen – kötelezettségeket is tartalmazó – globális, pán-európai vagy regionális nemzetközi megállapodás részese.

A fenntartható fejlődés tág értelemben vett szociális ügyeivel (pl. a szegénység leküzdésével, az egészségvédelemmel), emberi jogi, gazdasági és kereskedelmi problémáival is számtalan olyan – egyes esetekben konkrét célokat és feladatokat is meghatározó – nemzetközi program foglalkozik, amelyet hazánk is elfogadott. E programok mellett bizonyos gazdasági ágazatokra vonatkozó fontos nemzetközi szerződések rendelkezéseit is számításba kell venni (energiagazdálkodás, veszélyes anyagok nemzetközi szállítása stb.)

4.2. *A fenntartható fejlődéssel kapcsolatos Európai Unió követelmények*

Az Európai Unióban a közösség, illetve a tagállamok fenntartható fejlődés melletti elkötelezettségét részben különböző szintű jogi eszközök, részben átfogó és ágazati stratégiák, szakpolitikai programok jelenítik meg. A Lisszaboni Szerződés – illetve az általa módosított, az Európai Unióról szóló alapszerződés – szerint a fenntartható fejlődés az Európai Unió alapvető célkitűzése, beleértve ennek globális, illetve nemzetközi vetületeit is. A Szerződés értelmében: „Az Unió Európa fenntartható fejlődéséért munkálkodik, amely olyan kiegyensúlyozott gazdasági növekedésen, árstabilitáson és magas versenyképességű, teljes foglalkoztatottságot és társadalmi haladást célul kitűző szociális piacgazdaságon alapul, amely a környezet minőségének magas fokú védelmével és javításával párosul. Az Unió elősegíti a tudományos és műszaki haladást. Az Unió küzd a társadalmi kirekesztés és megkülönböztetés ellen, és előmozdítja a társadalmi igazságosságot és védelmet, a nők és férfiak közötti egyenlőséget, a nemzedékek közötti szolidaritást és a gyermekek jogainak védelmét. Előmozdítja a gazdasági, a társadalmi és a területi kohéziót, valamint a tagállamok közötti szolidaritást. Az Unió tiszteletben tartja saját kulturális és nyelvi sokféleségét, továbbá biztosítja Európa kulturális örökségének megőrzését és további gyarapítását. (...) A világ többi részéhez fűződő kapcsolataiban az Unió védelmezi és érvényre juttatja értékeit és érdekeit, és hozzájárul polgárainak védelméhez. Hozzájárul a békéhez, a biztonságához, a Föld fenntartható fejlődéséhez, a népek közötti szolidaritáshoz és kölcsönös tisztelethez, a szabad és tisztességes kereskedelemhez, a szegénység felszámolásához és az emberi jogok, különösen pedig a gyermekek jogainak védelméhez...”

Minden tagállamra érvényesen, minden uniós polgár alapvető jogaira, szabadságaira vonatkozóan pedig a Lisszaboni Szerződéssel együtt hatályba lépett Alapjogi Charta tartalmaz részletes rendelkezéseket, amelyek – többek között a szociális jogokkal, a környezetvédelemmel, a jövő nemzedékek iránt viselt felelősséggel összefüggésben – meghatározó jelentőségűek a fenntartható fejlődés elvei, koncepciója szempontjából.

Az elvek kibontását és a tagállamoktól is elvárt főbb teendők megfogalmazását az EU 2001-ben elfogadott, majd 2006-ban megújított és kibővített Fenntartható Fejlődési Stratégiája tartalmazza. E közösségi stratégia egymással összefüggő szociális, környezeti, gazdasági célkitűzései, a legkritikusabbnak tekintett problémák kapcsán megfogalmazott operatív céljai és feladat meghatározásai irányadóak a tagállamok fenntartható fejlődési stratégiai tervezésére és a végrehajtásra vonatkozóan is. A stratégia általános elvárásként fogalmazza meg, hogy „a fenntartható fejlődést minden szinten a politika alakításának szerves részévé kell tenni”.

A különböző szakterületi stratégiai és intézkedési programok, valamint az azokhoz kapcsolódó közösségi jogi eszközök – ha a fenntartható fejlődés célkitűzése, koncepciója, elvei szempontjából eltérő minőségben és mértékben is – számos konkrét célt, feladatot és eszközt határoznak meg. A környezeti intézkedési keretprogramon, az egyes környezeti problémákkal foglalkozó stratégiai dokumentumokon (például a biológiai sokféleséggel, az

éghajlatváltozással kapcsolatos programok) túlmenően, a szociális, fejlesztési, gazdasági-ágazati, kutatási programok egész sora tartalmaz a fenntartható fejlődés szempontjából lényeges célokat és ró feladatokat a tagállamokra. Ezek között említhetők a közös energiagazdálkodási, mezőgazdasági, támogatáspolitikai, kutatásfejlesztési stratégiai követelményeket megfogalmazó dokumentumok. E célok és feladatok jelentős részét – a tagállamoktól számon kérhető formában – jogi eszközök sokasága rögzíti. Ez utóbbiak adják a szabályozási alapot ahhoz, hogy a fenntarthatóság, illetve annak egyes követelményei a joggyakorlatban, az EU bíróságok ítélezési gyakorlatában is megjelenjenek.

5. NEMZETI ERŐFORRÁSAINK HELYZETE

Hazánkban mind a négy nemzeti erőforrásunk területén kedvezőtlen folyamatok a meghatározók.

Emberi erőforrások Magyarország népessége veszélyes ütemben fogy. A gazdasági fejlődéshez, a fenntartható módon működő gazdaság kialakításához szükséges innovációk kifejlesztését megalapozó tudás gyarapításában lemaradóban vagyunk az ezen a téren előjáró országokhoz képest. A magyar emberek egészségi állapota is rosszabb, mint ami gazdasági fejlettségi szintünkön elvárható lenne, s rosszabb, mint a szomszédos országokban. Hazánkban jelentősek e területeken is a regionális egyenlőtlenségek, s a tudás gyarapításának vagy az egészség megőrzésének jelentős akadálya a szegénység, a társadalmi kirekesztettség.

Társadalmi erőforrások A magyar társadalomban a fenntartható fejlődés szempontjából meglehetősen ellentmondásos, pozitív és negatív elemeket egyaránt magában foglaló kulturális környezet alakult ki. Tiszteljük a munkát, a teljesítményt, valamint a természetet, fontosnak tartjuk a takarékoságot, a személyes felelősségvállalást és a normakövetést. Negatívum a hedonista szemléletmód, a kockázatvállalás elutasítása, és e helyett az államra való túlzott hagyatkozás. A társadalmi együttműködés területén, nemzetközi összehasonlításban alacsony mind az emberekbe, mint az intézményekbe vetett bizalom, ugyanakkor magas a családba és a szűkebb személyes környezetbe vetett „partikuláris” bizalom.

Természeti erőforrások A nemzetközi folyamatokkal megegyezően hazánkban is egyre kisebb területre szorul vissza a természetes környezet. Magyarország területe természetes ökoszisztéma-szolgáltatásainak mintegy 90%-át már elvesztettük, s a természetes területek felszámolása, beépítése továbbra is nagy ütemben folytatódik. A termőföld Magyarország kiemelkedően fontos erőforrása, termékenységét azonban degradációs folyamatok (talajszerkezetromlás, szikesedés, erózió, szervesanyag-tartalom csökkenése, stb.) veszélyeztetik. Számos levegő- és vízszennyezési problémával küzdünk, s számolnunk kell az éghajlatváltozásból eredő kedvezőtlen következményekkel is.

Gazdasági erőforrások A magyar vállalkozói kultúra számos eleme támogatja a vállalkozói tevékenységet, s mára formát öltött a vállalkozói gazdaságot átszövő bizalomerősítő személyes kapcsolatok rendszere is. Magas ugyanakkor a magyar gazdaság nemzetközi kitettsége, a külföldi tőkéktől és nyersanyagoktól való függése, amihez jelentős, a külföld felé való eladósodottság társul. A fenntartható gazdasági fejlődést veszélyeztetik a szabályozás egyenetlenségei is. A közösségi infrastruktúra helyenként rendkívül lepusztult állapotban van, s nemzetközi összehasonlításban alacsony a vállalkozások K+F és innovációs tevékenysége, továbbá a foglalkoztatottság szintje. A közkiadások legnagyobb tételét jelentő jóléti rendszer (az életpálya-finanszírozás intézménye) is fenntarthatatlan, jelentős rejtett (implicit) adósságot hárít a jövő nemzedékekre.

6. A FENNTARTHATÓSÁG FELÉ VALÓ ÁTMENET CÉLJAI ÉS INTÉZKEDÉSEI

A nemzet fenntarthatósági politikájának **átfogó célja** a folytonosan változó társadalmi-humán-gazdasági-természeti külső környezethez való **alkalmazkodóképesség feltételeinek biztosítása**, az ahhoz szükséges **kulturális adaptáció minőségi javítása**.

A négy alapvető nemzeti erőforrás területén **a célok rendszere** a következő.

Emberi erőforrások Cél a népességében stabil, egészséges, a kor kihívásainak megfelelő készségekkel és tudással rendelkező emberek alkotta, a kirekesztettséget fokozatosan csökkentő társadalom.

Demográfia Közép távon kívánatos és elérhető a születések számának növelése, a halandóság csökkentése, ezek eredményeképpen a népességfogyás lelassítása, hosszú távon a népességszám stabilizálása [C1.3]¹. Mivel a társadalom öregedése [A1.1] nem elkerülhető, fontos az idős emberek egészségének megőrzése [C1.11-12], a társadalmi együttműködésben való szerepük lehetőségének biztosítása [C1.5]. A súlyos problémát jelentő elvándorlás lefékezéséhez szükség van a kritikus mértékben érintett szakmákban versenyképes munkabérek biztosítására [C1.2]. Meg kell kezdeni egy bevándorlási politika kialakítását [C1.4].

Egészség A halandóság csökkentésében a közép-európai régiós átlaghoz való felzárkózás a cél [C1.13], ezzel együtt a betegségteher túlnyomó részét adó, jelentős mértékben az életmódtól függő krónikus nem fertőző megbetegedések számának csökkentése [C1.12], az egészségkockázatos magatartási formák [C1.11] arányának, valamint a környezeti kockázati tényezők [C3.6] mérséklése.

¹ A kódszámok – itt és a továbbiakban is – a Függelékben található 1. sz. táblázattal való kapcsolatot teremtik meg.

Tudás Olyan oktatás-nevelés-képzés (és kulturális intézményrendszer) kialakítása a cél, amely egyfelől fejleszti az értékeket, erkölcsi normákat, a társadalmi minőséget, az érzelmeket, a közösségekhez való kötődést, rendszerszemléleti képességet ad, másfelől biztosítja a munkavégzéshez szükséges tudás, készségek és kompetenciák elsajátítását, a társadalmi tanulás új formáinak létrejöttét, kialakítja az életen át tartó tanulásra való igényt [C1.6]. Az intézményrendszer törekszik az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése érdekében. Fontos a fenntarthatóságot szolgáló hétköznapi életstratégiákkal kapcsolatos (pl. egyszerű mezőgazdasági, kertművelési és háztartási) ismeretek átadása is [C1.10]. A minőségi oktatást szolgálja az oktatásban töltött idő növelése [C1.7] és az oktatási rendszer szelektivitásának csökkentése [C1.8]. Cél továbbá, hogy a gazdasági-társadalmi fejlődés fő forrásává a tudás [C1.9] és az innováció váljon [C4.5], s hogy növekedjen a foglalkoztatható emberek száma [C4.6].

Társadalmi kohézió - Leszakadó csoportok integrációja A szegénység vagy az etnikai alapú társadalmi kirekesztettség az egyik legsúlyosabb akadálya a szolidáris [C1.14], tudásalapú [C1.9], egészséges [C1.11-13] társadalom megteremtésének [C2.1].

Társadalmi erőforrások Cél a fenntarthatóságot támogató kultúra kialakítása, a fenntartható társadalom szempontjából pozitív értékek, erkölcsi normák és attitűdök erősítése [C2.2]. Mivel minden társadalom környezete folyamatosan változik, e változáshoz saját önazonosságunk megtartása mellett alkalmazkodnunk kell. Ebből fakadóan karban kell tartanunk azon ismereteinket, amelyek a közösség összetartozását és fennmaradását szolgálják.

A bizalom infrastruktúrájának erősítése Elkerülhetetlen a korrupció és a gazdasági járadékvadászat elleni fellépés, a normák betartásának biztosítása, a társadalmi-gazdasági kapcsolatok befolyásoló állami szabályzórendszer stabilitásának megteremtése, a kormányzás kiszámíthatóságának erősítése. [C2.4]

A munka társadalmi körülményei Növelni kell a munkakörülményekkel való elégedettséget és örömezt, a szervezeti kultúra fejlesztésével csökkenteni kell a munkahelyi stresszt [C2.5]. A társadalmi kirekesztettség mérséklését [C2.1] célzó programok segítségével a munkába bevonható polgárok körét bővítjük, a foglalkoztatottságot javítjuk [C4.6].

A családi értékek erősítése Támogatandó a párkapcsolatokhoz, házassághoz kapcsolódó értékek (a nevelésben, továbbá a civil szervezetek és egyházak segítségével) [C1.1 és C2.3].

A múlt örökségének ápolása, kulturális szolgáltatások fejlesztése Kívánatos a társadalmi összetartozás erősítése, a bizalom újratermelése, működőképes közösségi hálózatok fenntartása, a fenntarthatósággal kapcsolatos értékek erősítése, a kulturális hagyományok felélesztése, a kulturális sokszínűség elismerése, szellemi, tárgyi és épített örökség megőrzése, értékeinek kibontakoztatása, fenntartható használata. [C2.6]

Természeti erőforrások A környezeti eltartóképességet mint a gazdálkodás korlátját kell érvényesíteni. [C3.1 és C3.2]

Biodiverzitás, megújuló természeti erőforrások Az Európában egyedülálló fajgazdagság fenntartása, a táj és a természeti értékek megőrzése, az ökoszisztéma-szolgáltatások kimerítésének megakadályozása [C3.5] szükséges. Fontos cél a talaj termőképességének fenntartása [C3.4], a természetes területek beépítési sebességének csökkentése, a fenntartható hozamon² alapuló gazdálkodás a megújuló erőforrásokkal. [C3.5]

Az embert érő környezeti terhelések csökkentése Az emberi egészséget és életminőséget veszélyeztető kibocsátásokat korlátok között kell tartani, azokat megfelelően szabályozni szükséges. [C3.6]

Nem megújuló természeti erőforrások Szükséges az ésszerű, beosztó gazdálkodás az ásványkincsekkel és az energiahordozókkal. [C3.3]

Gazdasági (fizikai) erőforrások Fontos az önrendelkezés megfelelő szintjének fenntartása a gazdaságpolitikai döntésekben. Cél a fizikai tőke szelektív gyarapítása, a közösségi tőkejavak amortizációjának pótlása. Kiemelt feladat a vállalkozói réteg megerősítése, a hazai tőkebefektetések fokozatos növelése, külföldi kivettségünk csökkentése. Fontos a lokalizáció és a nemzetközi gazdasági kapcsolatok kihasználása közötti ésszerű arány megteremtése, a helyi gazdasági kapcsolatok (pl. város és vidéke) erősítése. [C4.1-2]

A vállalkozói tőke és az innováció erősítése, a foglalkoztatás bővítése Cél a vállalkozások fenntartható fejlődéséhez szükséges üzleti környezet fejlesztése [C4.4], a bizalom infrastruktúrájának erősítése [C4.3], az innovációs ráfordítások és a forrásfelhasználás hatékonyságának növelése [C4.5], a környezetterhelést csökkentő technológiák elterjedésének ösztönzése [C3.2-3]

Költségvetési politika Szükséges az államadósság ésszerű szintre csökkentése, a prudens költségvetési gazdálkodás tartósítása. [C4.7]

Életpálya-finanszírozás Kiemelt feladat a korosztályos egyensúly, az erőforrások generációk közötti, jóléti célú (pl. gyermektámogatások és nyugdíj) átcsoportosítása egyensúlyának fokozatos visszaállítása. [C4.8]

A Függelékben szereplő táblázatban összefoglaljuk nemzeti erőforrásaink jelenlegi állapotát, s azt, hogy milyen alapvető folyamatok vezettek ehhez az állapothoz, azok milyen következményekkel járnak a jó élet feltételeire, s mik lehetnek a megfelelő válaszigények. A táblázat tömör, részleteket nem közlő információit azoknak a kulcsterületeknek a felsorolásával is kiegészítjük, amely területeken való beavatkozások nagy eséllyel a fenntarthatatlanként minősíthető folyamatok mérséklődését, megállítását eredményezhetik. A fenntartható nemzeti erőforrás-gazdálkodást természetesen több terület, intézkedés is szolgálhatja, a szűkítést az alábbi okok indokolhatják:

² A biológiai úton megújuló természeti erőforrások adott időszakban megvalósult szaporulata adja a fenntartható hozam nagyságát.

- (1) A magyar nemzet jelenleg igen távol van attól az állapottól, ami kielégítené a fenntarthatóság követelményeit, ezért a fenntartható fejlődési pálya elérése fokozatosan, lépésről-lépésre valósítható meg, **jelen Keretstratégia a fenntarthatóság felé való átmenet első lépcsőjét jelenti.**
- (2) Előbbiekből következően **azokra a fenntarthatóságot szolgáló területekre összpontosítunk, ahol valószínűleg a leghatékonyabban lehet a fenntarthatatlansághoz vezető okokat felszámolni, mérsékelni.**

Az egyes célok eléréséhez az egyén, a kisközösségek (család, egyházi és civil szervezetek), a vállalkozások, a kormányzat és az önkormányzatok, továbbá az Országgyűlés cselekvő együttműködésére van szükség. Az előttünk álló feladatokat részletesen e fejezet további részeiben tekintjük át.

6.1. Családjaink és a polgárok felelőssége

6.1.1. Emberi erőforrások

I. Népeség

T1.1 A párkapcsolatokhoz és a családhoz kötődő értékek továbbadása fontos a magyar népesség fennmaradásának szempontjából, hiszen elsősorban ezek az értékek járulnak hozzá a gyermekvállaláshoz, azaz emberi erőforrásaink bővítéséhez. A családok emellett a társadalom alapvető intézményei, ezért **az értékek következő generációknak való továbbadása** nélkül a társadalom kötőszövetének egy fontos alkotóeleme veszne el.

II. Tudás

T1.11 A polgárok és családok számára ajánlasként fogalmazza meg a stratégia **az életen át tartó tanulás melletti elköteleződést.** A gyorsan változó technológiák korában a munkapiaci státusz megőrzéséhez, illetve növeléséhez elengedhetetlen a tanulásban testet öltő folyamatos alkalmazkodás. A magasan képzettek számának növekedése nemcsak a tanultabb emberek számára jelent előnyöket, hiszen a globalizált világban a rendelkezésre álló munkaerő képzettsége az egyik legfontosabb szempont a magas hozzáadott értékkel bíró befektetések tekintetében. A család jelenti azt a közeget, ahol a tanulás megkezdődik, és a családi környezet az, amelyik nagymértékben meghatározza a tanulásban kapcsolódó attitűdöket is. Éppen ezért a családoknak tovább kell adnia a **tanulással kapcsolatos értékeket**, mint a jó iskolai (közösségi) szereplés, a tudás, a szakértelem vagy a tájékozottság megbecsülése.

III. Egészség

T1.17 Az **egészségtudatos magatartás** társadalmi-gazdasági helyzetfüggő egyéni választás, azonban jelentősen érinti a nemzeti erőforrások fenntarthatóságát is. A romló

egészségi állapot egyfelől csökkenti az emberek jövedelemtermelő képességét, ezáltal pusztítva az emberi tőkét (és így a gazdasági és társadalmi erőforrásokat is csökkentve), másfelől az állami egészségügyi rendszer növekvő kiadásain keresztül a jelen és a jövő többi gazdálkodójának (egyének és szervezetek) terheit is növeli. Az egyének ezért az egészségtudatos magatartással a saját, valamint társadalom többi tagjának jólétére is pozitív hatással lehetnek. Ennek elemeit képezheti például az egészséges táplálkozás, a rendszeres sportolás, vagy a prevenciós programokon és szűréseken való részvétel.

6.1.2. Társadalmi erőforrások

(T1.1 Lásd fentebb)

T2.1 A polgárok elsősorban **egyéni felelősségvállalásukkal** járulhatnak hozzá a társadalmi összetartozás erősítéséhez, valamint Magyarország intézményeinek fenntarthatóságához. A hátrányos helyzetű csoportok segítése (önkéntesség) az újraelosztás növekedése nélkül járul hozzá e csoportok helyzetének javításához, emellett pedig kapcsolatot teremt az eltérő környezetben élő emberek között, erősítve a **társadalmi szolidaritást**. Az egyéb jellegű társadalmi intézményekben (pl. klubok, egyesületek) vállalt **önkéntes tevékenység** növekedése szintén a társadalom tagjai közötti kapcsolatokat, a közösségi összetartozást erősíti, amely közvetett módon hozzájárul a demokratikus döntéshozatalban rejlő értékek szélesebb körű felismeréséhez is. Az ilyen tevékenységek végzése önmagában jó például szolgálhat a szélesebb csoportok számára, azonban a családok keretében lehetőség nyílik ezeknek az értékeknek a nemzedékek közötti továbbadására is.

T2.2 A társadalmi összetartozást erősítheti a munkából és vagyonból származó jövedelem jelentőségének erősítése időskorban (amennyiben ezt az egészségi állapot lehetővé teszi). Az **idős emberek társadalmi integrációját** számottevően növelheti, ha továbbra is aktívan részt vesznek az erőforrások újratermelésében és megőrzésében, hiszen ezáltal gyakoribb kapcsolatteremtésre, együttműködésre nyílik lehetőségük a társadalom más tagjaival. A nyugdíj mellett saját erőforrásokra is történő támaszkodás az idősebb generációk iránti tisztelet és a különböző generációk közötti szolidaritás erősítésével is növelheti az **egyes korosztályok közötti kohéziót**.

T2.3 A jogkövető magatartás nem csupán a társadalom többi tagja számára káros tevékenységek elkerülését jelenti: **a konszenzuson alapuló jogintézmények tiszteletben tartása** nélkülözhetetlen eleme a társadalmi összetartozásnak is, hiszen ezek jelentik azokat a közös alapokat és szabályokat, amelyek mentén az egyének és csoportok közötti interakciók kiszámíthatóan működhetnek és megerősödhetnek. Amennyiben a jogsértések számának csökkenésével a polgároknak javul a társadalomról és a többi egyénről alkotott kép, az a bizalmi infrastruktúra megerősödéséhez vezet.

6.1.3. Természeti erőforrások

T3.1 Noha a természeti erőforrások megőrzése terén a piaci kudarcok jelenléte miatt kiemelt hangsúlyt kap a közösségi szintű (állami) cselekvés, a környezeti ártalmak csökkentésében a polgárok hozzájárulása is alapvető fontosságú. A társadalom tagjainak széles köre által vállalt **egyéni felelősség a környezeti károk csökkentésére és a szűkös erőforrások önkorlátozó felhasználására** magasabb hatékonysággal bír, mint a közösségi döntések eredményeképpen kialakított, azonban végeredményben az állam által kikényszerített intézkedések. Amennyiben tehát az egyének a környezeti fenntarthatóság keretfeltételeinek betartásával törekednek egyéni jólétük növelésére, az csökkenti a közösségi szinten erre áldozandó források mennyiségét. Az ilyen magatartási minták elsajátítására a család keretein belül is lehetőség van.

6.1.4. Gazdasági erőforrások

I. Vállalkozói tőke, innováció, foglalkoztatás

T4.2 A **vállalkozói értékrend** is elsősorban a család keretein belül örökíthető tovább, itt van lehetőség arra, hogy ezeket a vállalkozók átadják a következő nemzedékeknek. Ez által biztosítható a vállalkozói tőke megőrzése és erősítése, valamint az, hogy a jövő (esetleg már nem vállalkozó) polgárai a vállalkozásokra egyre inkább mint a társadalom értékteremtő szereplőire tekintsenek.

II. Makrogazdasági egyensúly

T2.2 A **vagyonból és munkából származó jövedelem jelentőségének növelése időskorban** nemcsak a társadalmi tőkét bővíti (ld. fentebb), hanem hozzájárul a gazdasági fenntarthatósághoz is. Az idős emberek munkából és vagyonból szerzett jövedelme csökkenti az újraelosztásra való igényt, az implicit államadósság termelődését. Ez pozitív hatással van a költségvetés egyensúlyára, a fiatalabb generációk, illetve vállalkozások alacsonyabb terhei pedig a foglalkoztatás és a beruházások élénkülésének irányába hatnak.

T4.1 A takarékos és előretekintő gazdálkodás a magántulajdonhoz kapcsolódó elveknek megfelelően egyéni mérlegelés kérdése. Emellett azonban a **pénzügyi tudatosság** fontos és közvetítendő érték is egyben, hiszen széles körű hiánya a lakosság eladósodásához és általános gazdasági egyensúlytalansághoz, válsághoz is vezethet. Emellett a **meztakarítások** a pénzügyi közvetítőrendszer segítségével a gazdasági fejlődéshez is hozzájárulnak. Éppen ezért a Keretstratégia a családok számára ajánlja az ilyen értékek közvetítését a következő generációk számára, hogy a fenntartható módon fejlődő Magyarország a jövőben kevésbé legyen érzékeny a pénzügyi válságokra.

6.2. *Vállalkozásaink a fenntarthatóságért*

6.2.1. Emberi erőforrások

I. Népeség

T1.2 Vállalkozásaink aktívan hozzájárulhatnak a magyar népesség fenntarthatóságához azzal, ha társadalmi felelősségvállalásukban helyet kap a **családbarát munkahely** ethosza. Amellett, hogy ez az adott munkahelyet vonzóbbá teszi, **segíti a munka melletti gyermekvállalást** is, így erősítve a magyar humántőkét – ami egyben kedvez a jövő vállalkozásainak is.

II. Tudás

T1.12 Az **alkalmazottak képzése** sok esetben elengedhetetlen egy vállalkozás versenyképességének megőrzéséhez, és egyben növeli a Magyarországon rendelkezésre álló emberi erőforrásokat. Az alkalmazottakat szintén ösztönözni kell a képzéseken való részvételre az életen át tartó tanulás fontosságának hangsúlyozásával. Különösen előnyös az egyén és az ország humántőke állománya szempontjából, ha az adott tudás nem vállalat-specifikus, hiszen ezzel megváltozott piaci körülmények között is hasznosítható erőforrásra tesznek szert az egyének.

III. Egészség

T1.18 A **munkakörülmények javításával** a vállalatok hozzájárulhatnak az alkalmazottak egészségi állapotának megőrzéséhez is. Mindez nemcsak az egészségügyileg kockázatos munkakörökben fontos, hiszen ma az egészséget, s így az ország emberi erőforrásait károsító jelentős problémák közé sorolható a munkahelyen elszenvedett stressz. A **munka- és szervezeti kultúra átalakításával** a vállalkozások is hozzájárulhatnak az ország emberi erőforrásainak javulásához, hosszú távú fenntarthatóságához.

IV. Társadalmi kohézió

T1.25 A vállalkozások társadalmi felelősségvállalása ki kell, hogy terjedjen a munkahelyi diszkrimináció minden formájának megszüntetésére és a **hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatásának** lehetővé tételére.

6.2.2. Társadalmi erőforrások

T2.3 Akárcsak az egyének, a **jogkövető magatartással** a vállalkozások is a társadalmi erőforrások növeléséhez járulhatnak hozzá, hiszen ezzel növelik a társadalom irántuk táplált bizalmát, csökkentve a mindennapi piaci folyamatok tranzakciós költségeit is. Az utóbbi azt jelenti, hogy az olyan piaci jelzésekre, mint az ár vagy a hirdetés, nagyobb bizalommal reagál a fogyasztó, így kevesebb energiát fordít például arra, hogy az adott vállalat megbízhatóságának utánajárjon.

T2.4 Mivel a vállalkozások a társadalom kiemelkedő fontosságú szereplői, az irántuk táplált **bizalom javítása** lényeges eleme a bizalmi infrastruktúra erősítésének. Ehhez közvetlenül a vállalkozások a társadalom többi, nem feltétlenül piaci (pl. civil) szereplőjével kialakított kapcsolatokkal, a társadalmi ügyek felkarolásával és támogatásával járulhatnak hozzá.

6.2.3. Természeti erőforrások

T3.2 A vállalkozások a környezeti ártalmak csökkentését segíthetik elő a **környezetvédelmi szervezetek és tevékenységek támogatásával** is. Az utóbbiak lehetnek például környezetvédelmi kampányok, veszélyeztetett területek és fajok védelme, vagy károsodott területek rehabilitációja. E tevékenység hozzájárulhatnak a vállalkozások iránt táplált bizalom növekedéséhez is (ld. T2.4).

T3.3 A vállalkozások mindennapi tevékenységük végzése során elsősorban a környezetbarát technológiák használatára való áttéréssel, végeredményben a **felhasznált természeti inputok és a szennyezések csökkentésével** járulhatnak hozzá a természeti erőforrások megőrzéséhez. Mindez történhet az erőforrás-hatékonyság javításával, a kevésbé szennyező technológiákra való áttéréssel, és a kibocsátás okozta károk minimalizálásával. Az első eset (aktív védelem) a kibocsátott szennyező anyagok, hulladékok mennyiségének csökkentését, az utóbbi (passzív védelem) pedig a tevékenység eredményeként létrejövő káros anyagok, folyamatok utólagos semlegesítését jelenti (ide tartozik a hulladékok megfelelő kezelése is).

6.2.4. Gazdasági erőforrások

I. Vállalkozói tőke, innováció, foglalkoztatás

T4.3 Noha a vállalkozások többnyire már pusztán működésükkel hozzájárulnak az értékteremtéshez és a gazdasági tőke erősítéséhez, önálló felelősségvállalásuk tovább javíthatja a hazai gazdasági erőforrások fenntarthatóságát. A **hazai beszállítók**, illetve elsősorban a **lokális termelési rendszerek előnyben részesítése**, illetve a **helyi, térségi gazdasági kapcsolatok erősítése** hosszabb távon azt eredményezi, hogy megtermelt hozzáadott érték nagyobb hányada gazdagítja a Magyarországon élő embereket.

II. Makrogazdasági egyensúly

T4.9 A járadékvadászat tömören azt jelenti, hogy egy adott társadalmi-gazdasági szereplő az értékteremtés helyett arra áldozza erőforrásait, hogy bizonyos piaci lehetőségekből az állam közreműködésével kizárjon más szereplőket. A **járadékvadászat** esetében így a gazdasági erőforrásokat nem értékteremtő módon használják fel, emellett a verseny korlátozása a fogyasztók számára is hátrányos. A Keretstratégia ezért ajánlasként fogalmazza meg a vállalkozások számára az ilyen jellegű tevékenységek **kerülését**.

6.3. Ajánlások kisközösségeinknek, civil szervezeteinknek és vallási közösségeinknek

6.3.1. Emberi erőforrások

I. Népeség

T1.3 Kisközösségeink, civil szervezeteink, egyházaink és vallási közösségeink nagy része vallja azokat az értékeket, amik a **családok erősítéséhez** kapcsolódnak. A Keretstratégia ajánlja, hogy ezeket az értékeket képviseljék és jelenítsék meg a nyilvánosság előtt, hiszen a széles körű támogatottságú szervezetekkel azonosuló polgároknak megerősödhetnek a párkapcsolatokhoz, a családhoz kapcsolódó pozitív attitűdök.

II. Tudás

T1.13 A tudást előállító intézményrendszer hatékonyságának növelése legfőképp az állam feladata (ld. a következőkben), azonban a különböző non-profit szervezetek számára is ajánlasként fogalmazható meg ezek minőségének és hatékonyságának megőrzése, illetve növelése. Az ilyen intézmények alapvető célja a **tudásban** megnyilvánuló emberi tőke **fejlesztése**.

III. Egészség

T1.19 Bizonyos szervezetek egyéb feladataik mellett, vagy kifejezetten a **lakosság egészségi állapotának javítását** tűzték ki célul, amelynek eszközként például prevenció programok, szűrések szervezése szolgálhat. Tiszteletben tartva a szervezetek eddig megtett erőfeszítéseit, a Keretstratégia az ilyen tevékenységek folytatását javasolja.

T1.20 Az egészségtudatos életmód számtalan módon kapcsolódhat a különböző tevékenységi körrel rendelkező társadalmi szervezetek tevékenységéhez, így egyebek mellett a természetvédelemhez, a sporthoz vagy a szociális ügyekhez (pl. gyermekek, idősek, hátrányos helyzetű csoportok segítése) is. A Keretstratégia ezért ajánlja **az egészségtudatos magatartásminták megjelenítését** a szervezetek alapvető tevékenységének végzése során.

IV. Társadalmi kohézió

T1.26 A civil szervezetek, az egyházak és vallási közösségek egyre erősödő szerepet játszanak a **leszakadó csoportok integrációjában**, amely a fenntarthatóság felé való átmenet egyik kulcsterülete.

6.3.2. Társadalmi erőforrások

T2.5 A **feddhetetlenség kultúrájának megerősítésével, a korrupció elleni fellépéssel** a társadalmi szervezetek hozzájárulhatnak a bizalom infrastruktúrájának megerősítéséhez. Ez a tevékenység sokféle formát ölthet, hiszen a korrupcióellenes kommunikációs kampányok mellett a szervezetek képesek lehetnek a kormányzati szféra civil ellenőrzésére és a lakosság tájékoztatására is.

T2.6 Az egyházak és a civil szervezetek már működésükkel is hozzájárulnak a társadalmi összetartozás, **az emberek és csoportok közötti bizalom erősítéséhez**. A nem kormányzati szervezetek emellett az önállóság és az egyéni felelősségvállalás értékeinek közvetítésével, illetve támogatásával erősíthetik a polgárok önszerveződését, saját érdekeik és az értékek melletti elköteleződését, ezeken keresztül pedig Magyarország intézményeinek hatékonyabb működését.

6.3.3. Természeti erőforrások

T3.4 A környezeti fenntarthatóság olyan cél, ami sokféle szervezet értékrendjében helyet kap. A **természeti erőforrások védelmének** fontosságát így például az egyházak mellett a közösségfejlesztési vagy az agrár nonprofit szervezetek is megjeleníthetik mindennapi tevékenységük során.

T3.5 Sok civil szervezet fő célja a széles értelemben vett természeti erőforrások megőrzése, ezért e szervezetek léte már eleve hozzájárul ezen erőforrások felélésének, minőségromlásának megakadályozásához. A szervezetek ezt a célt sokféle módon támogatják, egyebek mellett **a környezeti fenntarthatóság értékrendjének terjesztésével** (pl. kampányok, mintaprojektek), a kormányzati szereplők számára javaslatok készítésével, vagy a védett fajok kihalásának megakadályozására tett erőfeszítésekkel. A Keretstratégia tiszteletben tartja a szervezetek eddig megtett erőfeszítéseit, ezért ajánlásként ezek folytatását fogalmazza meg.

6.3.4. Gazdasági erőforrások

I. Vállalkozói tőke, foglalkoztatás, innováció

T4.4 A társadalmi szervezetek a vállalkozók iránti bizalom erősítésével Magyarország gazdasági erőforrásainak gyarapításához járulhatnak hozzá. A **vállalkozókkal való nyilvános együttműködés**, a széles körben támogatott ügyek felkarolása segíthet a vállalkozók társadalmi megbecsülésének erősítésében. Az ilyen együttműködések emellett hozzájárulhatnak a civil szervezetek működéséhez szükséges források előteremtéséhez is.

II. Makrogazdasági egyensúly

T4.10 A nonprofit szervezetek a **pénzügyi tudatosság közvetítésével** a makrogazdasági egyensúly kialakításához is hozzájárulhatnak. Amellett, hogy bizonyos szervezetek kifejezetten az ezzel kapcsolatos ismeretek átadására szakosodnak, a pénzügyi tudatosságot egyéb tevékenységeket végző szervezetek is támogathatják, többek közt amelyek az oktatás, nevelés vagy a szociális ellátás területén működnek.

6.4. Az országos és a helyi kormányzás feladatai

A végrehajtást biztosító állami intézményrendszernek a „még éppen szükséges méretű, de hatékony állam” koncepciójára célszerű épülnie. Ugyanakkor mélyreható szerkezeti változásokat kell végigvinni a minisztériumok, a központi és a területi közigazgatás szervei közötti együttműködés terén, mert a jelenlegi ágazati szemléletű tervezési és jogalkotási gyakorlat a fenntarthatóság több szakpolitikára kiterjedő törekvéseit zátonyra futtathatják. A végrehajtási eljárásoknak olyan harmonizált és kikerülhetetlen tervezési és érdekeltségi rendszert kell alkotniuk, amelyek „sodorják magukkal” a megvalósítást a fenntarthatóság felé vezető úton. A következőkben a központi és helyi kormányzás szervezeteinek nemzeti erőforrásaink megőrzésével és gyarapításával kapcsolatos feladataival foglalkozunk.

6.4.1. Emberi erőforrások

I. Népesség

T1.4 Az Európai Unión belül több szakmában olyan jelentősek a munkabér-különbségek, hogy az itthoni boldogulással való elégedetlenség miatt a szakemberek nagy számban hagyják el az országot. A **versenyképes munkabér** biztosítására irányuló kormányzati intézkedések ezért a humántőke és a népesség megőrzését is szolgálják. Ilyen intézkedések közvetlenül kivitelezhetők az elvándorlással sújtott közszolgáltatást nyújtó szakmák béreinek növelésével.

T1.5 Az elvándorlás olyan szakmákra is jellemző, ahol a foglalkoztatottak nem feltétlenül közalkalmazottak. Ezekben az esetekben **járadékkedvezmények** nyújtásával lehet elősegíteni a foglalkoztatottak magasabb nettó bérét, így növelve az ösztönzést az itthon maradásra.

T1.6 A népesség csökkenésének mérséklésére **elsősorban a családokat és a gyerekvállalást támogató intézkedések** kialakítása szolgálhat.

Azáltal, hogy a kormányzat például a **bölcsődék számának növelésével** lehetőséget nyújt a fiatal anyák és apák munkavállalására, hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekvállalás egyfelől kisebb jövedelem-kieséssel járjon a családok számára, másfelől pedig ahhoz, hogy a szülő szakmai tudásában megtestesülő humántőke hasznosuljon.

Fontos eszköz a **stabil és kiszámítható családtámogatási rendszer**, ahol a valamennyi gyermek után járó univerzális családtámogatási formák a szülők feladatainak és szerepének elismerését jelentik. Ezt az intézkedést a korosztályi számlák egyensúlyba hozásával (T4.11 eszköz) összhangban kell meghozni.

T1.7 A **vállalatok emberi erőforrás-szempontú támogatása** szintén jó eszközt jelent a fenntarthatóság felé való átmenet megvalósítására. A vállalaton belüli vagy kiszervezett továbbképzések adókedvezménye illetve támogatása a munkavállalók humántőkájének növekedését eredményezheti. Emellett a vállalkozások társadalmi felelősségvállalásában (CSR) nagyobb hangsúlyt kell kapnia a munka és a család összeegyeztethetőségének, illetve a családi értékek támogatásának. Ehhez a kormányzat egyfelől a fenntarthatósági prioritások és minták meghatározásával, másfelől az ilyen jellegű vállalati programok támogatásával járulhat hozzá.

T1.8 A gyerekvállalást támogatandó szükséges a szülők felelősségének, **tartós elköteleződésének**, valamint jogainak párhuzamos erősítése.

T1.9 A **gyermekeket nevelőket a munkával kapcsolatos jogszabályokban is védeni szükséges**. Ez a népességsökkenés mérséklése irányába hat, hiszen a megfelelő jogszabályi környezet biztosíthatja, hogy az emberek ne kényszerüljenek választásra a gyermekvállalás és a karrier között.

T1.10 A gyerekvállalást ösztönzendő **figyelembe kell venni az egyéni gyermeknevelési erőfeszítéseket** (a felnevelt gyermekek számát és iskolázottságát) a **nyugdíj-megállapítás szabályaiban**. Ezt az intézkedést a korosztályi számlák egyensúlyba hozásával (T4.11 eszköz) összhangban kell meghozni.

II. Tudás

T1.14 A **tudást** előállító, elosztó, felhasználó **intézményrendszer hatékonyságának javítása** szintén a hazai emberi erőforrások felhalmozódását segíti elő. A hazai humántőke növelésének célja olyan oktatás-nevelés-képzés (és kulturális intézményrendszer) kialakítása által érhető el, amely egyfelől fejleszti az értékeket, erkölcsi normákat, érzelmeket, a kötődést a közösségekhez és rendszerszemléleti képességet ad, másfelől biztosítja a munkavégzéshez szükséges tudás, készségek és kompetenciák elsajátítását, a társadalmi tanulás új formáinak létrejöttét, kialakítja az igényt az életen át tartó tanulásra.

Miközben még az oktatásban töltött idő is növelhető, az oktatási minőség javításának fontos eleme a **pedagógus-képzés reformja, a pedagógus-pálya elismertségének javítása**.

Erősíteni kell az iskola **esélykiegyenlítő szerepét**, iskolarendszerünk **erősen szelektáló jellegét oldani kell**. Integráló, egymás elfogadására nevelő, a gyermekek különböző szükségleteire és készségeire reagáló, a családok felé nyitott oktatási rendszer segítheti elő a tudásszerzés hatékonyságának növelését.

T1.15 Szintén a hazai emberi erőforrásokat fejleszti az egyetemeken, kutatóintézetekben, illetve a vállalatokon belül és különböző együttműködésekben végzett **K+F+I tevékenység támogatása**. Az így kialakított új tudás nemcsak a támogatott kutatószemélyzet humántőkéjét növeli, hanem a hazai vállalkozások gazdasági versenyelőnyének növelésével közvetve a többi nemzeti tőke fejlődéséhez is hozzájárul.

T1.16 Az **emberi erőforrások fejlesztése** nemcsak az oktatási, hanem az **egyéb kulturális intézményekben**, pl. közgyűjteményekben, közművelődési intézményekben is lehetséges. Az ilyen intézmények megfelelő finanszírozással olyan programokat indíthatnak, amelyek a lakosság széles köre számára érdekesek. A résztvevők ezáltal egyfelől új tudáshoz juthatnak, megismerik az adott intézmények nyújtotta lehetőségeket, és a társadalmi kapcsolataik is fejlődhetnek. Javítani ajánlott az oktatási-nevelési és a kulturális intézmények együttműködését is a magyar népesség kulcskompetenciáinak fejlesztése érdekében.

III. Egészség

T1.19 Az emberi erőforrások erősítésének céljához járul hozzá a lakosság egészségének növelése, melyhez a kormányzat **népegészségügyi, prevenciós programok és szűrések** indításával, illetve az egészséges életmód népszerűsítését célzó tevékenységek támogatásával is hozzájárulhat.

T1.22 Az egészség megőrzésének leghatékonyabb módja a **megelőzés**, és a különböző szintereken zajló **egészségfejlesztés**. Mindez lehetővé válhat az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek terjesztésével, azonban az oktatásban való részvétel önmagában is hozzájárul az egészségesebb életmódhoz (nemzetközi kutatások szerint globálisan és átlagosan minden az oktatásban eltöltött további egy év 5-10%-kal csökkenti a nők mortalitását). Az egészséget javító szabadidős elfoglaltságok támogatására környezetkímélő gazdasági tevékenységeket lehet kiépíteni.

T1.23 Az **egészségre káros termékekkel kapcsolatos tájékoztatás, tiltás vagy adóztatás** szintén eszközként szolgálhat a lakosság egészségi állapotának javítására, hiszen ezzel csökkenteni lehet az ilyen termékek árversenybeli előnyeit, növelni a hátrányait. Ez nem változtatná meg azt a tényt, hogy a termékek fogyasztása továbbra is egyéni felelősség kérdése, azonban a termékekkel kapcsolatos információs aszimmetria, illetve annak káros hatásainak csökkentéséhez hozzájárulhatnak az említett intézkedések.

T1.24 Az **egészségügyi ellátórendszer modernizációja** a kormányzat kiemelt feladata annak érdekében, hogy hatékonyabban tudja kezelni a demográfiai idősödés miatt folyamatosan változó és növekvő ellátási igényeket. Ezzel hozzájárul az egészségben töltött évek növekedéséhez, ugyanakkor az ellátórendszer fenntarthatóságához. Napjainkra egyértelművé vált, hogy a demográfiai idősödés miatti változó és növekvő egészségügyi ellátási szükségletek és a szűkülő források közötti ellentmondás kizárólag a jövőbeni szükségleteknek megfelelő, azokhoz rugalmasan igazodó, újfajta struktúrájú egészségügyi ellátórendszerek kialakításával oldható fel és csak ily módon biztosítható az ellátórendszer pénzügyi fenntarthatósága.

IV. Társadalmi kohézió

T1.27 A **gyermekszegénység csökkentése** érdekében fontos a lehető legkorábbi életkorban történő beavatkozás, vagyis a 0-3 éves korosztály és szülei számára lehetővé tenni az egészségügyi, gondozási, fejlesztési, szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a szülői kompetenciák erősítését. Ehhez a helyben elérhető szolgáltatások együttműködésének erősítése szükséges. A későbbi életkorban a hátrányos helyzetű gyermekek 3 éves kortól történő óvodáztatása, majd hozzáférésük a minőségi, integrált oktatáshoz a sikeres iskolai karrier megalapozása és a lemorzsolódás csökkentése érdekében elengedhetetlen.

T1.28 A **leszakadó társadalmi csoportok** – különösen a romák – és **térségek kiemelt kezelése, a szegénység csökkentése** a kormányzat által nemcsak az emberi erőforrások fejlesztése, hanem a társadalmi integráció szempontjából is fontos. A leszakadó térségek lakosainak az alapvető infrastruktúra hiányában kevés esélyük van a kitörésre a mélyszegénységből, a munka hiánya pedig a társadalmi élet minden területén (pl. értékrendszer, kultúra) a szegregációt erősíti. A mélyszegénység aláássa a társadalmi igazságosság érvényesülésébe vetett hitet is. Az e térségekbe irányuló, megfelelően tervezett komplex, többek között oktatási és képzési, egészségügyi, gazdaságfejlesztési, valamint lakhatási programok ezért a társadalmi összetartozást is szolgálják.

T1.29 A **társadalmi kirekesztettség mérséklését** és a **munkahelyteremtést** célzó programok indításával (például a közszolgáltatások javításával) lehetőség nyílik a munkába bevonható polgárok körének növelésére. Ez amellett, hogy erősíti a társadalmi kohéziót, hozzájárul a humántőke növeléséhez, illetve az eltartottak számának csökkentéséhez, ezáltal a gazdasági tőkét is erősítve.

6.4.2. Társadalmi erőforrások

T2.6 Noha a magyar társadalom értékrendjére bizonyos mértékig jellemző az önállóság, mégis jelentős az állami szerepvállalás iránti igény. Bizonyos, az egyének, kisközösségek által hatékonyabban ellátható feladatok esetében a fenntarthatóság előmozdítása érdekében indokolt az állami felelősségvállalás csökkentése, a **szubszidiaritás elvének érvényesítése**. Ezeken a területeken az önálló döntéshozatalhoz kapcsolódó attitűdök, motivációk, valamint a személyes felelősségvállalás erősítése szükséges. Noha az egyéni és társadalmi értékrendek átalakulása lassú folyamat, a kormányzat az ilyen értékek nyilvános megjelenítésével, az ezeket közvetítő kezdeményezések (pl. öngondoskodás) támogatásával hozzájárulhat a megerősödésükhöz. A kormányzatnak az egyéni felelősségvállalást kell támogatnia intézkedéseivel azokon a területeken is ahol a piaci, decentralizált együttműködések az egyének és csoportjaik között nem hatékonyak. Ez azt jelenti, hogy az olyan területeken is, ahol az állam biztosít és oszt újra bizonyos javakat, szükség van az egyének tudatosságának megőrzésére. Az egyéni felelősségvállalás erősítésével az is elősegíthető, hogy a polgárok tudatában legyenek annak, hogy a közösségi szinten elosztott javakkal kapcsolatos döntések milyen hatással vannak saját életükre és a társadalomra.

T2.7 A **társadalmi szervezetek** (egyházak, civil szervezetek) létrejötte, működése önmagában is fontos cél, hiszen ezek a szervezetek olyan közösséget biztosítanak az emberek számára, ahol lehetőség nyílik az értékek átadására, társadalmi kapcsolatok ápolására – nemcsak a szervezet közösségén belül, hanem azon kívül is. Az ilyen intézmények **jogszabályi kereteinek biztosítása**, valamint **támogatása** a kormányzás egyik fontos feladata. Ezek a kisközösségek emellett hatékony kontrollt jelenthetnek a közösségi döntéshozóknak is, hiszen koncentrált erőforrásaikkal könnyebben képesek megjeleníteni bizonyos szélesebb körben vallott elveket.

T2.8 A **nevelési intézmények, civil szervezetek és egyházak családi értékeket közvetítő tevékenységeinek támogatása** szintén a társadalmi fenntarthatóságot szolgálhatja. A köznevelési, közoktatási intézményekben a családi értékek fontosságának hangsúlyozása során a fenntarthatóságban betöltött nélkülözhetetlen szerepet is szükséges kiemelni – ehhez szintén eszközt jelenthet például az iskolai tantervek kiegészítése fenntarthatósági tematikával. A párkapcsolatokhoz, illetve a családhoz kapcsolódó értékeket közvetítő szervezetek támogatása két módon járul hozzá a társadalmi fenntarthatósághoz: a szemléletformálással és a civil kezdeményezések, a társadalmi összefogások megerősítésével.

T2.9 A társadalmi fenntarthatóságot szolgálja a **feddhetetlenség kultúrájának megerősítése**, a kormányzat **korruptió elleni fellépése** is. A korruptió egyfelől a társadalom intézményeinek fenntarthatóságát veszélyezteti, hiszen aláássa az irántuk fennálló bizalmat. A korruptió jelenléte az emberek értékrendjében is tükröződik, ugyanis annak eltérése együtt jár az olyan értékek, mint a munka és a kitartás sikerben tulajdonított jelentőségének csökkenésével, noha ezek a fenntartható társadalom alapjait képezik. A különböző, fenntarthatóságot és társadalmi összetartozást elősegítő értékeket közvetítő tevékenységek finanszírozása és támogatása ezért a kormányzat számára fontos eszközt jelenthet a társadalmi tőke fejlesztéséhez, a bizalom infrastruktúrájának kiépítéséhez.

T2.10 A társadalmi erőforrások fejlesztésének fontos színterei a kulturális közintézmények. A közgyűjteményekben, közművelődési intézményekben, könyvtárakban működő közösségek az egész életen át tartó tanulás új tanulási alkalmain, a gyakori együttműködésekben, a kreatív együttléteken és az összetartó értékek, élmények, érdekek folyamatos elsajátításával jelentős mértékben hozzájárulnak a bizalom újratermeléséhez, a társadalmi összetartozás erősödéséhez. Többek között ezért is fontos a **művelődési házak, múzeumok, könyvtárak hálózata**, ahol kedvező körülmények között, minimális költséggel életben tartható és működtethető Magyarország közösségi kapcsolatrendszerének jelentős része.

T2.11 Az **oktatási** intézményrendszerben a kulturális hagyományok, értékek átadásának erősítése elsősorban a társadalmi összetartozást és fenntarthatóságot erősíti. Az alapnevelésben, oktatásban részesülők háttérüktől függetlenül érezhetik magukat a nemzeti közösség részének, az adott társadalom együttműködő tagjának. Emellett az **értékek továbbadása** az értékközösség fenntartásával, megerősítésével a jövő nemzedékek számára is lehetővé teszi az olyan intézményi keretek létrehozását, amelyek társadalmi egyetértésre épülnek.

T2.12 A **Kárpát-medencében élő magyar nemzetrészek közötti kulturális kapcsolatok** erősítése olyan értékek átvételét teszi lehetővé, amelyek a társadalmi összetartozást és a fenntartható társadalom és az emberi erőforrások iránti elköteleződést erősítik.

T2.13 Az Alaptörvény Q) cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy „Magyarország a béke és a biztonság megteremtése és megőrzése, valamint az emberiség fenntartható fejlődése érdekében együttműködésre törekszik a világ valamennyi népével és országával”, ami azt jelenti, hogy **külpolitikánk egyik prioritása** hazánk, régióink és a világ fenntarthatóságának megőrzése, így **a fenntartható fejlődést elősegítő folyamatokban egyéb szereplőkkel történő aktív együttműködése.**

T2.14 A jogalkotás során a magyar kormányzás azzal is hozzájárulhat a társadalmi fenntarthatósághoz, ha **biztosítja az egyéni tulajdont és a szerződés-kötés szabadságát.** Ezek jelentik annak a feltételét, hogy a felelős gazdálkodás az erőforrásokkal általános és továbbadandó értékévé váljon, egyúttal pedig hozzájárul a tisztesség erősödéséhez a társadalmi kapcsolatok terén.

T2.15 Ahhoz, hogy a fenntarthatósághoz kapcsolódó elvek érvényesüljenek Magyarország kormányzásában, szükség van az ezt működtető szereplők ismereteinek bővítésére. Haladéktalanul meg kell kezdeni a **kormány- és köztisztviselői kar továbbképzését** (minisztériumok, hatóságok, önkormányzati hivatalok) a fenntarthatósággal kapcsolatos képzési tematika alapján. Biztosítani kell a nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott vezetőket, **pedagógusok** és a nevelő-oktató munkát segítőket **fenntarthatósággal kapcsolatos szakmai továbbképzését.**

6.4.3. Természeti erőforrások³

T3.6 Az oktatás elsősorban ahhoz járul hozzá, hogy az egyének birtokában legyenek azoknak az információknak, amelyekkel a következő nemzedékek számára megőrizhetik a széles értelemben vett természeti erőforrások állapotát (ld. T3.1). A közoktatásban szükség van a **fenntarthatósággal kapcsolatos ismeretek átadásának, a rendszerszintű gondolkodási készség elsajátításának** erősítésére. Ezek helyet kaphatnak a Nemzeti Alaptantervben: az ismereteket az alap- és a középfokú oktatás során különböző tantárgyak keretében adnák át a diákoknak. A Nemzeti Vidék- és Energiastratégiák is nagy hangsúlyt helyeznek a közoktatásban folyó környezeti nevelési

³A kormány számára javasolt környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos eszközök összhangban vannak az Új Széchenyi Terv Zöldgazdaság-fejlesztési Programjával. A Zöldenergia prioritás alprogramjai különböző területeken (pl. agrárénergetika, környezetipar, zöld közlekedés) kívánják támogathatóvá tenni a környezeti célú beruházásokat, valamint szabályozási eszközöket is felsorolnak a zöldenergia felhasználásának bővítésére. A Zöldoktatás, foglalkoztatás és szemléletformálás prioritás a Zöld szemléletformálást szolgáló tevékenységek támogatása alprogramban említi a kommunikációs kampányok megszervezésére a pályázatok kiírását, valamint a környezettudatos gondolkodás iskolai tantervekbe való beépítését. Ugyanebben a prioritásban szerepel a Zöld K+F+I alprogram is, mely biztosítani kívánja a kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységek számára a hazai és uniós forrásokat, és megjelöli az energetikai területen támogatandó témákat.

munkára, valamint a felső- és felnőttoktatásban folyó fenntarthatósági szemléletformálási tevékenységekre. A tanárok számára a fenntarthatósági szakmai ismereteket továbbképzések keretében lehet biztosítani, amelyek finanszírozása akár uniós forrásokból is megvalósítható. A felsőoktatásban pedig a korszerű természettudományos ismeretek átadására, a fenntarthatósági, környezetvédelmi szempontok megjelenítésére van szükség.

Az ember gondolkodásmódját alapvetően határozza meg a nevelés és az őt körülvevő kulturális környezet. Ha a természetet szerető, tisztelő, az erőforrásokkal ésszerűen bánó, ennek fontosságát folyamatosan tudatosító közegben élünk, és gyermekeink a természettel kapcsolatos ismereteiket és tapasztalataikat folyamatosan életkoruknak megfelelően kapják meg, döntéseinknél a környezettudatosság, a fenntarthatóság szempontjait magától értetődő természetességgel mindig figyelembe vesszük, kötődjenek azok akár a munkához, akár életmódhoz. Általában ezeket az impulzusokat a gyerekek és a felnőttek is projektszerűen, a mindennapi élettől elkülönítve kapják, ami hatékonyságukat jelentősen rontja. Kívánatos lenne a meglévő programok általi lehetőségeket olyan rendszerré alakítani, melynek segítségével a mindennapi élet természetes elemévé válhatna a környezettudatosság és a fenntartható életmód. Így nem csak kuriózumként jelenne meg egy-egy program, hanem a hétköznapi élet természetes részét képeznék. Ennek érdekében javítani kell a fenntartható életmódra nevelés programjai közötti koordinációt, támogatni lehetne módszertani szempontok felállítását és a témára nyitott közösségeket.

T3.7 A megújuló erőforrások használata, illetve az azokra való átállás jelenleg többletköltségekkel jár a gazdasági szereplők számára. Mivel a nem megújuló erőforrások kifogyásával ezeket a költségeket a gazdaság szereplőinek mindenképpen vállalnia kell, indokolt azoknak a **befektetéseknek a támogatása**, amelyek a **nem megújuló erőforrások hatékonyabb kiváltására** irányulnak.

T3.8 A kormány eszközei között kiemelt hangsúlyt kap a „kék gazdaság” támogatása is. A „kék gazdaság” az ökoszisztémák működéséhez hasonló alapokra épülő környezetvédelmi technológiákhoz kapcsolódó K+F-et és innovációt, valamint azok gazdasági tevékenység során történő alkalmazását jelenti. Az ilyen technológiák utánozzák a természetben evolúciós úton létrejött rendszereket, fizikai megoldásokat (pl. nanocsövek, élő szűrők, öntisztító rendszerek, stb.). **A „kék gazdaság” bővülését a kormányzat többek között mintaprojektek, kutatás-fejlesztés, innováció, egyetemi alap- és alkalmazott kutatások tevékenységek, illetve lokális, ökológikus termelési és fogyasztási rendszerek kialakítását célzó kezdeményezések támogatásával segítheti elő.** A támogatandó tevékenységek között hangsúlyos a zöldenergia előállítás. Ez a biomassa, a geotermikus, víz-, nap- és szélenergia, a mezőgazdasági melléktermékek, illetve az agroüzemanyagok és biogáz energiafelhasználáson belüli részarányának növelését jelenti, melynek eszközéül az ilyen jellegű technológiákba való beruházás és a felhasználás támogatása szolgálhat. **A zárt anyagciklusok kialakítása, hasznosítás** révén a korábban hulladékként jelentkező anyagok a gazdaságban tovább használhatók (így az ártalmatlanítandó hulladék mennyisége csökken). **Az ökológiai, tájfenntartó gazdálkodás** a környezeti folyamatokba beilleszkedő, azaz a tradicionális biológiai, illetve mechanikai módszerek alkalmazására épül, és mellőzi a környezetre és egészségre veszélyes anyagok, technológiák használatát. Az ökológiai mezőgazdaság termelési módszerei nagy szerepet játszanak a biodiverzitás és a kultúrtáj fenntartásában, megőrzésében.

T3.9 A fenntarthatóság erősítését szolgálják azok a **szemléletformáló tevékenységek** is, amelyek a társadalom és a gazdasági szereplők környezettudatosságát erősítik. Az ilyen tevékenységeket a nevelési és oktatási intézmények, illetve a civil szervezetek végzik, azonban a kormány és az önkormányzatok is elősegíthetik a fenntarthatósági szemlélet elterjedését. A **nem kormányzati szervezeteknek nyújtott célzott támogatás** irányulhat a különböző kommunikációs csatornákon lebonyolítandó kampányok (társ)finanszírozására, ami a „zöld szemlélet” elterjedése mellett a civil szervezetek megerősödését is segítheti.

T3.10 A **zöldgazdasági reformok** közé olyan eszközök tartoznak, amelyek az erőforrások pazarlásának leépítését, a környezetszennyezés csökkentését, az anyagfelhasználás megfelelő beárazását teszik lehetővé a szabályozási, adózási, támogatási rendszereken keresztül (pl. a termékdíjakkal, az energia- és erőforrások pazarlását elősegítő támogatások leépítésével, vagy a megújuló energiaforrások felhasználásának adókedvezményével).

(a) Fokozatosan, az adóbevételek megfelelő szintű tartós biztosítása mellett, csökkenteni kell a munkavégzéssel kapcsolatos adó- és járulékkerheket, s növelni kell a természeti erőforrások nem fenntartható használatával vagy szennyezésével kapcsolatos díjakat.

(b) Felül kell vizsgálni a támogatások teljes rendszerét, azaz a központi költségvetésből, elkülönülő állami alapokból vagy európai közösségi forrásból származó támogatások fenntarthatósági teljesítményét.

(c) A természeti erőforrások védelmét erősítendő ki kell alakítani a „zöld” közbeszerzés rendszerét is.

(d) Felül kell vizsgálni az energetikai támogatások (a megújuló energiahordozók, az energiatakarékosság és az energiahatékonyság-javítás, valamint a villamos energia átvételi árához kapcsolódó támogatások), valamint az energiahordozók jövedéki és általános forgalmi adózásának teljes rendszerét, azok fenntarthatósági teljesítményének figyelembevételével. Meg kell vizsgálni emellett azt is, hogy a közműszolgáltatók milyen módon vonhatók be az energiahatékonysági projektek, tervek végrehajtásába. Az épületek energiatanúsításának (energiacímke) továbbfejlesztése mellett be kell vezetni az építmények fenntarthatósági minősítési rendszerét.

T3.11 A kritikus állapotban lévő erőforrások esetében **normatív, korlátozó előírások** bevezetésére, **esetlegesen az erőforrás-felhasználás teljes tilalmára** is sor kell, hogy kerüljön, a szabályok áthágóit pedig felelősségre kell vonni.

T3.12 A **környezeti hatásvizsgálat intézményének továbbfejlesztése** során a számottevő területhasználattal járó beruházások és fejlesztések esetében ki kell dolgozni az ökológiai rendszerekre és ökoszisztéma-szolgáltatásokra gyakorolt hatások mérésének módszertanát. Amennyiben a fejlesztések elkerülhetetlenül egyes ökoszisztéma-szolgáltatások degradációját eredményezik, biztosítani kell (pl. kompenzációs intézkedésekkel), hogy az ökoszisztémák állapota összességében ne romoljon. Ki kell dolgozni a jelentős anyag- és energiaigénnyel, számottevő területhasználattal járó beruházások és fejlesztések esetében a legjobb (a társadalmi, környezeti, ökológiai externáliák figyelembe vételével számított) költség-haszon arányra tervezés módszerét. E metodika kidolgozását követően a módszert be kell vezetni a környezetvédelmi

engedélyeztetésbe. Emellett indokolt a projektszintű karbonlábnyom és a komplex éghajlat-változási kockázat elemzés módszereinek bevezetése is.

T3.13 A fenntarthatósági szempontokat meg kell jeleníteni Magyarország többi stratégiai jelentőségű helyi és szakpolitikai tervezési dokumentumában, valamint az ágazati szabályozásban. A szempontrendszer érvényesítése érdekében szükséges kidolgozni a tervek végrehajtásának monitoring, jelentéstételi és értékelési rendszerét is.

T3.14 Szükség van a **környezetvédelmi szabályozás áttekintésére** és a feleslegesen bonyolult és adminisztrációigényes szabályok deregulációjára vagy egyszerűsítésére is. Ezzel a társadalom és gazdaság szereplőinek környezetvédelemmel kapcsolatos terhei, valamint az ellenőrzés költségei is csökkenthetők, így növekedhet a szabálykövetés mértéke. Felül kell vizsgálni az elérhető legjobb technikához kapcsolódó hazai irányelveket (BAT útmutatókat) is, hogy azok milyen mértékben támogatják a szállítási távolság optimalizálásával, a területhasználat minimalizálásával és a takarékos erőforrás-gazdálkodással kapcsolatos törekvéseket.

T3.15 Az éghajlatváltozás és a fenntartható fejlődés közötti kapcsolat körkörös jellegű, mivel éghajlatváltozás befolyásolja a fenntartható fejlődés lehetőségeit, míg a különböző fejlődési pályák eltérően befolyásolják az éghajlat jövőbeli alakulását. A Keretstratégia átfogó célja az alkalmazkodóképesség feltételeinek biztosítása, az alkalmazkodás célja pedig, hogy **növelje a természeti/társadalmi/gazdasági rendszerek ellenálló-képességét** (reziliencia) **az éghajlatváltozás jövőbeli hatásai ellen.** Mára már egyértelművé vált, hogy a kibocsátások csökkentésére irányuló cselekvésekkel („elkerülni a kezelhetlent”) egy ütemben szükséges a felkészülés a várható hatásokra is („kezelni az elkerülhetlent”). Míg a kibocsátás-csökkentés célja elsősorban a természet védelme a társadalom káros hatásaitól, addig az alkalmazkodás a társadalmat és az ökoszisztéma szolgáltatásokat védelmezi az éghajlatváltozás hatásaival és általuk előidézett társadalmi-gazdasági hatásokkal szemben.

6.4.4. Gazdasági erőforrások

I. Vállalkozói tőke, innováció, foglalkoztatás

T4.5 A hazai vállalkozói tőke megerősödését növelhetik a vállalati környezetfejlesztést célzó intézkedések. Ezek olyan infrastruktúra kiépítésének támogatását tartják, amelyek a **kezdő vállalkozásokat segítik a megerősödésben** (például inkubátorházak). További fontos teendő **a vállalatokra nehezedő adminisztrációs költségek csökkentése**, amely a szabályok bonyolultságából és állandó változásából adódóan jelentős terhet jelent a KKV-k számára. A vállalkozók környezetének javítása tehát szükségszerűen magában kell foglalja a jogszabályi környezet javítását is.

T4.6 A hazai vállalkozói tőke fejlődéséhez járulhat hozzá **a helyi gazdasági kapcsolatok erősítésére szolgáló eszközök** bevezetése. Ezzel egyfelől elősegíthető a hazai KKV-k klaszteresedése és hálózatosodása, ami az integrált termelési rendszer kialakításával a vállalkozások tranzakciós költségeit csökkenti. Másfelől a KKV-k közötti

együttműködések támogatása a hazai vállalkozókból álló beszállítói láncok (klaszterek) megszilárdításával az idetelepülő külföldi tulajdonú nagyvállalatok jobb gazdasági beágyazódását segíthetik. A helyi adottságokra támaszkodó ellátási láncok kialakításának támogatása szintén az egyébként tőkehiányos hazai vállalkozói kapacitásokat erősíti és hozzájárul az importárak szállításával járó környezeti károk csökkentéséhez.

T4.7 A **vállalatok társadalmi felelősségvállalásának támogatása** segíthet a vállalkozásoknak abban, hogy a közvéleményben kedvezőbb kép alakuljon ki róluk. Ez hozzájárul a bizalmi infrastruktúra erősödéséhez, a vállalkozások együttműködéséhez kapcsolódó tranzakciós költségek csökkenéséhez.

T4.8 A **vállalati K+F+I támogatásával** a Kormány nemcsak a környezeti fenntarthatósághoz, hanem a hazai kis- és középvállalkozások fejlődéséhez is hozzájárulhat. Ez erősíti a hazai vállalkozások versenyelőnyét, mely a többi nemzeti tőke tekintetében is előnyös hatásokkal jár. Emellett a vállalatok által nyújtott képzések támogatása is hozzájárul a hazai vállalkozások versenyképességének erősödéséhez amellet, hogy elősegíti a munkavállalók humántőkéjének növelését. A vállalkozások alkalmazottjainak nyújtott képzések közül azok a leginkább támogatandók, amelyek nem vállalat-specifikusak, hiszen ezek által kerülhet sor az emberi erőforrások változó piaci körülményektől nagyobb mértékben független megújítására. Emellett az ilyen képzések nyújtását illetően kevésbé erősek a vállalatokra ható ösztönzők.

II. Makrogazdasági egyensúly

T4.11 Az **életpálya-finanszírozás reformja**, illetve a **korosztályi számlák egyensúlyba hozása** elsősorban a gazdasági fenntarthatóságra irányuló beavatkozás, azonban közvetve hatással van a társadalmi és az emberi erőforrásokra is. A korosztályi számlák egyensúlyba hozásának átláthatósága érdekében rendszeressé kell tenni az életpálya-finanszírozási számításokat, arról folyamatos adatbázist kell vezetni. A korosztályi számlák egyensúlyba hozására irányuló döntések egyenértékűek az idősebb nemzedékek gyermekekkel szembeni előnyben részesítésének megszüntetésével és így a gyermekvállalásra való ösztönzéssel.

T4.12 A korosztályi számlák egyensúlyba hozása kiegészítendő olyan intézkedésekkel, amelyek **az idősök társadalmi integrációjának megőrzését** célozzák. Ez tartalmazza egyebek között a vagyomból és munkából származó jövedelem jelentőségének időskori erősítését. A kormány ezt az idősök munkavállalásának, vállalkozásának növelését célzó programmal mozdíthatja elő, mellyel ahhoz is hozzájárulhat, hogy az idős emberek élete során felhalmozott nagy mennyiségű szakmai ismeret a nyugdíjba vonulással ne menjen veszendőbe.

T4.13 A költségvetés hosszú távú egyensúlyát, valamint a korosztályi számlák kiegyenlítését figyelembe szükséges venni a **szabályalapú nyugdíjrendszer** kialakításakor is. Az utóbbinak **biztosítania kell a járulékbefizetések és nyugdíjkifizetések hosszú távú egyensúlyát.**

T4.14 A bizalom nemcsak a társadalmi és gazdasági szereplők egymás közötti kapcsolatai és együttműködése szempontjából fontos. Egyebek mellett a gazdaságpolitika kiszámíthatósága teremti meg a gazdasági szereplők kormányval szembeni bizalmát, és ez teszi számukra lehetővé a hosszú távú tervezést. A **kiszámítható gazdaságpolitika** tehát a gazdasági tőke fenntarthatóságának egyik záloga, mely nélkül a többi eszköz sikere is kérdésessé válik. A kormány gazdaságpolitikáját ezért úgy kell kialakítani, hogy az alacsony reálkamatlábat eredményezzen, tehát ne álljon a fenntarthatósági beruházások útjában sem. Emellett a gazdaságpolitikának tekintettel kell lennie az **értékálló pénz** fontosságára, ugyanis ez teszi lehetővé az egyes erőforrások, közjavak megfelelő árazását és így fenntarthatóvá tételét. Például egyes, a gazdaságban közvetlenül nem hasznosított természeti javak értékének beárazásával lehetővé válik a túlzott mértékű felhasználás elleni hatékonyabb védelem, azonban ilyenkor az értékálló pénz (vagy az erőforrások árai megfelelő indexálásának) hiánya a természeti tőkék relatív értelemben vett csökkenését eredményezheti.

T4.15 A kormányzásnak a költségvetés kialakítása során szintén jelentős felelőssége van a hazai gazdasági tőke fenntarthatósága tekintetében. Az **eladósodás maximális mértékét illetően szükség van az alkotmányos korlát érvényesítésére** annak érdekében, hogy a jelen kiadásai ne kössék gúzsba a jövő gazdálkodóit. Lehetségesek olyan kiadási döntések, amelyek az éves költségvetés kialakítása során ugyan nem veszélyeztetik a költségvetés egyensúlyát vagy nem növelik az államadósságot, azonban olyan elkötelezettséget teremtenek, amelyek hosszabb távon felboríthatják az egyensúlyt. Bizonyos kiadások elodázása, valamely feltételek fennállásához való kötése csak rövid távon járul hozzá az egyensúlyhoz, hosszú távon pedig az adóteher növekedéséhez is vezethet, amennyiben az elhalasztott kifizetések kamata meghaladja a diszkontrátát. A költségvetés kialakítása során ezért a Kormánynak felelőssége van azt illetően, hogy milyen mértékben terheli a következő generációkat az adósság megfizetésével. A költségvetés kialakítása során **a kormánynak felelőssége van az önkormányzati feladatok finanszírozását illetően** is. Ha a kötelező feladatok költségei meghaladják az önkormányzatok finanszírozó képességét, az szintén az adósság növekedéséhez vezet. A központi szinten nem fedezhető feladatok források nélküli átadása már középtávon is hozzájárul az önkormányzati rendszer működésének ellehetetlenüléséhez.

T4.16 A kormány a hazai gazdasági erőforrások fejlődéséhez járulhat hozzá azzal is, ha különböző **programokat, kampányokat indít a lakosság pénzügyi tudatosságának növelésére**. Az elmúlt évek bizonyították, hogy a kockázatok nem megfelelő figyelembe vétele, a banki szféra nem megfelelő tájékoztatási tevékenysége a polgárok az ország gazdasági fenntarthatóságát is veszélyeztető eladósodásához vezet. Emellett a kormány által támogatott tájékoztatási, szemléletformáló kampányok vezethetik rá a megtakarításra képes lakosságot arra, hogy a fenntarthatóság feltételét képezi a fogyasztás keretek közé szorítása, illetve **a megtakarítások növelése** a hosszú távú tervezés jegyében.

T4.17 Fontos hangsúlyozni, hogy noha a kormány a különböző fejlesztési támogatások nyújtásával hozzájárulhat a különböző nemzeti tőkék növekedéséhez, az ilyen támogatásokért folytatott versengésre a vállalkozások erőforrásokat fordítanak. Ezeket az erőforrásokat a gazdasági szereplők végeredményben nem produktív módon használják fel, hanem a járadékvadászathoz hasonlóan az állami források megszerzésére áldoznak.

Az ilyen támogatásoknak csak akkor lehet hatásuk a fejlődésre, ha valamilyen piaci kudarc megoldását szolgálják – például a hazai kis- és középvállalkozások tőkehiányát. Minden egyéb esetben csupán újraelosztásról van szó, ami jelentős holtteher-vesztéséget okoz. A kormánynak a támogatási rendszer alakításakor ezért az a feladata, hogy **a járadékvadászati tevékenységgel járó költségeket minimalizálja** egyfelől az ilyen módon elnyerhető támogatásoknak a szakpolitikai célok szempontjából indokolt felhasználói körre való szűkítésével (ez lehet pl. a KKV-k széles köre is), másfelől az érték folytatott versennyel járó adminisztratív költségek csökkentésével.

III. Területi szempontok

T.4.18 Az ország területileg nagyon eltérő társadalmi, gazdasági és környezeti adottságú térségi rendszerrel rendelkezik. Az eltérő térségekre és a településhálózat elemeire önálló fejlesztési célokat kell megfogalmazni az új OTK-ban. A fenntarthatóságnak nemcsak országos dimenziója van, hanem **a fenntarthatósági követelményeknek az egyes térségekre is teljesülniük kell**. Ennek keretében pedig fontos a megyei és járási szintű fenntarthatósági keretstratégiák kialakításának előirányzása, felelőseik, tárgykörük, ütemezések kijelölése, tervek kapcsolataik meghatározása. Kezdeményezni kell megyénkénti és járásonkénti fenntarthatósági területrendszer-vizsgálatokat is.

A térhasználatra vonatkozó fenntarthatósági elvek többek között a következő szempontok érvényesítését jelenthetik:

1. Az erőforrások védelmét szolgáló területhasználat
2. Az értékmegőrzést, hozzáférést biztosító térhasználat-szervezés
3. Hatékony, fenntartható térségi rendszereket, térségi gondolkodást kialakító térhasználat-szervezés
4. Az utazás, szállítás és energiatovábbítás igényeit csökkentő, illetve fenntartható módon kielégítő térhasználat-szervezés

A Keretstratégia a következő **területpolitikai ajánlásokat** fogalmazza meg:

- (1) A területpolitikai tervezés térjen ki a térségi fenntarthatóság fogalmkörére, különösen a fenntarthatóságukban kritikus állapotú hazai térségek fenntarthatóságának helyreállítására (pl. Balaton, Budapest Agglomeráció), továbbá segítse elő a fejlesztési, területfejlesztési és területrendezési tervezés integrációját.
- (2) Készüljön jogszabály és útmutató a térségi fenntartható fejlődési stratégiák készítésére, valamint a területi és települési tervek esetében stratégiai környezeti vizsgálat kidolgozására.
- (3) Készüljön témafeltáró elemzés, majd annak eredményei alapján cselekvési terv a kárpát-medencei magyarság településterületének fenntartható fejlesztésére.
- (4) Ki kell dolgozni a Keretstratégia térségi programozásának kereteit. E keretrendszernek – a Keretstratégia céljai és beavatkozásai alapján, az eltérő természeti, földrajzi, táji és társadalmi-gazdasági feltételek figyelembevételével – a területpolitikai tervezésbe célszerű beépülnie.

- (5) A Keretstratégia célrendszerét alapul véve – a várhatóan növekvő városi lélekszám figyelembevételével – a Kormány dolgozzon ki fenntarthatósági alapokon nyugvó egységes várospolitikát az „Élhető, fenntartható város” koncepció keretében.

7. A FENNTARTHATÓSÁG INTÉZMÉNYEI

Utódaink érdekei érvényesítésének lehetséges különös intézményi megoldásait három típusba sorolhatjuk:

- a jövő nemzedékek megszemélyesítése;
- alkotmányos és egyéb intézményi korlátok felállítása;
- automatikus szabályozó mechanizmusok beépítése.

Az első esetben, mivel a gyermekek és **a még meg nem születettek** nem vesznek részt az őket is érintő döntéshozatalban, a szóban forgó intézményi megoldások olyan szereplőt vagy szereplőket vezetnek be a politikai folyamatba, akik kifejezetten az ő **képviselők**re kapnak mandátumot.

A jövő nemzedék képviselétének másik lehetséges formája **alkotmányos vagy egyéb törvényi korlátok bevezetése**. Az alaptörvénybe iktatott korlátozások számos országban megtalálhatóak és további esetekben javaslatként merültek fel. Vannak országok, ahol az alkotmány a jövő nemzedékek jogát mondja ki az egészséges, élhető környezetre. Más esetekben a pénzügyi stabilitásra vonatkozó rendelkezések szerepelnek az alaptörvényben, mint amilyen az államadósság megengedett felső szintjének kijelölése, valamilyen kiadási korlát megadása, az éves költségvetési hiány felső korlátjának meghatározása vagy a kiegyensúlyozott költségvetésre vonatkozó előírás.

A harmadik megoldástípus az **algoritmussal történő szabályozás**, vagy más néven az **automatikus kormányzás**. Ez azt jelenti, hogy egyes kérdésekben a kormány vagy a törvényhozás nem esetről esetre dönt, hanem előre képletet határoz meg, amely aztán kijelöli, hogy mikor mit kell tenni. Amennyiben az algoritmus a hosszú távú egyensúlyt követő visszacsatolási elemeket tartalmaz, az automatikus kormányzás a jövő nemzedékek védelmében is felhasználható.

A Keretstratégia a következő javaslatokat teszi a hazai fenntarthatósági intézményrendszer kialakítására (külön feltüntetve a már létező megoldásokat).

7.1. A társadalmi közbeszéd és vita, a nyilvánosság

A fenntarthatóság felé való átmenet első lépése ennek a témának a rendszeres megjelenítése a politikai döntésekkel kapcsolatban, helyi, regionális és országos szinten egyaránt. A demokratikus rendszerekben kulcspozícióban lévő képviselők választóik felhatalmazása alapján cselekszenek, a választók többsége számára azonban a

fenntarthatósággal kapcsolatos állapotok, folyamatok és problémák még csak nem is ismertek.

A fenntarthatósággal kapcsolatban mandátummal rendelkező szervezetek, a tudomány képviselői, a témát zászlójukra tűző civil szervezetek lehetnek a kezdeményezői a fenntarthatósági tematika bevonásának az aktuális kérdésekről folyó párbeszédbe és vitákba.

A közszolgálati média a közszolgálati kódex erejénél fogva, a kereskedelmi és civil sajtó pedig a téma érdekessége miatt lehet közvetítője ezeknek a párbeszédnek.

A párbeszéd elemi feltétele, hogy a fenntarthatóságot érintő jelentős súlyú döntések előkészítésekor fenntarthatósági hatásvizsgálat (ld. később) készüljön, s annak eredményei a nyilvánosság számára megismerhetőek legyenek.

A párbeszédet segíti a fenntarthatóság kulcsindikátorainak nyilvánosságra hozása évről-évre. A magyar nemzet állapotának, aktuális eredményeinek és kudarainak értékelése árnyaltabbá válhat, ha például a gazdasági jólétet jellemző indikátorok (bruttó hazai termék, munkanélküliség, infláció, külkereskedelmi mérleg, forint árfolyama stb.) mellett, azokkal összefüggésben a nemzet erőforrásainak állapotára vonatkozó információkat is mérlegeljük.

7.2. Társadalmi párbeszéd a gazdaság szereplőivel

A vállalkozások, a gazdasági szervezetek működése sok szálon befolyásolja egy nemzet hosszú távú sikerességét, erősíti a fenntarthatóságot. Egyes szokások, menedzsment gyakorlatok kedvező hatással lehetnek a népesedési folyamatokra, a tudás felhalmozására, az egészségi helyzetre, a természeti erőforrások állapotára, a gazdasági erőforrások gyarapítására. Sok ilyen előnyös ok-okozati kapcsolat azonban központilag – jogi, normatív eszközökkel – nem kikényszeríthető.

A gazdálkodók is felismerték azonban a fenntarthatósággal kapcsolatos globális és helyi kihívásokat, sok vállalatnak van fenntarthatósági politikája vagy elkötelezték magukat a vállalatok társadalmi felelősségvállalási (CSR) gyakorlata mellett.

A kormányzat, az önkormányzatok, a civil szervezetek és a gazdasági érdekképviseletek, továbbá a vállalatvezetők, vállalkozók közötti párbeszéd eredményezhet olyan átfogó megállapodásokat, közös célok kitűzését, amely erőteljes lépés lehet a fenntartható társadalom létrejötté, megerősödése felé.

A nemzet emberi és társadalmi erőforrásai tekintetében a gazdasági szféra együttműködhet:

- családbarát foglalkoztatási gyakorlat elterjesztésében annak érdekében, hogy a munkahelyi karrier, a vállalat számára értékes munkavégzés szempontjai ne tegyék lehetetlenné a munkavállalók gyermekvállalását;

- a munkahelyi stresszt csökkentő munka- és szervezeti kultúra kialakításában, a bizalom infrastruktúrájának erősítésében;
- az életen át tartó tanulás, a továbbképzések vállalati oldali támogatásában.

A természeti erőforrások kímélő használatában is fontos szerepe van az önkéntes megállapodásoknak, de itt az államnak már jóval több lehetősége nyílik az erőforrások központi védelmére (pl. megfelelő mértékű, az erőforrások használatát terhelő díjakkal vagy a termelési eljárásokra, termékekre vonatkozó közvetlen előírásokkal).

7.3. *Döntések előzetes elemzése*

7.3.1. A hatásvizsgálat

A kormányzati és önkormányzati döntések előkészítése során a mai gyakorlatnál alaposabban, körültekintőbben és mélyebb szakmai megalapozottsággal kell vizsgálni az adott döntés hosszú távú, a nemzeti erőforrásokra gyakorolt hatását. A legkézenfekvőbb megoldás, hogy a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. §-ának rendelkezéseit következetesen úgy értelmezzük, hogy az ott megjelölt hatásvizsgálati kötelezettség a nemzeti erőforrásokra gyakorolt hatások vizsgálatát („fenntarthatósági vizsgálatot”) is jelenti.

A hatásvizsgálati eljárás mélysége és bonyolultsága (és ez által költsége) igazodjon a döntés lehetséges hosszú távú hatásainak mértékéhez, súlyához.

7.3.2. Tanácskozó testületek

A döntések előzetes vizsgálatának a hatásvizsgálati eljárásnál kevésbé formalizált, szabványosított formája a javaslatok különböző állandó testületek általi véleményezése.

A javaslatok nemzeti erőforrásokra gyakorolt általános hatásai megvitatásának intézménye a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács. Az NFFT mintájára regionális vagy helyi fenntarthatósági tanácsok is létrehozhatók.

Javasolt a Megyei Fenntarthatósági és Természeti Erőforrás Tanácsok létrehozása is. Olyan erős hatáskörrel rendelkező NUTS-3 szintű döntés-előkészítő, javaslattevő szerveket javasolt létrehozni, melyek, többek között:

- javaslatot tesznek a megyei szintű pénzügyi források allokációs prioritásaira,
- jogalkotási javaslattal (jogszabály előterjesztéssel) élhet a közhatalom felé,
- állást foglal a régió természeti erőforrásait jelentős mértékben igénybevevő beruházásokról (az engedélyezési folyamat részeként).

Tagjai lehetnek a régió:

- energia-, víz-, mező- és erdőgazdálkodással foglalkozó gazdasági szereplőinek választott képviselői,

- civil szervezeteinek választott képviselői,
- közigazgatási szerveinek kijelölt képviselői.

A Megyei Fenntarthatósági és Természeti Erőforrás Tanácsok a megyei kormányhivatalok szervezetébe illesztve, de attól szervezetileg függetlenül működhetnek.

A fenntarthatóság felé való átmenetben szerepet kaphatnak a már létező, törvények által létrehozott, többoldalú tanácsok is. Ezek a testületek szakterületüket kiválóan ismerik, országos szinten biztosítják a horizontális integrációt. A természeti erőforrásokra gyakorolt hatások elemzésével foglalkozik az Országos Környezetvédelmi Tanács. Az épített örökség védelmében léphet fel a Nemzeti Építészeti Tanács. A gazdasági erőforrások fenntarthatósága tekintetében a Költségvetési Tanács és a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács rendelkezhet különös jogosítványokkal. Az emberi erőforrások kapcsán a Nemzeti Egészségügyi Tanács kaphat feladatokat.

Hatékony megoldást jelentene a gazdasági fenntarthatósági ellenőrzési feladatok esetében egy helyre telepíteni a koordináló tevékenységeket (kivéve természetesen az alkotmánybírósági eljárásokat). Ez elősegítené azt is, hogy a közvélemény felé egy jól megismert, megszokott intézmény jelenítse meg a hosszú távú gazdasági korlátok érvényesítését. Ebben az Állami Számvevőszék és a Költségvetési Tanács saját feladatkörében eljárva működne közre.

A jogszabály-tervezetek véleményezésében jelentős szerepe lehet az alapvető jogok biztosának, valamint a jövő nemzedékeket védő helyettesnek.

7.4. Tanácskozó (deliberatív) eljárásban hozott helyi, kisregionális döntések

Olyan esetekben, amikor a hosszú távú hatásokkal járó, aktuális ügyben hozott döntésnek nincs túl sok érintettje, s ezek az érintettek alacsony tranzakciós költségekkel képesek egymással az adott döntés kapcsán közvetlen tárgyalásba bocsátkozni, a döntés alapozható az érintettek konzultációjában érvként felmerülő gyakorlati ismeretekre. Az érintettek között ugyanis nagy valószínűséggel lesznek olyanok, akik a jövő nemzedékek megismerésüként érvelnek majd. Önkormányzat vagy regionális társulás akár rendszeresen is kijelölhet, felkérhet olyan a döntési tárgyalási folyamatban résztvevő személyt, akinek a hosszú távú hatások bemutatása az alapvető funkciója. Az ilyen nyílt, az adott helyi közösséget érdemben bevonó döntési folyamat erősítheti a bizalmi viszonyokat, erősítheti a fenntarthatóságot támogató értékeket. Az ezzel kapcsolatos jó példák országos szintű ismertté tétele pedig mintákat adhat más helyi vagy kisebb regionális közösségek számára.

A kisregionális közösségek döntéseinek hosszú távú hatásait megjelenítő helyi/térségi szereplői lehetnek a járási fenntarthatósági referensek.

7.5. Alkotmányos szabályok

Egyes, a nemzeti erőforrásokat védő rendelkezéseket az Országgyűlés az Alaptörvényben rögzített. Alkotmányos szabályaink szerint ezen követelmények nem teljesülése esetén a megfelelő intézményeknek joguk van a korlátozó lépés megtételére.

Az intézményes (utólagos) védelem szervezetei:

Általában:

- Alkotmánybíróság – minden, az alaptörvénnyel kapcsolatos kérdésben
- Alapvető jogok biztosa

Természeti erőforrásokra vonatkozó szabályokat érvényesítő intézmények:

- Alapvető jogok biztosának jövő nemzedékekért felelős helyettese

A gazdasági erőforrásokra vonatkozó korlátok betartását ellenőrző intézmények:

- Költségvetési Tanács és az Állami Számvevőszék saját feladatkörében eljárva
- Magyar Nemzeti Bank - implicit államadósság

7.6. Az automatikus kormányzás eszközei

Az automatikus (szabályalapú) kormányzás gyakran alkalmazott eljárás, ilyen például a nyugdíjindexálás. A kormány nem évről évre dönti el, hogy milyen mértékben emelkedjenek a nyugdíjak, mert a politikai verseny a fenntarthatónál magasabb emeléseket kényszerítene ki. Ehelyett egy törvényben rögzített képlet, Magyarországon éveken keresztül a félig-bér-félig-ár, az ún. svájci index, újabban pedig a (majdnem tiszta) árindex szabta, illetve szabja meg az éves nyugdíjemelés mértékét.

A nyugdíj-szabályok megállapításánál, az implicit államadósság féken tartása érdekében alkalmazható eszköz, a megfelelő szabály (képlet) kialakítását szakmai és társadalmi egyeztetés után lehet kialakítani.

A szakpolitikai stratégiák és más intézkedések előkészítésekor mérlegelhető, hogy milyen más területeken lehet a nemzeti erőforrások védelme érdekében szabályalapú megoldásokat alkalmazni.

8. A FENNTARTHATÓSÁG MÉRÉSE

A fenntarthatóság méréséhez alapvetően olyan mutatókra van szükségünk, amelyek a jövőbeli jólétünk szempontjából fontos tényezők mennyiségi-minőségi változásairól tájékoztatnak minket. Jelenleg nem állnak rendelkezésünkre mind a négy nemzeti erőforrást mérő, módszertani és tartalmi aggály nélkül használható mutatók. Ezért **a Keretstratégia ezen mutatókészlet kidolgozásának megkezdésére hívja fel a**

kormányt, a Központi Statisztikai Hivatalt és a tudományos műhelyeket. A Keretstratégia azt javasolja, hogy **több, egyenként a jó élet lényeges aspektusait megragadó, egymás információit hatékonyan kiegészítő, összességükben a nemzetről reális állapotfelvételt készítő mutatót használjunk.** Kerülni kell az összetett (kompozit) mutatók használatát, az adott erőforrás fenntarthatósági szempontból fontos jellemzőit megfelelő módon jelző alapmutatók összeállítása szükséges.

A Függelék 1. sz. táblázata – az „I” oszlopban – fentieknek megfelelően csak indikatív jelleggel, példálózva említ néhány mutatót.

A fenntarthatósággal kapcsolatos társadalmi tudatosság erősítése érdekében **a nemzeti erőforrásokról szóló kulcsmutatókat a széles nyilvánosság számára elérhető és értelmezhető módon évről-évre közzé kell tenni.** A nemzet állapotáról, fejlődéséről ezen mutatók alakulása és a szokásosan használt, a társadalom és a gazdaság jelenbeli helyzetét bemutató indexek (bruttó nemzeti jövedelem, átlagos reáljövedelem, jövedelem-egyenlőtlenség, infláció, munkanélküliségi ráta, a forint árfolyama, külkereskedelmi mérleg, háztartások átlagos alapterülete és közművekkel való ellátottsága, stb.) nagysága, változása együttesen és összefüggésükben ad reális képet.

FÜGGELÉK
a 18/2013. (III. 28.) OGY határozat mellékletéhez

1. sz. táblázat: A nemzeti erőforrások állapota és az azokat meghatározó tényezők, valamint a lehetséges válaszintézkedések vázlatos áttekintése

Erőforrás	Jelenlegi helyzet (Állapot)	Hajtóerők	Probléma (Tehetés)	Következmény [beavatkozás nélkül]	Cél (Válasz)	Célérés mérési eszköze (Mutatók)	Tecendő/Felelősség (Eszközcél)	Cselekvő/Felelős			
A		H		K		C		T		F	
E1.1 Népeség (Emberi erőforrás, 1. rész)	A1.1 Népeség előregedése A1.2 Népeségszökkenés	H1.1 Párkapcsolatok erősségének és tartósságának csökkenése; H1.2 A gyermekvállalási kor kitolódása; H1.3 A gyermeknevelés magas alternatív költsége (munka és gyermeknevelés nehéz összszervezethezetősége); H1.4 Az életpályá-finanszírozásban a gyermekek juttatási csökkennek H1.5 Az itthoni boldogulással való elégedetlenség; H1.6 Egyes szakmákban jelentős EU-szintű munkabér-különbség	P1.1 Kevesebb gyermek születik P1.2 A fiatal aktívkorúak fokozódó kvándorlása	K1.1 A munkaterő-szükséglet a jövőben bevándorlás nélkül nem kielégíthető (a bevándorlás kulturális, társadalmi problémákat okozhat); K1.2 Az aktív korú lakosság nyugdíjtarulék-terhelése nő vagy a nyugdíjak értéke csökken; K1.3 Az ország eladósodottsága növekedhet; K1.4 A gazdasági fejlődés lefékeződhet	C1.1 A párkapcsolatokhoz és a családhoz kapcsolódó értékek támogatása (nevelés, intézmények) C1.2 Versenyképes munkabérek biztosítása a kritikus elvándorlással rendelkező szakmákban C1.3 A népesség-fogyás lelassítása C.1.4. Bevándorlási politika kialakítása C1.5 Az idős emberek társadalmi együttműködésben való szerepe lehetőségének biztosítása	A Kéretstratégia megvalósítása során kell kijelöljen, majd folyamatosan alkalmaszri a fenntarthatósági mutatókat. Az adatok leltárság mutatókra: Teljes termékenységi arányszám	T1.1 A párkapcsolatokhoz, a család fogalmához kapcsolódó értékek továbbbáda T1.2 A családbarát munkahelyi ethoszának erősítése a CSR-ben T1.3 A párkapcsolatokhoz és a családhoz kapcsolódó értékek képviselése a nyilvánosság előtt, kampányok indítása ezek erősítésére T1.4 Versenyképes munkabérek biztosítása az elvándorlással sújtott szakmákban T1.5 A foglalkoztatás támogatása azok esetében, akik magas elvándorlással sújtott szakmával rendelkeznek T1.6 A gyermekvállalás és munka összeegyeztethetőségét támogató intézkedések (pl. balesődék létrehozása) T1.7 A munka és a család összeegyeztethetőségét szolgáló vállalati programok támogatása T1.8 Erős szülői jogostványok és felelősség, elköteleződés támogatása T1.9 A munkával kapcsolatos jogszabályokban a gyermekeket nevelők védelme T1.10 Figyelembe kell venni az egyéni gyermeknevelési erőfeszítéseket (a felnevelt gyermekek számát és iskolázottságát) a nyugdíj-megállapítás szabályaiban. T1.13 Az életpályá-finanszírozás két ellentétes	F1 Család és egyén F2 Vállalkozások F3 Kisközösségek, civil szervezetek és vallási közösségek F4 Központi és helyi kormányzás			

<p>E1.2. Tudás (Emberi erőforrás 2. rész)</p>	<p>H1.7 Az oktatásban eltöltött idő; H1.8 Az oktatás-nevelés minősége; H1.9 Az oktatási rendszer szelektivitása</p>	<p>P1.3 A képességek és az ismeretek teljesítése elmarad a lehetőségektől P1.4 Nőnek a humánitáris területi egyenlőtlenségek (a jobb minőségű oktatásra vágyók elvándorlása)</p>	<p>K1.5 Kevesebb innováció; K1.6 Minőségi munkaerőhiány (strukturális munkanélküliség); K1.7 A gazdasági fejlődés lefékeződése; K1.8 Kulturális hanyatlás</p>	<p>C1.6 Minőségi oktatás; C1.7 Az oktatásban töltött idő növelése; C1.8 Az oktatási rendszer szelektivitásának csökkentése C1.9 A tudás jobb hasznosítása a társadalomban és a gazdaságban C1.10 A fenntarthatóság értékeinek és gyakorlatának megjelentése az élethosszig tartó tanulás teljes folyamatában</p>	<p>PISA-eredmények A felhők részvétele az életben át tartó tanulásban Kutatási, fejlesztési és innovációs ráfordítások</p>	<p>T1.11 Elköteleződés az életben át tartó tanulás mellett; az iskola, a tanulás hasznának hangsúlyozása a nevelés során T1.12 Az életben át tartó tanulás támogatása az alkalmazottaknak nyújtott továbbképzések segítségével T1.13 Nem állami tulajdonban lévő iskolák hatékony működése T1.14 A tudást előállító intézményrendszer hatékonyságának növelése, a munkavégzéshez szükséges tudás, készségek és kompetenciák átadására - Pedagógusképzés minőségének javítása T1.15 Az egyetemen, tanulmányterületben, illetve az egyetemmel közösen végzett K+F+I tevékenység támogatása - Civil-tudományos együttműködés támogatása T1.16 A kulturális intézmények által indított tanulási programok támogatása</p>	<p>F1 Család és egyén F2 Vállalkozások F3 Kisközösségek, civil szervezetek és vallási közösségek F4 Központi és helyi kormányzások</p>
<p>E1.3 Egészség (Emberi erőforrás 3. rész)</p>	<p>H1.10 Egészségmagatartásbeli problémák (dohányzás, túlzott alkoholfogyasztás, egészségtelen táplálkozás, mozgásszegény életmód); H1.11 Túlzottan stresszes munkahelyi környezet; H1.12 Környezetkárosító hatásokkal terhelt lakókörnyezet</p>	<p>P1.5 Korai halálozások – magas mortalitási ráta; P1.6 Gyakoribb és súlyosabb megbetegedések</p>	<p>K1.9 Gazdasági fejlődés lefékeződése; K1.10 Egészségügyi (kollektív) kiadások növekedése</p>	<p>C1.11 Egészségudatos magatartásminták kialakítása C1.12 A krónikus nem fertőző megbetegedések számának csökkentése C1.13 Halandóság csökkentésében a közép-európai régiós átlaghoz való felzárkózás</p>	<p>Születéskor várható élettartam Az egészségudatos magatartást/egészségkárosító életmódot kifejező index</p>	<p>T1.17 Egészségudatos magatartás és annak közvetítése a jövő generációk számára T1.18 Munkahelyi stressz csökkentése és a munkakörülmények kialakítása - a munka- és a szervezeti kultúra ezeknek megfelelő kialakítása T1.19 Prevenációs programok, szűrések indítása T1.20 Egészségudatos magatartásminták közvetítése</p>	<p>F1. Család és egyén F2 Vállalkozások F3 Kisközösségek, civil szervezetek és vallási közösségek</p>

	<p>E1.4 Szegénység, kirekesztettség – társadalmi kohézió (Emberi erőforrás 4. rész)</p>	<p>A1.7 Leszakadó társadalmi csoportok és térségek</p>	<p>H1.13 Tartósan fennálló kirekesztődés, szegénység</p>	<p>P1.4 Nőnek a humantőke területi egyenlőtlenségei</p>	<p>K1.4. A gazdasági fejlődés lefékeződhet; K1.6 Minőségi munkacserhiány (strukturális munkanélküliség);</p>	<p>C1.8 Az oktatási rendszer szelektivitásának csökkentése; C1.14 Szolidaritás társadalom; C2.1 Társadalmi szerkezet átrendeződése; C4.6 A foglalkoztatottság növelése</p>	<p>Szegénységet, társadalmi kirekesztődést jelző mutató</p>	<p>T1.21 Prevenációs programok, szűrések indítása, támogatása T1.22 Egészségügyi magatartásmintákat közvetítő programok támogatása (pl. az oktatási intézményrendszeren keresztül) T1.23 Egészségre káros termékekkel kapcsolatos tájékoztatás, azok tiltása vagy adóztatása T1.24 Az egészségügyi ellátórendszer korszerűsítése</p>	<p>F4 Központi és helyi kormányzás</p>
	<p>E2 Társadalmi erőforrások</p>	<p>A2.1 A társadalmi normák erodálódása; A2.2 Fogyasztás elsőbbsége a takarékossággal szemben; A2.3 Munkával való alacsony elégedettség; A2.4 Bizalmatlanság magas foka egymással és az intézményekkel szemben; A2.5 Az erőforrások védelmét szolgáló cselekvésekben való részvétel alacsony foka</p>	<p>H2.1 Az egyének gondolkodásmódja, értékrendje, attitűdje, vallásossága; H2.2 A társadalmi intézmények szervezete, minősége; H2.3 Civil szféra vitalitása; H2.4 Az értékeket közvetítő kulturális intézmények száma és minősége</p>	<p>P2.1 Az intézmények működésének alacsony hatékonysága; P2.2 Egyéni értékek változása</p>	<p>K2.1 A gazdasági fejlődés lefékeződése; K2.2 Korrupció és járadékvalószármagasszintje; K2.3 Újraelosztás iránti magas igény K2.4 Nem fenntartható fogyasztás</p>	<p>C2.1 Társadalmi szerkezet átrendeződése; C2.2 Jó példák megjelenítése a közvélemény előtt; C2.3 A fenntarthatóság szempontjából előnyös magatartásmintákat követő szervezetek (civil, szakmai, egyházi) támogatása C2.4 A bizalom infrastruktúrájának erősítése C2.5 A munkakörülményekkel való elégedettség, örömtelenség növelése C2.6 A múlt</p>	<p>Fenntartási hatósági értéktrendszere jellemző index Bizalom index Civil társadalmi aktivitás index Pénzhasználati hedonizmus index</p>	<p>T1.1. A párkapcsolatokhoz, a család fogalmához kapcsolódó értékek továbbadása T2.1 Egyéni felelősségvállalás a társadalom intézményeiben és a hátrányos helyzetű csoportokért (pl. önkéntesség), a társadalmi felelősségvállalás mintáinak közvetítése T2.2 A vagyontól és munkától származó jövedelem jelentőségének erősítése időskorban, amennyiben ezt az egészségi állapot lehetővé teszi T2.3 Jogkövető magatartás T2.4 A társadalmi és gazdasági</p>	<p>F1 Család és egyén</p>
									<p>F2 Vállalkozások</p>

<p>szereplők közötti bizalom erősítése</p> <p>12.5 A korrupció elleni fellépés</p> <p>12.6 Az önállóság és az egyéni felelősségvállalás értékeinek közvetítése, támogatása (az állama való támaszkodás helyett)</p> <p>12.6 Az önállóság és az egyéni felelősségvállalás támogatása (az állama való támaszkodás helyett);</p> <p>12.7 a társadalmi szervezetek támogatása a civil társadalom önszerveződésének segítéséért;</p> <p>12.8 A nevelési intézmények, civil szervezetek, egyházak családi értékeket közvetítő tevékenységének támogatása;</p> <p>12.9 A korrupció elleni fellépés;</p> <p>12.10 A kulturális közintézmények forrásainak növelése;</p> <p>12.11 Az oktatási intézményrendszer szerepének erősítése az identitás, az értékek és a helyi kötődés kialakításában;</p> <p>12.12 A honi és a határon túli magyarság között közvetítő kulturális intézmények és programok támogatása;</p> <p>12.13 Aktív külpolitikai tevékenység a fenntartható fejlődést támogató nemzetközi folyamatokban;</p> <p>12.14 Az egyéni tulajdon és szerződés szabadságának biztosítása;</p> <p>12.15 A kormány- és köztisztviselők, valamint az oktatási intézményekben foglalkoztatottak (nevelők, tanárok, vezetők) fenntarthatósági továbbképzése</p>	<p>F3 Kisközösségek, civil szervezetek és vallási közösségek</p> <p>F4 Központi és helyi kormányzás</p>
<p>örökségnek ápolása, az identitás megerősítése</p>	

<p>E3 Természeti erőforrások</p> <p>A3.1 A természeti erőforrások túlszámolása: mennyiségének csökkenése, minőségének degradációja</p>	<p>H3.1 A gazdasági aktivitás nagysága; H3.2 Az alkalmazott technológiák minősége (anyag- és energaintenzitás); H3.3 Fogymási minták és környezeti értéktrend helyzete; H3.4 Mobilitási igények növekedése; H3.5 Beépítettség növekedése, infrastrukturális fejlesztések túltervezése (bezaródotási hatás);</p>	<p>P3.1 Az erőforrások kihasználása az input oldalon; P3.2 Szennyezések és hulladékok kibocsátása az output oldalon</p>	<p>K3.1 Az emberi életminőség romlása (megbetegedések, az életminőség zavarása; környezeti elvárásodása); K3.2 Biodiverzitás csökkenése; K3.3 Az ökológiai rendszerek ellenálló-képességeinek csökkenése, visszafordíthatatlan ökológiai folyamatok, ökoszisztéma-szolgáltatások kimerülése; K3.4 A gazdasági folyamatokban felhasznált inputok romlása, egyes termelési módok ellehetetlenné</p>	<p>C3.1 Természeti erőforrás felhasználási korlátok érvényesítése; C3.2 Termelési technológiai korlátok vagy termékek szabványok érvényesítése; C3.3 A természeti erőforrások használatának megfelelő bevezetése; C3.4 Környezetkímélő technológiák és földhasználati módok támogatása C3.5 A biodiverzitás, a talaj termőképessége, valamint az ökoszisztéma-szolgáltatások degradációjának megakadályozása C3.6 Az emberi erőforrás környezeti terhelés csökkentése</p>	<p>Természeti tőke index (NCI) Hazai anyag-felhasználás Hazai primer energia-felhasználás Bépipített terület aránya az ország területéhez viszonyítva Az ökológiai gazdálkodású területek aránya a mezőgazdaságban Üvegházhatású gázok kibocsátott mennyisége Talajfunkciók Felszín alatti víztestek kihasználtsága Városi környezeti minőség</p>	<p>T3.1 A környezettudatos magatartás, egyéni felelősségvállalás az egyes környezeti ártalmak csökkentésére, a szűkös erőforrások korlátozott felhasználására; környezettudatos magatartásminőség közvetítése a következő generációknak T3.2 A környezeti ártalmak csökkentésének támogatása T3.3 Környezetkímélő technológiák használatára való áttérés T3.4 A környezeti fenntarthatóság céljának befogadása a szervezetek értékrendjébe T3.5 Környezettudatosra nevelésére irányuló kampányok; a környezeti károk megelőzésére és mérséklésére irányuló tevékenységek; javaslattal a kormányzati szervezetek</p>	<p>F1 Család és egyén F2 Vállalkozások F3 Kisközösségek, civil szervezetek és vállalati közösségek F4 Központi és helyi kormányzás</p>
---	---	---	---	---	---	---	--

<p>E4.1 Vállalkozói tőke, innováció, foglalkoztatás (Gazdasági tőke 1. rész)</p>	<p>A4.1 Alacsony szintű bizalom a gazdasági szereplők között A4.2 GDP/GNI oltó nyílás: fokozott külföldi tőkeárvédelmek A4.3 A tőkeállomány növekedése igen szerény ütemű A4.4 Alacsony K + F+I ráfordítások (GERD és BERD) a GDP-hez viszonyítva</p>	<p>H4.1 A hazai vállalkozások alacsony átlagos technológiai szintje H4.2 A külföldi beruházást a hazai tulajdonosokkal szemben előnyben részesítő szabályok H4.3 A gazdasági szereplők közötti bizalom alacsony szintje, a személyes kapcsolatok túlsúlya</p>	<p>P4.1 Együttműködés hiánya a vállalkozások között P4.2 Negatív kép a vállalkozókról a közvéleményben, médiában P4.3 Erőfölényen alapuló gazdasági kapcsolatok P4.4 Vállalkozást ellehetlenítő intézményrendszer P4.5 Alacsony mértékű</p>	<p>K4.1 A gazdaság kiszolgáltatottabbá válik a nem hazai tulajdonosoknak; K4.2 Kevesebb eszköz áll rendelkezésre egy vállalkozásához K4.3 A magas hozzáadott értékű ágazatokban csökken a versenyképesség</p>	<p>C4.1 A lokalizáció és a nemzetközi együttműködés egyensúlya: Vállalkozásoknak kedvező környezet kialakítása – párhuzamosan a külföldi befektetőknek adott különös kedvezmények leépítése; C4.2 A helyi gazdasági kapcsolatok (pl. város</p>	<p>Foglalkoztatottsági ráta Kutatási, fejlesztési és innovációs ráfordítások Vállalkozói tőke index GDP/GNI rés</p>	<p>T3.10 Zöldgazdasági reformok: a szabályozási, adózási, támogatási rendszereken keresztül az energia- és anyagfelhasználás megfelelő bevezetése T3.11 A kritikus állapotban lévő erőforrások esetében normatív, korlátozó előírások bevezetése, esetlegesen az erőforrás-felhasználás teljes tilalma. T3.12 A környezeti hatásvizsgálatok elvi alapjainak megteremtése, a szükséges módszertanok kidolgozása T3.13 A környezeti fenntarthatósági szempontokat meg kell jeleníteni Magyarország stratégiai jelentőségű helyi és ágazati tervezési dokumentumában, valamint az ágazati szabályozásában T3.14 A környezetvédelmi szabályozás áttekintése, a feleslegesen bonyolult és adminisztrációigényes szabályok deregulációja vagy egyszerűsítése T3.15 Ellenálló-képesség növelése az éghajlat-változási hatásokkal szemben</p>	<p>F1 Család és egyén</p>
<p>T3.10 Zöldgazdasági reformok: a szabályozási, adózási, támogatási rendszereken keresztül az energia- és anyagfelhasználás megfelelő bevezetése T3.11 A kritikus állapotban lévő erőforrások esetében normatív, korlátozó előírások bevezetése, esetlegesen az erőforrás-felhasználás teljes tilalma. T3.12 A környezeti hatásvizsgálatok elvi alapjainak megteremtése, a szükséges módszertanok kidolgozása T3.13 A környezeti fenntarthatósági szempontokat meg kell jeleníteni Magyarország stratégiai jelentőségű helyi és ágazati tervezési dokumentumában, valamint az ágazati szabályozásában T3.14 A környezetvédelmi szabályozás áttekintése, a feleslegesen bonyolult és adminisztrációigényes szabályok deregulációja vagy egyszerűsítése T3.15 Ellenálló-képesség növelése az éghajlat-változási hatásokkal szemben</p>	<p>T4.1 Pénzügyi tudatosság, a takarékos és előretérítő gazdálkodás értékeinek közvetítése T4.2 A vállalkozói értékrend továbbbáradása T4.3 Lokális termelési rendszerek előnyben részesítése, helyi, térségi gazdasági kapcsolatok erősítése T4.4 Vállalkozók társadalmi megbecsülésének növelése</p>	<p>F1 Család és egyén</p>						

<p>E4.2 Makrogazdasági egyensúly (Gazdasági tőke 2. rész)</p>	<p>A4.5 Költségvetés elsődleges egyenlegének hiánya; A4.6 A növekedés, valamint a realkamatláb viszonya A4.7 Korosztályai számlák deficitessé válása; A4.8 A nyugdíj- rendszer magas implícit adósságot generál A4.9 Az önkormányzatok nem megfelelő finanszírozása</p>	<p>I4.4 Költségvetés elsődleges egyenlegének hiánya; I4.5 A növekedés, valamint a realkamatláb viszonya I4.6 Demográfiai deficit – a társadalom öregedése; I4.7 Érdekképviseleti deficit – az életpályá- finanszírozási többlettel rendelkező generációk közül az idősek szavazóképesei, a gyermek nem I4.8 A szociális tervezettség öröksége, a gazdasági tőke felétele; I4.9 Alacsony megtakarítási hajlandóság, a fogyasztás elsőbbbsége a megtakarításokkal szemben; I4.10 A magyar gazdaság többszörös függőségi helyezete</p>	<p>K+F és innováció a haza vállalkozások körében P4.6 A K+F tevékenység területileg nagyon aránytalanul oszlék el P4.7 A K+F+I magas hányada a nagy, külföldi tulajdonú vállalatoknál összpontosul</p>	<p>K4.4 A központi és az önkormányzat költségvetések fenntarthatatlanná válnak K4.5 Az életpályá- finanszírozás terheinek fűvő generációkra-hárítása; K4.6 A gazdasági fejlődés lefértkezőlése</p>	<p>és vidéke) erősítése C4.3 A bizalom infrastrukturájának megerősítése a gazdaságban C4.4 A vállalkozásra nehezítő terhek csökkentése C4.5 Az innovációs ráfordítások növelése C4.6 A foglalkoztatottság növelése</p>	<p>Megtakarítási / beruházási ráta Államadósság index Korosztályi egyensúly- talanság A gazdasági kormányzás szívneműlára jellemző mutató</p>	<p>T4.5 Vállalkozásoknak kedvező üzleti környezet kialakítása T4.6 A helyi gazdasági kapcsolatok erősítésére eszközök bevezetése, a lokális ellátási láncok fejlesztése T4.7 A vállalatok társadalmi felelősségvállalásának támogatása T4.8 A tudás előállításának biztosítása, a kutatás- fejlesztés, innováció támogatása a vállalati szférában</p>	<p>I4 Központi és helyi kormányzás</p>
	<p>T2.2 A vagyontól és a munkától származó jövedelmek jelentőségének növelése időskorban T4.1 Pénzügyi tudatosság, a takarékos és előretekintő gazdálkodás értékeinek követés T4.9 Járdekvadász magatartás csökkentése</p>	<p>C4.7 Prudens költségvetési gazdálkodás megteremtése C4.8 A korosztályos egyensúly fokozatos visszaállítása</p>	<p>K4.4 A központi és az önkormányzat költségvetések fenntarthatatlanná válnak K4.5 Az életpályá- finanszírozás terheinek fűvő generációkra-hárítása; K4.6 A gazdasági fejlődés lefértkezőlése</p>	<p>és vidéke) erősítése C4.3 A bizalom infrastrukturájának megerősítése a gazdaságban C4.4 A vállalkozásra nehezítő terhek csökkentése C4.5 Az innovációs ráfordítások növelése C4.6 A foglalkoztatottság növelése</p>	<p>Megtakarítási / beruházási ráta Államadósság index Korosztályi egyensúly- talanság A gazdasági kormányzás szívneműlára jellemző mutató</p>	<p>T2.2 A vagyontól és a munkától származó jövedelmek jelentőségének növelése időskorban T4.1 Pénzügyi tudatosság, a takarékos és előretekintő gazdálkodás értékeinek követés T4.9 Járdekvadász magatartás csökkentése</p>	<p>F1 Család és egyén</p>	
	<p>T4.10 A lakosság pénzügyi tudatosságának erősítése T4.9 Járdekvadászat csökkentése</p>	<p>C4.7 Prudens költségvetési gazdálkodás megteremtése C4.8 A korosztályos egyensúly fokozatos visszaállítása</p>	<p>K4.4 A központi és az önkormányzat költségvetések fenntarthatatlanná válnak K4.5 Az életpályá- finanszírozás terheinek fűvő generációkra-hárítása; K4.6 A gazdasági fejlődés lefértkezőlése</p>	<p>és vidéke) erősítése C4.3 A bizalom infrastrukturájának megerősítése a gazdaságban C4.4 A vállalkozásra nehezítő terhek csökkentése C4.5 Az innovációs ráfordítások növelése C4.6 A foglalkoztatottság növelése</p>	<p>Megtakarítási / beruházási ráta Államadósság index Korosztályi egyensúly- talanság A gazdasági kormányzás szívneműlára jellemző mutató</p>	<p>T4.10 A lakosság pénzügyi tudatosságának erősítése T4.9 Járdekvadászat csökkentése</p>	<p>F3 Kisközösségek, civil szervezetek és vallási közösségek</p>	
	<p>T4.11 Az életpályá- finanszírozás két ellentétes irányú áramának (az aktívaktól az idősek, ill. a gyermekek felé) összekapcsolása egyéni és nemzeti szinten, a korosztályi egyensúly fokozatos visszaállítása; T4.12 Az idősek aktivitásának ösztönzése T4.13 Szabályalapú (automatikus) nyugdírendszer kialakítása T4.14 Alacsony realkamatlábát eredményező gazdaságpolitika érvényesítése T4.15 Alkormányos konlát érvényesítése a költségvetési gazdálkodásban és az önkormányzatok feladatainak és finanszírozásának</p>	<p>C4.7 Prudens költségvetési gazdálkodás megteremtése C4.8 A korosztályos egyensúly fokozatos visszaállítása</p>	<p>K4.4 A központi és az önkormányzat költségvetések fenntarthatatlanná válnak K4.5 Az életpályá- finanszírozás terheinek fűvő generációkra-hárítása; K4.6 A gazdasági fejlődés lefértkezőlése</p>	<p>és vidéke) erősítése C4.3 A bizalom infrastrukturájának megerősítése a gazdaságban C4.4 A vállalkozásra nehezítő terhek csökkentése C4.5 Az innovációs ráfordítások növelése C4.6 A foglalkoztatottság növelése</p>	<p>Megtakarítási / beruházási ráta Államadósság index Korosztályi egyensúly- talanság A gazdasági kormányzás szívneműlára jellemző mutató</p>	<p>T4.11 Az életpályá- finanszírozás két ellentétes irányú áramának (az aktívaktól az idősek, ill. a gyermekek felé) összekapcsolása egyéni és nemzeti szinten, a korosztályi egyensúly fokozatos visszaállítása; T4.12 Az idősek aktivitásának ösztönzése T4.13 Szabályalapú (automatikus) nyugdírendszer kialakítása T4.14 Alacsony realkamatlábát eredményező gazdaságpolitika érvényesítése T4.15 Alkormányos konlát érvényesítése a költségvetési gazdálkodásban és az önkormányzatok feladatainak és finanszírozásának</p>	<p>F4 Központi és helyi kormányzás</p>	

**Az Országgyűlés 19/2013. (III. 28.) OGY határozata
a 2009–2010. évi Nemzeti Éghajlatváltozási Programról szóló jelentés elfogadásáról***

1. Az Országgyűlés a 2009–2010. évi Nemzeti Éghajlatváltozási Programról szóló jelentést elfogadja.
2. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba.

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Göndör István s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Szűcs Lajos s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

**Az Országgyűlés 20/2013. (III. 28.) OGY határozata
Mirkóczki Ádám országgyűlési képviselő mentelmi ügyében****

Az Országgyűlés *Mirkóczki Ádám* országgyűlési képviselő mentelmi jogát a legfőbb ügyész KF. 8054/2012/2-I. számú megkeresésével érintett ügyben felfüggeszti.

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Göndör István s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Szűcs Lajos s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

**Az Országgyűlés 21/2013. (III. 28.) OGY határozata
Simon Gábor országgyűlési képviselő mentelmi ügyében*****

Az Országgyűlés *Simon Gábor* országgyűlési képviselő mentelmi jogát a legfőbb ügyész KF. 5386/2011/26-II. számú megkeresésével érintett ügyben felfüggeszti.

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Göndör István s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Szűcs Lajos s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

---

* A határozatot az Országgyűlés a 2013. március 25-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2013. március 25-i ülésnapján fogadta el.

*** A határozatot az Országgyűlés a 2013. március 25-i ülésnapján fogadta el.

**Az Országgyűlés 22/2013. (III. 28.) OGY határozata
dr. Tiba István országgyűlési képviselő mentelmi ügyében***

Az Országgyűlés *dr. Tiba István* országgyűlési képviselő mentelmi jogát a legfőbb ügyész KF. 779/2013/1-II. számú megkeresésével érintett ügyben felfüggeszti.

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Göndör István s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Szűcs Lajos s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

---

* A határozatot az Országgyűlés a 2013. március 25-i ülésnapján fogadta el.

**A Kormány 1156/2013. (III. 28.) Korm. határozata
a Magyarország Kormánya és Ukrajna Miniszteri Kabinetje között a nemzetközi kombinált
árufuvarozásról szóló Megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról**

A Kormány

1. egyetért a Magyarország Kormánya és Ukrajna Miniszteri Kabinetje között a nemzetközi kombinált árufuvarozásról szóló Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) bemutatott szövegével;
2. felhatalmazza a nemzeti fejlesztési minisztert vagy az általa kijelölt személyt a Megállapodás bemutatott szövegének – a megerősítés fenntartásával történő – végleges megállapítására;
3. felhívja a külügyminisztert, hogy a Megállapodás szövege végleges megállapításához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
4. elfogadja a Megállapodás kihirdetéséről szóló törvénytervezetet, és elrendeli a Megállapodás szövegének végleges megállapítását követően annak az Országgyűléshez történő benyújtását. A törvényjavaslat előadójának a Kormány a nemzeti fejlesztési minisztert jelöli ki.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1157/2013. (III. 28.) Korm. határozata
középtávú logisztikai stratégia megalkotásáról**

A Kormány a Nemzeti Együttműködés Programjában és az Új Széchenyi Tervben megfogalmazott célkitűzésekkel összhangban, a logisztika ipar versenyképességének megőrzése és fokozása érdekében felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy a kormányzati stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet, valamint a kidolgozás alatt álló Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió fejlesztési prioritásait figyelembe véve készítse el a magyar

logisztika ipar középtávú stratégiáját a logisztikai ágazat szakmai szövetségeivel, valamint az IFKA Iparfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft.-vel együttműködve.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter

Határidő: 2013. május 31.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1158/2013. (III. 28.) Korm. határozata a Pécs megyei jogú város külterületén fekvő, egyes ipari-gazdasági övezetbe tartozó földrésztelkek beruházási célterületté nyilvánításáról

A Kormány a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 11. § (2)–(3) bekezdésében és az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról szóló 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet 62/A. §-ában foglaltakra figyelemmel a beruházási célterületre történő művelési ág változás átvezetése céljából beruházási célterületté nyilvánítja a Pécs megyei jogú város külterületén fekvő, az ingatlan-nyilvántartás szerint 01455/26, 0215/16, 0212/104, 0219/8, 0212/64, 0212/63, 0212/62, 0212/61, 0212/60, 0212/59, 0212/28, 0212/32, 0219/13, 0215/18, 0212/70, 0212/71, 0212/72, 0212/73, 01458/71 helyrajzi számú földrésztelkeket, valamint az ezen földrésztelkekből az esetleges telekalakítási eljárások jogerős befejezését követően kialakított földrésztelkeket.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1159/2013. (III. 28.) Korm. határozata a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2013. évi kompenzációjához szükséges előirányzat-átcsoportosításról

A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (6) bekezdésében biztosított jogkörében a Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 5. § (1) bekezdése szerinti céltartaléknak a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2013. évi kompenzációja finanszírozása érdekében történő felhasználása céljából 38 028 052 ezer forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el az 1. mellékletben meghatározott mértékben az 1. mellékletben meghatározott előirányzatok javára a Kvtv. 1. melléklet X. Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium fejezet, 24. Céltartalékok cím, 2. Közsférában foglalkoztatottak bérkompenzációja alcím terhére, az 1. melléklet szerint.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1159/2013. (III. 28.) Korm. határozathoz

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA v/
a Kormány hatáskörében
Költségvetési év: 2013.

Állambiz- tosági azonosító	Fizetési szám	Cím szám	Al- cím szám	Jog- cím szám	Előir. szám	Kie- méti előir. szám	Fejleszt. szám	Cím név	Al- cím név	Jog- cím név	Előir.-cso- p. név	KIADÁSOK	A módosítás jogcíme		Módosítás (+/-)	A módosítás kiegészítő évi átlagoló hatása	A működés elrendelő jogszabályhatalonyszám
													A módosítás jogcíme	Kiemeltirányzatneve			
I. ORSZÁGGYŰLÉS																	
Országgyűlési Hivatala																	
000099		1															
000110			1			1											
Országgyűlési hivatali szervek																	
												Működési költségvetés					
												Személyi juttatások			36 709		
246345		2				2						Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			9 911		
Állambiztosági Szolgálatok Törvényi Levéltára																	
												Működési költségvetés					
												Személyi juttatások			3 375		
334206		3				2						Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			911		
Országgyűlési Őrség																	
												Működési költségvetés					
												Személyi juttatások			168		
264956		5				2						Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			45		
019161			1														
Közbeszerzési Hatalóság																	
												Működési költségvetés					
												Személyi juttatások			1 568		
332162		21				2						Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			423		
303202																	
Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatalóság																	
												Működési költségvetés					
												Személyi juttatások			514		
334184		22				2						Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			139		
262290			1														
Egyenlő Bánásmód Hatalóság																	
												Működési költségvetés					
												Személyi juttatások			84		
												Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			23		
II. KÖZTARSASÁGI ELNÖKSÉG																	
Közértesség, Elnöki Hivatal																	
000033		1										Működési költségvetés					
												Személyi juttatások			242		
												Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			65		
III. ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG																	
Alkotmánybíróság																	
000385		1										Működési költségvetés					
												Személyi juttatások			4 848		
												Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			1 309		
IV. ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA																	
Alapvető Jogok Biztosának Hivatala																	
303191		1										Működési költségvetés					
												Személyi juttatások			1 754		
												Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			474		
V. ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK																	
Állami Számvevőszék																	
000462		1										Működési költségvetés					
												Személyi juttatások			4 883		
												Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó			1 318		

ezer forintban

223614	6		Kormányati Ellenőrzési Hivatal					
004888		1	Kormányati Ellenőrzési Hivatal	Működési költségvetés				
				Személyi juttatások		1	1 092	
				Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		2	295	
XII			XII. VIDÉKFEJLESZÉSI MINISZTERIUM					
004240	1		Vidékfejlesztési Minisztérium igazgatása	Működési költségvetés				
		1		Személyi juttatások		1	9 233	
		2		Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		2	2 493	
004262	2		Szakigazgatási intézmények					
004273		1	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal	Működési költségvetés				
		1		Személyi juttatások		1	42 053	
		2		Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		2	11 354	
004327	3		Földmérési és Távérzékelési Intézet					
		1		Működési költségvetés				
		1		Személyi juttatások		1	2 316	
		2		Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		2	625	
004338	4		Allami Művelődési Helyek Igazgatóság					
		1		Működési költségvetés				
		1		Személyi juttatások		1	6 360	
		2		Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		2	1 717	
212087	5		Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal					
		1		Működési költségvetés				
		1		Személyi juttatások		1	12 600	
		2		Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		2	3 402	
004349	6		Mezőgazdasági középiskola és szaktanintézmény					
		1		Működési költségvetés				
		1		Személyi juttatások		1	66 049	
		2		Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		2	17 834	
004404	7		Köznevelési intézmények					
		1		Működési költségvetés				
		1		Személyi juttatások		1	8 361	
		2		Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		2	2 258	
004415	8		Agrárkultúráért Fejlesztési Intézet					
		1		Működési költségvetés				
		1		Személyi juttatások		1	32 274	
		2		Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		2	8 715	
295802	10		Géntechnológiai Intézmények					
		1		Működési költségvetés				
		1		Személyi juttatások		1	6 658	
		2		Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		2	1 798	
006606	12		Országos Meteorológiai Szolgálat					
		1		Működési költségvetés				
		1		Személyi juttatások		1	10 264	
		2		Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		2	2 771	
276201	13		Nemzeti Környezetügyi Intézet					
		1		Működési költségvetés				
		1		Személyi juttatások		1	15 879	
		2		Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		2	4 287	
271134	14		Nemzeti park igazgatóságok					
		1		Működési költségvetés				
		1		Személyi juttatások		1	39 292	
		2		Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		2	10 610	
271112	15		Környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatóságok					
		1		Működési költségvetés				
		1		Személyi juttatások		1	47 596	
		2		Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó		2	12 849	

A KÖLTSÉGVETÉS KÖZVETLEN BEVÉTELEI ÉS KIADÁSAI									
209148	35								
209159	1								
286034	1								86 925
222662	2								
286045	2								62 473
001360	24								
329928	2								-38 028 052

Az előirányzatmódosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű

x/ Az összetartozó előirányzat változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

Államháztartási egység azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Al-cím szám	Jog-cím (esp. szám)	Jog-cím szám	Előir. esop. szám	Ké- meli előir. szám	Fejezet név	Cím név	Al-cím név	Jog-cím (esp. név)	Jog-cím név	Előir. esop. név	BEVÉTELEK	Módosítás (+/-)	A módosítás következő éve ahhoz való hatása	A módosítást érintő jogszabály/határozati száma

Az előirányzatmódosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű

x/ Az összetartozó előirányzat változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

Államhá- tartási egysé- gazonosító	Fejezet szám	Cím szám	Al- cím szám	Jog- cím szám (esp. szám)	Jog- cím szám	Al- cím szám	Jog- cím szám (esp. szám)	Jog- cím szám	Előir. esop. szám	Kö- melt. előir. szám	Feje- zet név	TÁMOGATÁS Kiemeltfeliratszelve	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás kiegészítő éve áthúzódó háttér	A módosítást elfutó jogszabály/határozati száma
	I															
											I. ORSZÁGGYŰLÉS					
000099		1									Országgyűlés Hivatala					
000110			1								Országgyűlés hivatali szervei			46 620		
246345		2									Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára			4 286		
334206		3									Országgyűlési Ország			213		
264956		5									Közbeszerzési Hatóság			1 991		
019161			1								Közbeszerzési Hatóság			653		
303202		21									Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság			107		
334184		22									Egyenlő Bánásmód Hatóság			307		
262290			1								Egyenlő Bánásmód Hatóság			6 157		
000033		1									II. KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKSÉG			2 228		
000385		1									Közlekedési Elnöki Hivatal			6 201		
303191		1									III. ALKOTMÁNYBÍRODSÁG			607 995		
000462		1									Alkotmánybíróság			14 012		
209126		1									IV. ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA			225 871		
333639		2									Alapvető Jogok Biztosának Hivatala			9 173		
026338		1									V. ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK			879		
000505		1									Állami Számvevőszék			61 929		
000989		2									VI. BÍRODSÁGOK			2 180 460		
001766		5									Bíróságok			16 134		
015558		8									VIII. ÜGYÉSZSÉG			5 022		
004855		9									Ügyészségek			33 833		
260256		12									X. KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM			1 370		
294213		15									Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal			10 796		
304191		17									Nemzeti Közigazgatási Egyetem			4 082		
294502		1									XI. MINISZTERELNÖKSÉG			1 387		
000659		2									Miniszterelnökség			11 726		
338262		4									Információs Hivatal			53 407		
223614		6									Magyar Nemzeti Digitális Archívum és Filmintézet			2 941		
004888			1								Kormányzati Ellenőrzési Hivatal			8 077		
004240		1									XII. VIDÉKFEJLESZÉSI MINISZTERIUM			16 002		
004262		2									Vidékfejlesztési Minisztérium igazgatása			83 883		
004273			1								Szakigazgatási intézmények			10 619		
004327		3									Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal			40 989		
004338		4									Földmérési és Távérzékelési Intézet			8 456		
212087		5									Állami Mentesgazdaság			13 035		
004349		6									Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal			20 166		
004415		7									Mezőgazdasági közepioktatási szakoktató és szaktanácsadási intézményei			49 902		
295802		8									Közművelődési intézmények			60 445		
006606		12									Agrárkutató intézetek			593		
276201		13									Gémmegőrzési Intézmények					
271134		14									Országos Meteorológiai Szolgálat					
271112		15									Nemzeti Környezetügyi Intézet					
294313		17									Nemzeti park igazgatóságok					
											Környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatósági szervek					
											Nemzeti Földalapkezelő Szervezet					

**A Kormány 1160/2013. (III. 28.) Korm. határozata
a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő
előirányzat-átcsoportosításról szóló 1617/2012. (XII. 18.) Korm. határozatban meghatározott
kedvezményezett személyének változásáról**

A Kormány a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról szóló 1617/2012. (XII.18.) Korm. határozattal elrendelt előirányzat-átcsoportosítás felhasználási célja tekintetében egyetért azzal, hogy az átcsoportosítással biztosított előirányzatot a Filharmónia Budapest és Felső-Dunántúl Koncert és Fesztiválszervező Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság helyett a Budapesti Fesztivál- és Turisztikai Központ Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság és a Művészetek Palotája Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság használja fel.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1161/2013. (III. 28.) Korm. határozata
a Magyar Filmlaboratórium Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság és a MAFILM Filmgyártási és
Kulturális Szolgáltató Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság részére nyújtott
támogatáshoz a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő
előirányzat-átcsoportosításról**

A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (6) bekezdése alapján a Magyar Filmlaboratórium Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság és a MAFILM Filmgyártási és Kulturális Szolgáltató Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság támogatásához 600 millió forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el elszámolási, a fel nem használt rész tekintetében visszatérítési kötelezettséggel a Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XLIII. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezet, 2. Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások cím, 2. Hasznosítással kapcsolatos folyó kiadások alcím, 4. Állami tulajdonú társaságok támogatása jogcímcsoport, 2. A Magyar Nemzeti Filmalap Zrt. támogatása jogcím javára, a Kvtv. 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 7. Rendkívüli kormányzati intézkedések cím terhére az 1. melléklet szerint.

Az átcsoportosítás tekintetében

Felelős: nemzetgazdasági miniszter

Határidő: azonnal

Az elszámolás és a visszatérítési kötelezettség tekintetében

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: 2014. március 31.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1161/2013. (III. 28.) Korm. határozathoz

XLIII. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások
 XI. Miniszterelnökség

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
 a Kormány hatáskörében
 Költségvetési év: 2013.

Millió forintban, egy tizedessel

AHT. egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csoport szám	Jog-cím szám	Előir. csoport száma	Előir. csoport száma	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csoport név	Jog-cím név	Előir. csoport név	Kiadások	A módosítás jogcíme				Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma			
																Kiadások	Kiemelt előirányzat neve								
	XLIII.	2	2						Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások																
									Hasznosításai kapcsolatos folyó kiadások																
330017				4					Állami tulajdonú társaságok támogatása																
						2			Állami tulajdonú társaságok támogatása																
									Műnszterelnökség																
297102									Rendkívüli kormányzati intézkedések																
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																									

Millió forintban, egy tizedessel

AHT. egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csoport szám	Jog-cím szám	Előir. csoport száma	Előir. csoport száma	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csoport név	Jog-cím név	Előir. csoport név	Kiadások	A módosítás jogcíme				Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma			
																Kiadások	Kiemelt előirányzat neve								
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																									

Millió forintban, egy tizedessel

AHT. egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csoport szám	Jog-cím szám	Előir. csoport száma	Előir. csoport száma	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csoport név	Jog-cím név	Előir. csoport név	Kiadások	A módosítás jogcíme				Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma			
																Kiadások	Kiemelt előirányzat neve								
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																									

Foglalkoztatottak, létszáma (fő) - időszakra																I. n. év		II. n. év		III. n. év		IV. n. év	
																Összesen							
Az adatlap 5 példányban töltendő ki																							
Fejezet: Állami Számvevőszék, Magyar Államkincstár, Nemzetgazdasági Minisztérium																							
1 példány																							
1 példány																							
2 példány																							
* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymáshoz követhetően kell szerepeltetni.																							

A Kormány 1162/2013. (III. 28.) Korm. határozata a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap felhasználási tervének jóváhagyásáról

A Kormány

1. jóváhagyja a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap 2013. évre vonatkozó felhasználási tervét az 1. melléklet szerint,
2. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy gondoskodjon az 1. pontban meghatározott felhasználási terv végrehajtásáról,
Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
Határidő: 2013. december 31.
3. visszavonja
  - a) a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap felhasználási tervének jóváhagyásáról szóló 1036/2013. (II. 1.) Korm. határozatot, és
  - b) a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap felhasználási tervének jóváhagyásáról szóló 1036/2013. (II. 1.) Korm. határozat módosításáról szóló 1132/2013. (III. 14.) Korm. határozatot.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1162/2013. (III. 28.) Korm. határozathoz

A Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból 2013. évben újonnan meghirdetendő pályázatok

Konstrukció megnevezése	Tervezett keretösszeg (milliárd Ft)	Konstrukcióból várható kifizetés 2013-ban (milliárd Ft)	Megjelenés tervezett ideje
Technológiai start-up ökoszisztéma építés	2,1	0,6	2013. I. félév
Versenyképességi Szerződések- K+F kapacitásfejlesztési alprogram	2,0	0,6	2013. I. félév
Piacorientált kutatás-fejlesztési tevékenység támogatása a közép-magyarországi és a konvergencia régióban	20,0	8,0	2013. I. félév
Piacorientált kutatás-fejlesztési tevékenység támogatása az agrár-, élelmiszeriparban	4,0	2,0	2013. I. félév
Nemzetközi együttműködéssel megvalósuló alap és ipari kutatási valamint Infokommunikációs technológiai fejlesztési projektek támogatása a közép-magyarországi régióban (KTIA_AIK_12)	2,0	0,5	2013. I. félév
Nemzetközi programokba való bekapcsolódás támogatása	2,0	0,7	2013. I. félév
TIOP-2.3.1. és TIOP-2-3.3. központi egészségügyi informatikai konstrukciókhoz arányos KMR forrás biztosítása	2,47	0,6	2013. I. félév
K+F+I ernyőpályázat egyes, a Kormánnyal Stratégiai Megállapodást kötő vállalkozások számára	8,8	2,6	2013. I. félév
Összesen	43,37	15,6	

**A Kormány 1163/2013. (III. 28.) Korm. határozata
a GOP-1.2.1-12/B konstrukció keretében megvalósuló egyes projektek támogatásának
jóváhagyásáról**

A Kormány

1. jóváhagyja az 1. melléklet szerint
  - a) a GOP-1.2.1-12/B-2012-0044 azonosító számú, „Kecskeméti Ipari kutató infrastruktúra létrehozása az AKKER-ÓDIUM Kft. bázisán” című,
  - b) a GOP-1.2.1-12/B-2012-0052 azonosító számú, „Fenntartható típusú 10 ha-os üvegházfejlesztés K+F pilotprojektje a Miskolci geotermikus hőtermelő rendszerre felépítve” című, és
  - c) a GOP-1.2.1-12/B-2012-0059 azonosító számú, „Magyar Fogászati Turizmus Fejlesztő-, Kutató- és Tudástranszfer Központ és Nemzetközi Allergia Központ létrehozása” című egymilliárd forintot meghaladó támogatási igényű projektjavaslatokat,
2. hozzájárul az 1. pont szerinti projektek támogatási szerződéseinek – a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Gazdaságfejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága általi – megkötéséhez.

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: azonnal

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

1. melléklet az 1163/2013. (III. 28.) Korm. határozathoz

Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	Projekt támogatási összege nettó (Ft)	Projekt támogatási intenzitása	Projekt rövid bemutatása	Támogathatóság feltételei
GOP-1.2.1-12/B-2012-0044	Kecskeméti Ipari kutató infrastruktúra létrehozása az AKKER-ÓDIUM Kft. bázisán	AKKER-ÓDIUM Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	2 155 377 103	70%	A projekt a Kecskeméti Ipari övezetében, a Kiemelt Járműipari Térség keretei közt megvalósuló fejlesztés.	-
GOP-1.2.1-12/B-2012-0052	Fenntartható típusú 10 ha-os üvegházfejlesztés K+F pilotprojekthez a Miskolci geotermikus hőtermelő rendszerre felépítve	PannErgy Geotermikus Erőművek Zártkörűen Működő Részvénytársaság	2 843 029 570	49,69%	A PannErgy a Kárpát-medence vezető geotermikus energia vállalatává válik megújuló energiát használásával és előállításával.	Az ingatlan-beruházáshoz kapcsolódó dokumentáció (építési tervdokumentáció, kivitelezői árajánlat) cégszerű aláírással ellátva. Kerüljön csatolásra, a Sári Architect Kft. nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy az ingatlanfejlesztési költségeket tartalmazó „záradék” a Sári Architect Kft. tervdokumentációjához tartozik. Ha az ingatlanfejlesztési költségeket tartalmazó „záradék”-ot nem az említett árajánlatot adó cég adta ki, úgy kerüljön benyújtásra az árajánlatot kiállító kivitelező nyilatkozata, cégszerűen aláírva.
GOP-1.2.1-12/B-2012-0059	Magyar Fogászati Turizmus Fejlesztő-, Kutató- és Tudástranszfer Központ és Nemzetközi Allergia Központ létrehozása	Magyar Fogászati Turizmus Fejlesztő-, Kutató- és Tudástranszfer Központ és Nemzetközi Allergia Központ létrehozása	1 291 453 572	60%	A fejlesztés a fogászati ágazatnak és az egészségipar számára nyújt majd egy megbízható alapot és hátteret, ami lehetővé teszi az eddig empirikus alapon kialakult ágazati továbbfejlesztéseket.	A pályázó társaságnak nyilatkoznia kell a szerződés-kötésről, hogy a projekt megvalósítása és fenntartása során aláveti magát az esetleges soron kívüli, előre be nem jelentett helyszíni ellenőrzésnek, amely a szokásos ellenőrzési tevékenységen túl kiterjed annak vizsgálatára is, hogy a projekt a bejelentett megvalósítási helyen valósul-e meg. A pályázó társaságnak nyilatkoznia kell a szerződés-kötésről, hogy a projekt fizikai befejezését követően – a soron következő PF/ZPFJ-hez kapcsolódóan – benyújtja a fizikai befejezést követő évekre vonatkozóan a megvalósítási helyhez kapcsolódó iparűzési adó megfizetéséről szóló hatósági igazolást.

**A Kormány 1164/2013. (III. 28.) Korm. határozata
a NYDOP-3.1.1/B-2009-0002 azonosító számú („A városközpont értékmegőrző megújítása” című)
kiemelt projekt támogatási összeg növelésének jóváhagyásáról**

A Kormány

1. jóváhagyja az 1. melléklet szerint a NYDOP-3.1.1/B-2009-0002 azonosító számú, „A városközpont értékmegőrző megújítása” című kiemelt projekt elszámolható költségének (elszámolható közkiadás) 205 156 814 Ft-tal történő megnövelését,
2. hozzájárul, hogy a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága nevében eljáró Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft., mint Közreműködő Szervezet a támogatási szerződést az 1. mellékletnek megfelelően módosítsa.

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1164/2013. (III. 28.) Korm. határozathoz

Operatív program	Projektazonosító száma	Támogatást igénylő neve	Projekt megnevezése	Projekt rövid bemutatása	Támogatási szerződésben jelenleg szereplő elszámolható közzkiadás (Ft)		A költségvetésmény elfogadásával a támogatási szerződés módosításában szerepeltehető elszámolható közzkiadás (Ft)		A költségvetésmény (Ft)		
					támogatás összege	önérő összege	támogatás összege	önérő összege	támogatás része	önérő része	
NYDOP	NYDOP-3.1.1/B-2009-0002	Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata	A városközpont értékmegőrző megújítása	A projekt célja, Sopron történelmi belvárosának egységes városképi felújítása oly módon, hogy az utca képe maga is utaljon Sopron történelmi múltjára. A projekt keretében felújításra kerül a város jelképe, a Tűztorony és a Jegypénztár épülete, valamint kialakításra kerül egy, a régi várfalak teljes körű járhatóságát biztosító Várfalstány.	A projekt célja, Sopron történelmi belvárosának egységes városképi felújítása oly módon, hogy az utca képe maga is utaljon Sopron történelmi múltjára. A projekt keretében felújításra kerül a város jelképe, a Tűztorony és a Jegypénztár épülete, valamint kialakításra kerül egy, a régi várfalak teljes körű járhatóságát biztosító Várfalstány.	627 034 682	499 918 402	741 183 567	590 926 331	114 148 885	91 007 929
Összesen:					1 126 953 084	1 332 109 898	205 156 814				

**A Kormány 1165/2013. (III. 28.) Korm. határozata
a DAOP-5.2.1/D-12-k-2013-0001 azonosító számú („A Bajai Sugovica magasparti szakaszának
megtámasztása, az épített és természeti környezet védelme” című) kiemelt projekt akciótervi
nevesítéséről és támogatásának jóváhagyásáról**

A Kormány

1. jóváhagyja az 1. mellékletben szereplő, egymilliárd forintot meghaladó támogatási igényű projektjavaslatot,
2. elfogadja az 1. pont szerinti projekt kiemelt projektként történő akciótervi nevesítését, az abban szereplő maximális elszámolható közkiadással,
3. hozzájárul az 1. pont szerinti kiemelt projekt támogatási szerződésének a támogathatósági feltételek teljesítését követő 30 napon belüli – a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága általi – megkötéséhez.

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: a támogathatósági feltételek teljesítését követő 30 napon belül

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

1. melléklet az 1165/2013. (III. 28.) Korm. határozathoz

A Dél-Alföldi Operatív Program 2011–2013-as Akciótervében nevesítésre kerülő kiemelt projekt

Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Támogatási igénylő neve	Akciótervi nevesítés elszámolható közkiadás ¹ összege (Ft)	Projekt rövid bemutatása	Támogathatóság feltételei
DAOP-5.2.1/ D-12-k-2013-0001	A Bajai Sugovica magasparti szakaszának megtámasztása, az épített és természeti környezet védelme	Baja Város Önkormányzata	1 919 624 994	A projekt elsődleges feladata a mozgásveszélyes partfal megerősítése, amely 1:2 arányú részű megépítésével, illetve a lábzeti rész kotrásával és gabion faljal történő megtámasztásával érhető el. A második feladat a csúszás kiváltó okának megszüntetése, azaz a víztelenítés érdekében történő szivárgók fúrása (62 darab átlagosan 125 méter hosszú szivárgó 10 méteres mélységben), illetve a meglévő szivárgók átépítése. A városképi jelentőségű területen a beruházás befejező fázisában kerülhet sor a tájba illesztésre, őshonos fa és cserje fajták telepítésével. Az elért eredmények igazolására a partfal esetleges mozgását jelző monitoring rendszer kiépítése indokolt, amelynek részeként már az előkészítési szakaszban kivitelezésre került négy darab talajvíz figyelő kút. Az új részű megépítését követően nyílik lehetőség a részű oldalában és a parttélen kiépítésre kerülő 48 mérési pont telepítésére, amelyek segítségével a legkisebb mozgás is nyomon követhető.	Támogatási szerződés köthető az alábbi feltételekkel: a) Felül kell vizsgálni az üzemeltetési költségek ütemezését, tekintettel arra, hogy a kedvezményezett a 2013-as évre is tervezett erre a tevékenységre vonatkozóan költséget, ugyanakkor a projekt megvalósulása csak 2015-re várható. b) Felül kell vizsgálni a projekt költségvetési táblázatát oly módon, hogy a projekt költségtételei összevethetőek legyenek a Felhívás C.5.3. „Kötelező feltételek” pontjában meghatározott MVH normagyűjteménnyel. c) Be kell mutatni a projekt megvalósítási helyszínét érintő ingatlanok tulajdonviszonyainak rendezésére és a tulajdonosi hozzájárulások időben történő megszerzésére tervezett intézkedéseket, és ezek előrehaladásáról havi szinten információt kell szolgáltatni a támogató felé. d) Be kell mutatni a partfallábon kialakítandó megtámasztó körömfalak felett tervezett 1:2 részű erózióval szembeni állékonyságát, valamint azt, hogy a részű stabilizációt milyen formában valósítja meg a kedvezményezett. e) Be kell tervezni a talajerózió mérését a projektben. (Pl. eróziós mérőkeret kialakítása, vagy egyéb műszaki megoldás.)
A DAOP-5.2.1/D-12 felhívás kerete közkiadás alapon			1 980 000 000		

¹ Elszámolható közkiadásnak minősül a 2007–2013 programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 64/2011. (II. 28.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés 16a. pontja alapján a megítélt támogatáson kívül a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény 6. § (1) bekezdés a)–f) pontja alapján ajánlatkérőnek minősülő közszféra szervezet kedvezményezett által biztosítandó önerő összege is. Nem közszféra szervezet esetén az elszámolható közkiadás összege a megítélt támogatás összegével egyezik meg.

**A Kormány 1166/2013. (III. 28.) Korm. határozata
a TEN-T projektek fejezeti kezelésű előirányzat 2012. évi kötelezettségvállalással terhelt, de
meghiúsult maradványa egy részének felhasználásáról**

A Kormány – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 33. § (1) bekezdésében és az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 153. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében – a központi költségvetés XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium fejezet, 20. fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 32. Közlekedési ágazati programok alcím, 5. TEN-T projektek jogcím-csoporton keletkezett 1000,0 millió forint kötelezettségvállalással terhelt, de meghiúsult maradványt visszahagyja és az 1. melléklet szerinti átcsoportosítását rendeli el.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1166/2013. (III. 28.) Korm. határozathoz

A 2012. évi előirányzat-maradványok átcsoportosítása

Fejezet- szám	Cím- szám	Alcím- szám	Jogcím- csopt- szám	Jogcím- szám	Előir- csoport- szám	Kiemelt előir- szám	Fejezet- név	Cím-név	Alcím-név	Jogcím- csopt.- név	Jogcím- név	Előir.-csopt.-név	Kiemelt előirányzat neve	Átcsoportosítás (+/-)
XVII.	20						Nemzeti Fejlesztési Minisztérium							
		32					Fejlesztési kezelési előirányzatok							
			5				Közlekedési ágazati programok							
					2		TEN-T projektek							
						3	Felhalmozási költségvetés						Egyéb felhalmozási kiadások	-1 000 000
XVIII.	2						Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások							
		1					Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások							
			4				Felhalmozási jellegű kiadások							
				1			Allami tulajdoni részesedések növekedését eredményező kiadások							
							Az MNV Zrt. tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos kifizetések							1 000 000

ezer forint

A miniszterelnök 43/2013. (III. 28.) ME határozata a Magyarország Kormánya és Türkmenisztán Kormánya közötti oktatási, kulturális és tudományos együtműködési egyezmény létrehozására adott felhatalmazásról

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 5. § (1) bekezdése szerinti hatáskörben eljárva, az emberi erőforrások minisztere és a külügyminiszter előterjesztése alapján

1. egyetértek a Magyarország Kormánya és Türkmenisztán Kormánya közötti oktatási, kulturális és tudományos egyezmény (a továbbiakban: szerződés) létrehozásával;
2. felhatalmazom az emberi erőforrások miniszterét, hogy – az érintett miniszterekkel egyetértésben – a tárgyalásokon részt vevő személyeket kijelölje;
3. felhatalmazom az emberi erőforrások miniszterét vagy az általa kijelölt személyt, hogy a tárgyalások eredményeként előálló szövegtervezetet a kézjeggyével lássa el;
4. felhívom a külügyminisztert, hogy a szerződés létrehozásához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
5. felhívom az emberi erőforrások miniszterét és a külügyminisztert, hogy a szerződés létrehozását követően a szerződés végleges szövegének megállapítására való felhatalmazásról szóló határozat tervezetét haladéktalanul terjessze a Kormány elé.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A miniszterelnök 44/2013. (III. 28.) ME határozata az Országos Statisztikai Tanács tagjának felmentéséről és új tag megbízásáról

A statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény 7. § (4) bekezdése és a (6) bekezdésének d) pontja alapján – a közigazgatási és igazságügyi miniszter előterjesztésére –

Kálmánné Juhász Ilonát, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár volt főigazgató-helyettesét az Országos Statisztikai Tanács tagsági teendői ellátása alól – a jelölés visszavonása miatt – felmentem, egyidejűleg

Vajdáné Szabó Évát, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár Költségvetési és Gazdálkodási Főosztályának vezetőjét – a 2013. március 31-étől 2015. március 31-éig terjedő időtartamra –

az Országos Statisztikai Tanács tagsági teendőinek ellátásával megbízom.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt a Szerkesztőbizottság közreműködésével a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Biró Marcell,
a szerkesztésért felelős: dr. Borókainé dr. Vajdovits Éva.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 2–4.

A Határozatok Tára hivatalos lap tartalma a Magyar Közlöny IX. részében jelenik meg.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://kozlony.magyarorszag.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhú másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Majláth Zsolt László ügyvezető.